STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 02007

SAFFOH

Jacob Gordin

Permanent preservation of this book was made possible
by the Kirschner Foundation
in honor of
Sondra Gross

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation

AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

סאפפאָה

אַ דראַמע אין 4 אַקטען

— פון —

יעקב גאָרדין.

סאַפּפֿאָה

אַ דְרַאמַא אין 4 אַקְטֶען.

פֿון

יעקב גאָרדאָן.

פֿארקויף: געזעלשאפט „צענטראל" ווארשע

פּערזאָנען:

מאַטיאַס פֿינגערהוט.

טשערנע, זיין פֿרוי.

סאָפֿיע, זייער עלטערע טאָכטער

ליזע, זייער צווייטע טאָכטער.

באָריס סטאַווראָפּאָלסקי, אַ פֿאָטאָגראַפֿיסט.

מלך שטעמפּעל, אַ רייכער פֿישהענדלער, טשערנע׳ס אַ ברודער;

פֿראַדי, זיין ווייב.

מאַניטשקע, זייער מיזינקעלע

אַפּאָללאָן זאַננענשיין, פּיאַניסט.

סאַמועל ציינער.

זשעניטשקע, אַ מיידעל פֿון אַ יאָהר 7.

געסט, שכנים, יונגע לייט.

אָרט דער האַנדלונג: אָדעס.

צייט: די אַכציגער יאָהרען.

DRUK. SIKORA I MYLNER WARSZAWA. NOWOLIPKI 8.

ערשטער אַקט.

ניט קיין רייכעס, אָבער זעהר ריינעס צימער ביי פֿינגערהוט'ן אין הויז. אויף די פֿענסטער בלומען אין טעפּ. אויף די טישען ברענען לאָמפּען. אויף איין טיש אַ גראַפֿין מיט וואַסער און אַ גלאָז. ליזע זיצט אויף איין סאָפֿע און ברענגט אין אָרדנונג אַ נייעם קלייד. טשערנע זוכט עטוואָס אין אַלע ווינקעלעך און שפּייט ביין: „טפֿו זאָל עס ווערען." מאַטיוס האַלט איין פֿוס אויף אַ בענקעל, שפּייט אויף אַ בערשטיל און פּוצט זיך אַ שטיוועל, דאַן נעהמט ער איין אַנדער בערשטיל און פּוצט זיך זיין ראָק. נאָכהער נעהמט ער פֿון בוזעם-קעשענע אַ גרויס קעמעל, און קעמט זיינע באַקענבערט. נאָכהער שפּייעט ער אויף זיין האַנד און גלעט זיין פּליעך לאַנגזאַם).

טשערנע. איך האָב מיר דעם קאָפּ גאָר אין גאַנצען פֿערדרעהט. האָט אימיצער געזעהן די שליסלען פֿון קאַמאָד? טפֿו זאָל עס ווערען. (זוכט.)

פֿינגערהוט. מאַדאַם פֿינגערהוט, אַז מען האָט אַ קורצען זכרון, מאַכט מען זיך אַ לאַנגען קניפּעל. עי, נעהם צו די בערשטלעך פֿון דאַנען! (גלעט מיט'ן אַרבעל זיין צילינדער און מעסט איהם אָן געגען שפּיגעל).

טשערנע. נאָך יעדען דאַרף איך נאָכגעהן. נאָך יעדען דאַרף איך אויפֿרוימען — אַ קניפּעל! וואָס וועט מיר העלפֿען אַ קניפּעל, אַז איך וועל ניט געדענקען אויף וואָס צו דערמאָנען זיך? עס וועלען קומען מענשען, איך האָב געוואָלט צוגרייטען — פֿראַנט מיינער! וואָס האָסטו געזאָגט זאָל איך צונעהמען? אָה, די בערשטלעך? (טהוט עס) זענען די שליסלען ניט אין קיך? נאַ, אַ קאָפּ! טפֿוי זאָל ער ווערען! (אַב).

פֿינגערהוט. (מאַיעסטעטיש). פֿרייליין ליזאַ, האָסטו פֿילייכט עטוואָס קליין געלד? ניט פֿיעל זאָ... איין 30, 40 קאָפּעקען. מאַטיוס פֿינגערהוט איז דאָך היינט אַ מחותן.

ליזע. (גראָב) ניין. ערשטענס, האָב איך ניט. און צווייטענס, איך זאָל אפילו האָבען, וואָלט איך דיר ניט געגעבען — אַ נויטהיגע זאַך! (מאַטיוס פֿערוויכערט דערוויילע אַ פּאַפּיראָס פֿון זיין לאַנגען פּאַפּיראָסניק).

פֿינגערהוט. מאַמזעל ליזע, דו רעדסט אַזוי חאַמסקי-גראָב. ווייל

דו ביזט א טויגעניכטס, א לא יוצלח, דער רוח ווייס וואס — צו וואס טויגסטו? (טשערנע קומט צוריק, זוכענדיג).

טשערנע. דערפאר טויגסטו צו אלעם אין דער וועלט. וואו זענען פארט די שליסעל, הא?

פינגערהוט. עי, וואס פערשטעהסטו, אונגעבילדעטע מיעשטשאנקע פון סלאבאדקע ראמאנאווקע? (צו ליזען) מע האט דיך אבגעגעבען צו שטודירען אין א זאקען=פאבריק, האסטו דיך אויסגעלערנט נאר ביז דער פיאטע און טפרו! האט מען דיך אבגעגעבען צו א מאדיסטען, האסטו ניט געקענט אויסלערנען דעם אונטערשיעד פון איין רבנישע יארמעלקע ביז א רעביצינס יאמפערקע. און איצט זוכסטו ארבייט, האלטסט אין איין זוכען ווי די מאמע דיינע. טפו זאל עס ווערען!

ליזע. דיר איז גוט, אז דו דארפסט ניט זוכען. אנדערע זוכען פאר דיר...

טשערנע. אז דו וואלסט געזוכט, ווי אנדערע, וואלט עס דיר אויך א ביסעל פערדרעהט דעם קאפ.

פינגערהוט. ווי קומסטו צו גלייכען דיין קאפ צו מיין קאפ?

טשערנע. דיין קאפ איז ניט אזא גרויסע ציערונג. (זוכט).

פינגערהוט. איך מיין צו מיין זכרון... איך קען דיר אויסרעכענען אויף די פינגער, וויפיעל טראקטירען עס איז דא פון דער סטארע פארטא פרנקאווסקע ביז'ן פאלסקי ספוסק און פון לאנזשעראן ביז חארזשיבעי — מאדאם, דערלאנג מיר א ריינעם נאזטיכעל!

טשערנע. יא, פון חארזשיבעי ווייסטו, און וואס טהוט זיך אין שטוב? נא דיר א נאזטיכעל, פראנט מיינער! (גיעבט איהם). וואו קענען דאס פארט זיין די שליסלען? נא! (אב אין קיך).

פינגערהוט. ניין, מאמזעל, דו ביזט דער מאמע'ס טאכטער. זעהסט דו, סאפיע איז שוין געראטען אין טאטען. (צייגט אויף זיך). זי האט געענדיגט פיער קלאסען גימנאזיע מיט א זנאק אטליטשיע. זי איז שעהן, פיקאנט, נישקשה, אז זי געהט מיט דער דעריבאסאווסקע, מוז יעדער אפיציער אבקעהרען צו איהר די מארדע. און ווער קוקט אויף דיר? א סאלדאט. זי איז קלוג, זינגט, טאנצט, האט א ממזרי'שען קאפ, פונקט ווי ביים טאטען.

ליזא. יא, פונקט אזא קאפ ווי ביי דיר, נאר א פליעך פעהלט איהר.

פינגערהוט. מאמזעל, קוק דיך ארום ווי דו רעדסט! ביזט טאקע היינט א מחותנת'טע, און איך קען דיר דאך ארייןווארפען א בינטע פינגער אין באק אריין. קנאק זשאלטעם אוב סרעדינו! סאפיען האט מען אבגעגעבען צו א פאטאגראף, איז זי באלד געווארען די ערשטע רעטו-

שאַרקע. אַזוי ווי הינר רייסען זיך די אָדעסער פאָטאָגראַפען איבער איהר, און זי ברענגט טאַקע אַלע חודש 50 רובל — דאָס איז אויך עפּעס ווערטה, האַ? האָט זיך איהר פערגלוסט, האָט זי גאָר צוגענומען דעם פאָטאָגראַף מיט דער פאָטאָגראַפיכע. פאַר וועמען וועסטו חתונה האָבען? פאַר אַ בינדיוזשניק אָדער פאַר אַ לאָפּאָטע פיעדלער.

ליזע. וואָס פאַר אַ שווער, אַזאַ איידעם. (אַ געריי

טשערנע. שאַ, דער שניידער טראָגט דאָס חופה קלייד. קומט אַריין. (שניידער קומט מיט'ן קלייד). סאָפיע, קום נאָר אַהער. וואָס טהוסטו דאָרט? (ביידע פרויען בעטראַכטען דאָס קלייד. ליזע מיט קנאה, טשערנע מיט בעגייסטערונג).

פינגערהוט. סאָפיע לעזט דאָרט מסתמא אַ ראָמאַן. זי שלינגט די ראָמאַנען ווי בלינטשקעס. ווען ניט מיינע אויגען, וואָלט איך אויך געלייענט... אַ גוטער ראָמאַן איז טאַקע גוט... חי, חי, חי!

טשערנע. דו קענסט דען לעזען? מאַך ניט שולדיג די אויגען.

פינגערהוט. איך קען ניט, זאָגסטו? הם! ווי קומט עס? וויצט, מוסיו שניידער, איהר האָט אפשר אַ גוטען פּאַפּיראָס? חי, חי! זענען מיר מחותנים! אַ מאָל ביי די אַלט-מאָדישע יודען פלעגט מען נאָך מאַכען אַ חתן-מאָל; ביי אונז היינט, ווער עס וועט וועלען, וועט קומען, אָבער אַזוי... טרוקען... די חופה און דער באַל מאָרגען. אין דער שאַלאַשנער שול וועט זיין די חופה און דער באַל אין „יעוראָפּאַ“ פון אויבען, איבער'ן טראַקטיר „יעוראָפּאַ“ איין טרעפּ, זעהר אַ גרויסער זאַל. מיר וועלען פאָהרען אין עקיפּאַזשען. לאָקאַיען מיט ווייסע הענטשיקעס, מוזיק! עס קאָסט געלד, ברודער. (סאָפּע זינגט אונטער קוליסען).

ליזע. יאָ, אונזער טאַטע זשאַלעוועט ניט קיין געל.

פינגערהוט. איך צאָהל דען? אַ מכה! איך גיב דיר אַ טאָלטער, אַנ'אַנטיק, און דו צאָהל. דער חתן איז דער פאָטאָגראַף באָרים סטאַווראָ-פּאָלסקי, איהר קענט איהם? זיין פאָטאָגראַפיע איז אַנקענען פאַלע ראָיאַל. און דער אונטערפיהרער פון כלה'ס צד איז מלך שטעמפּעל, מאַדאַם פינגערהוט'ס ברודער, אַ רייכער פיש-הענדלער, אַ גראָבער חזיר, אַ רוח אין זיין טאַטענס ערד אַריין. איהר מעגט קומען זעהן... שש! נאָר זי חזנ'ט זיך. (סאָפיע זינגט „מאַטושקאַ האַלובאַשקע“, קומט מיט געזאַנג, נייגט זיך צום שניידער, בעטראַכט דאָס קלייד פון אַלע זייטען, זינגענדיג. זי איז ניט רייך, אָבער זעהר אָריגינעל געקליידעט).

סאָפיע. אַ חופה קלייד! אַ קלייד וואָס מען מעסט אָן מיט פרייד, מען טהוט אָן מיט טרעהרען און מען טהוט אויס מיט שרעק...

פיגערהוט. פון וואַנען ווייסטו די אַלע זאַכען?

סאָפיע. (לאַכט). פֿון ראָמאַנען. איצט וועלען מיר זעהן, הערר פֿינגערהוט, קעהרט זיך אים מיט'ן רוקען צום פובליקום! (לויפט צו צו איהם און קערט איהם אום צום וואַנד מיט'ן בענקעל). געמאָסטען זאָל ווערען. (וואַרפט אַראָב פֿון זיך אַ קאַפּטעל און טהוט אָן דאָס קלייד).

טשערנע. (העלפט איהר). סאָפיע... דער שניידער — אוי, די הייליגע מיידלעך. טפוי זאָלען זיי ווערען!

סאָפיע. אַנ'אייגענער מאַן, אַ דאָקטאָר און אַ זשענסקער שניידער דאַרפען ניט גערעכענט ווערען פאַר מאַנזבילען. ניט אַזוי, הערר שניידער?

פֿינגערהוט. וואָס פרעגסטו דעם שניידער? דו פרעג די שניידערקע.

סאָפיע. (געגען שפּיגעל) איך האָב ליעב אַ קלייד, וואָס זאָל זיין גענעהט מיט געשמאַק, מיט אַ שעהנעם גוסט, — עס זאָל ניט שרייען, עס זאָל אָבער רעדען צום אויג. אַלעמען זיין געפֿעהלען איז זעהר אַנגענעהם, און אַ שעהן קלייד איז אַ מעכטיגעס מיטעל צו געפֿעלען. די פֿרוי וואָס בענוצט זיך ניט מיט דעם מיטעל איז געגליכען צו אַ יעגער וואָס געהט אין וואַלד שיסען ווילדע חיות און לאָזט זיין ביקס אין דער היים. חע, חע, חע! יאָ, אַ פֿרוי איז שטענדיג אין וואַלד צווישען ווילדע חיות און זי דאַרף שטענדיג האָבען די ביקס מיט זיך. ביקס אויף, גאַ פריצעל! (מאַכט ווי זי וויל שיסען) פוי! פיף! פּאַף! (זינגט פֿון די הוגענאָטען) פיף, פּאַף! (צום שניידער) יאָ, דאָס קלייד איז יעצט בעסער. (טהוט זיך אויס).

ליזע. דאַנקען גאָט, ענדליך צוגעטראָפען. נאָר 15 מאָל געמאָסטען. (זעצט זיך צו איהר אַרבייט).

סאָפיע. ביזט אַ נאַר. אַ חופּה קלייד דאַרף מען פאַר דער חופּה גוט צומעסטען און צופאַסען. נאַכהער איז צו שפּעט. (טהוט זיך איבער).

פֿינגערהוט. פֿריילין סאָפיע, איך וועל מיך שוין גיך מעגען אומקעהרען מיט'ן פּנים צום פובליקום? איך דאַרף מיט דיר רעדען פֿון געשעפֿט. פֿערשטעהסטו מיך, איך...

טשערנע. האָסט דאָך איהם ערשט אַ פאָר טעג צוריק געגעבען קעשענע-געלד... אַ פאָר טעג צוריק... ווען איז דאָס געווען? זונטאָג צו מאָנטאָג? פֿערגעסען! אַ קאָפּ! טפוי זאָל ער ווערען.

פֿינגערהוט. אַז איך זאָג, איך האָב ניט גענומען, מעגסטו זיין זיכער, עס איז הייליג. סאָפיע, איך דאַרף מיך אַ ביסעל אָבראַזירען. אַ מחותן דאַרף האָבען אַ גלאַטע מאָרדע. איך דאַרף אַ פעקעל טאַבאַק. און היינט וועל איך מיר ערלויבען צו טרינקען טהעע אין דער וואַרשאַוויאַנסקע פֿון טראַקטיר „פאַריז”. זאָלען זיי וויסען, ווער מאַטיוס פֿינגערהוט איז. אַ רוח'ן אין זייער טאַטענס ערד אַריין.

סאָפיע. (נעהמט פֿון איהר טאַשע אַ בעריזע). ־ראָס קומט איַיך. (גיט דעם שנײַדער). דאָס קומט אײַך ניט. (גיט איהם נאָך, דער שנײַדער דאַנקט). און דיר, פאַפאַ, האָב איך שוין הײַנטיגע וואָך געגעבען צוויי צוואַנציגער.

פֿינגערהוט. יאָ, געגעבען זאָגסטו? הם, ווי קומט עס, וואָס איך געדענק ניט?

סאָפיע. אדרבא, זאָג דו, ווי קומט עס? חא, חאַ, חאַ! נאַר גאָר ניט. ביזט דאָך אַ מחותן, נאַ! אָבער בלײַב ניט לאַנג אין טראַקטיר. אַ מחותן דאַרף זיצען אין דער היים, ניט אין פאַריז.

פֿינגערהוט. (טהוט אָן זײַן צילענדער). פֿרײַלײַן סאָפיע, מערסי. מוסיו שנײַדער, מיר וועלען מאַכען די רײַזע צוזאַמען. ליזע, פֿערבינד מיר דעם באַנד אַ לאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור...

ליזע. (גראָב) מען וועט דיך אַזוי אויך דערקענען.

סאָפיע. קום אַהער, איך וועל דיר מאַכען אַ באַנד, ווי אַזוי זאָגסטו? אַלאַ גאַריבאַלדי דע פאָמפּאַדור. חאַ, חאַ, חאַ, ער איז גערעכט. זאָלאַנג אַ מענש לעבט, דאַרף ער זיך האַלטען ווי אַ מאָלאָדיעץ. (בינדעט). מאַמע, ער האָט אַ פּנים אַ מאָל געדאַרפט זײַן איין שרעקליכער הער־צענפרעסער.

טשערנע. קיין אַנדערע אַרבײַט האָט ער אין זײַן לעבען ניט געטהון. ווי אַזוי האָט מען גערופען די מעשטשאַנקע פֿון דער מאָלדע־וואַנקע? ע, פֿערגעסען...

פֿינגערהוט. עס האָט נאָך אַ מכה ווער אַזוי געשפּילט אין בילאַירד אַזוי ווי איך אַ מאָל. שאַראָם אָט באָרטאַ, זשאָלטעי אוב סערעדינו! אויפֿ׳ס וויעדערשפּעניגען. (פֿערנײגט זיך מאַיעסטעטיש מיט׳ן צילינדער אין האַנד און געהט אָב מיט׳ן שנײַדער).

סאָפיע. (געהט צו די בלומען). אוי וועה, מען האָט הײַנט די בלומען ניט בעגאָסען. (נעהמט וואַסער פֿון גראַפֿין). איך זאָל זײַן רײַך, וואָלט איך די גאַנצע שטוב אָנגעפילט מיט בלומען. די טהײַערסטע מעבעל מאַכען אַ צימער ניט אַזוי שעהן ווי בלומען. (בעגיסט, זינגט „מאַטושקאַ האַלובושקאַ”). אַנדערע כּלות וויינען, ווען זיי געהן חתונה האָבען, און איך זינג. הם! זיי ווילען דאָך חתונה האָבען, הײַנט וואָס וויינען זיי? איך זינג און... מאַמע, איך וואָלט איצט אָבגעגעבען 5 יאָהר פֿון מײַן לעבען, איך זאָל ניט דאַרפֿען חתונה האָבען.

טשערנע. וואָס איז עפּעס, נאַר?

סאָפיע. (זיפֿצט). אַזוי — איך ווייס ניט... אָבער איצט איז שוין צו שפּעט. פֿערפֿאַלען! ע, (זינגט „מאַטושקאַ). דו ווייסט, מאַמאַ, דאָס

ליעד זינגט אַ רוסישע כּלה. (טהוט אָן איהר הוט געגען שפּיגעל און רעדט): „מאַטושקאַ האַלובושקאַ, מוטער טייערע, מיין ליבּטינגע זון, האָב רחמנות אויף מיר, אויף דיין אָרעמעם קינד. ווי אַ בּייזע שלאַנג זויגט מיר מיין האַרץ אַ בּיטערע שמערץ און גאַנצע נעכט פערברענג איך אָהן שלאָף און אָהן רוהע”... איך געה קויפען פאַר מיר און ליזען ווייסע האַנדשוה. חע! חע! ווי זאָגט דער פּאַפּאַ, עס וועט בּאַלד בּיי אונז זיין אַ בּאַל אַלאַ־גאַריבּאַלדי דע פּאָמפּאַדור. (אָבּ, בּאַלד צוריק). מחותנת׳טע לעבּען, אפשר וועט דאָ קומען אונזער הויכוויורדיגער הערר חתן, זאָל ער זיין אַזוי גרויסאַרטיג און וואַרטען. איך קום שוין צוריק... דאַרפסט אפשר קליין געלד? דאָ ווידזעניע פּאַנאַ קאָכאַנע מאָיע. (אָבּ).

טשערנע. און אָט הענגען די שליסלען! אַליין אויפגעהאַנגען, אַ קאָפּ, טפו זאָלסטו ווערען! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פרעגען, ליזע? פון זינען אַרויס. יאָ, ווי מיינסטו, דער פּעטער מלך וועט שענקען אַ שעהנעם דרשה־געשאַנק? ער איז אַ לייבּליכער בּרודער מיינער און רייך איז ער ווי קרח, אָבּער ער איז אַ צו גרויסער חזיר. יאָ, אַ פּנים מען קען ניט ווערען רייך, מען זאָל קיין חזיר ניט זיין. (גערויש). שאַ, ווער איז דאָרט? (בּאָריס עפענט די טהיר). אַ, אונזער חתן! מזל־טוב אייך, בּאָריס. סאָפיע איז ערשט אַרויס. ווי קומט עס וואָס איהר האָט זי ניט בּעגעגענט?

בּאָריס. (שעהנער מאַן, טראָגט אַ בּולאַנזשערקע, אַ שוואַרצען ראָק, אין איין האַנד אַ בּוקעט, אין דער אַנדערער אַ גיטאַרע אין אַ פוטליאַר). זי איז ערשט אַרויסגאַנגען? איך האָב זי ניט געזעהן.

ליזע. אוי, וואָס האָט איהר געבּראַכט, בּאָריס?

בּאָריס. דאָס איז אַ בּוקעט פאַר סאָפיען. דיר אויך צוויי רויזען. (גיבּט איהר). און דאָס איז מיין גיטאַרע. אויבּ סאָפיע וועט זיין אויפגעלעגט צום זינגען, וועל איך איהר אַקאָמפּאַנירען. אוי, וויפיעל מיר האָבּען דאָס איבּערגעזונגען און איבּערגעשפּיעלט זינד מיר זענען בּעקאַנט. מחותנת׳טע, פון דעם אַקאָמפּאַנירען האָט זיך אונזער גאַנצער ראָמאַן אָנ־געפאַנגען. (שטעלט די גיטאַרע אין אַ ווינקעל).

טשערנע. אוי, מיר דאַכט זיך, איך האָב אַריינגעוואָרפען קוילען און שטשעפּקעס אין סאַמאָוואַר און קיין וואַסער ניט אָנגעגאָסען. אַ קאָפּ! טפו זאָל עס ווערען. (לויפט אָבּ).

בּאָריס. (זעצט זיך). פוי, איך בּין מיעד ווי אַ פּושע ישראל. אָבּער אַ בּאַל וועט בּיי אונז זיין! (נעהמט זי אויף די קניע). ליזע, קום אַהער צו מיר. זעץ זיך דאָ. גיבּ מיר אַ קוש, גיכער. (געשעהט). נאָך אַמאָל! אַ יאָ, עס איז אַ פערגניגען צו האָבּען אַזאַ שוואָגער? (סאָפיע

עֶפֶענט די טהיר שטיל און וויל זיי איבערשרעקען, בלייבט שטעהן). איך האָב געזעהן, ווי סאָפיע איז פערביינעגאַנגען און האָב מיך אומיסטען ניט געמאַכט זעהענדיג. איך האָב געוואוסט, איך וועל קענען אַריינלאַפען מיט דיר דערווייַלע אַ שטיף. קיצקע, איך האָב דיך ליעב. גיעב אַהער די לאַפּקעס. אָט אַזוי. (אומאַרמען זיך).

ליזע. איהר האָט אַזוי שטאַרק ליעב סאָפיען, ווי אַזוי קענט איהר מיך אויך ליעב האָבען?

באָריס. סאָפיען! איך האָב זי אַמאָל זעהר שטאַרק ליעב געהאַט, און איצט... איצט איז שוין אַ צוגעוואוינטע זאַך. זי מוז איך איצט ליעב האָבען, און דו ביזט אָבער אַ פּרישע פּאַמפּושקעלע. נאַרעלע, ווען איך זאָל ניט מוזען חתונה האָבען מיט איהר, וואָלט איך דיך גענומען אָט אַזוי... און ... און... איך וואָלט דיך, דאַך זיך, אויפגעגעסען. (דריקט זי צו זיך). ליזע, איך בין פערליעבט אין דיר ווי אַ משוגענער. (סאָפיע מאַכט שטיל צו די טהיר).

ליזע. (גלעט איהם דעם קאָפּ). איהר זייט אַזאַ שעהנער מאַן, אַז מען קען פון אייך שטאַרבען.

באָריס. טאַקי? (סאָפיע זינגט הינטער דער טהיר „מאַטושקאַ גאַ-לובושקא"). שש! זי געהט. (סאָפיע אַריין).

סאָפיע. אָה, האַבע די עהרע! אַ בוקעט פאַר מיר? זעהר שעהן! דיין גיטאַרע אויך געבראַכט? גרויסאַרטיג. וואָס זעהסטו עפּעס אוים, ווי איין אָבגעבריטער? (טאַפּט זיין קאָפּ). האָסט היץ? (זינגט): פּאַזשאַלוי ראָדימאַיאַ דיטיאַטקא סאָוויע.

באָריס: ניין. קיין היץ האָב איך ניט, אָבער דער קאָפּף טהוט מיר ווירקליך וועה.

סאָפיע. דער קאָפּ? ווירקליך? אַז מען געהט חתונה האָבען, מוז מען האָבען קאָפּשמערצען. (זינגט, אָהן ווערטער, לעגט איהם אַריין אַ קאָנפעקט אין מויל און זינגט). גוטער ראַחאַטליקום, עס וועט דיך מאַכען זיסער. ליזע, פערביים מיט ראַחאַט לוקום. (גיט איהר איינס) און דאָס זועלען מיר בעהאַלטען אויף שפּעטער. (בעהאַלט אין קאָמאָד די שאַכטעל מיט קאָנפעקטען). אוי, עס איז אַ גרויס נאַרישקייט, אַז מען וויל מיט אַמאָל אין גאַנצען אויסנאַשען און מען לאָזט ניט אויף שפּעטער, מען דאַרף שטענדיג דענקען וואָס שפּעטער וועט זיין. (גערויש). אַהאַ, מען געהט, מען קומט, מען איז דאָ. (פינגערהוט, פריידע, מלך, מאַניטשקע קומען, פיהרענדיג אַ פרעהליכען געשפּרעך).

פינגערהוט. איך פיהר אייך געסט. דער יחוס פון אונזער משפחה, מוסיו מלך שטעמפּעל, האָכגעערטער הער סטאַוראַפּאָלסקי,

האַבּע די עהרע, מאַדאַם פּראַדי, פּלאַצען זיי! (אַלע גריסען זיך, פּרויען קושען זיך).

שטעמפּעל. נו, ווי גערט עס, מאַטיע? ווילסט דאָך מסתּמא אַ פּאַפּיראָס, דו רויכערסט נאָך אַלץ פון „באָקומס" פּאַבריקע? (רויכען).

טשערנע. אוי, ליזע, איך האָב דיר עטליכע מאָל געוואָלט זאָגען און האָב פערגעסען... ביי אונז איז אויסגעגאַנגען צוקער. לויף אַריבער... אַ קאָפּ, טפּוי זאָל ער ווערען!

ליזע. שוין. (ווינקט צו באָריסען). געהאַקטען צוקער? (אָב).

(פרויען בעוואונדערען סאָפיע'ס קלייד, רעדען שטיל).

באָריס. מען דאַרף קויפען צו טהעע ביסקוויטען און פּיראָזשנע, איין מינוט. (אָב, סאָפיע זאָל ניט בעמערקען).

שטעמפּעל. מאַטיע, ביזט נאָך אַזאַ געזונטער לאַפּאַק, פאַר וואָס טהוסטו גאַר ניט? אַדעס, ברודער, איז אַ גרויסע טייך, מען קען זיך אויספישען עפּעס אַ קאָמערציע, אַז מען וויל.

פינגערהוט. וואָס הייסט, איך טהו גאַר ניט? עס מאַכט זיך אַמאָל אימיצען געפינען אַ דירה אָדער אַנ'אַנדערע קאָמיסיאָן. איך לעב פון קאָמיסיאָן...

שטעמפּעל. ע, וואָס פאַר אַ קאָמיסיע קען מען האָבען פון פוסטעפּאַסעוויען? יעדער מענש, יעדער חיה אפילו דאַרף האָבען אַ געשעפט, עפּעס אַ ריבאָלאָווסטווע. פּרימערנא, אין וואַסער לעבט אַ פיש, אַ העלט, אַ שליען, אַ קאַרפּ, אַ קאָמבאַלע, אַ סודאַק, אַנ'אָקען, אַ סקומבריא, וויים איך, אפילו אַ ביטשאָק, אפילו אַ קליין פיצעלע טולקע האָט וואָס צו טהון — דו ביזט ערגער ווי אַ טולקע.

פינגערהוט. דערפאַר ביזטו אַ גוטער ביטשאָק. אָבער וואָס דאַרפסטו ברעכען דיין קאָפּ פאַר מיר? דאַנקען גאָט, סאָפיען מאַך איך שוין התונה, און ליזע וועט זיך אויך געפינען אַ באַשערטען, אָדער בענגאָלטען, נו, בלייבען מיך „דיר דאַ באַבאַ".

שטעמפּעל. ניט דו, ברודער, מאַכסט חתונה, חוואַסטע ניט... סאָפיע האָט זיך אַליין חתונה געמאַכט.

סאָפיע. יאַ, אָנקעל, דאָס איז וואַהר. איך האָב מיך אַליין חתונה געמאַכט. (זיפצט).

שטעמפּעל. אָט דאַרף איך פּרימערנא חתונה מאַכען מיין מוזינקע, קאָסט עס מיך אַ קאַפּיטאַל. דו ווייסט וואָס מיך קאָסט זיין קאָנערמאַטאָריע? ער עסט דאָך מיר אויף די גאַנצע פיש!

מאַניטשקע. קאָנסערוואַטאָריע, פּאַפּאַ...

שטעמפּעל. יאָ, קאָנסערמאַטאָריע.

פראדי. מיר שיקען מאניטשקעס חתן שוין צוויי יאהר אלע חודש צו 25 רובעל, און ער דארף נאך צוויי יאהר שטודירען... יא, זאגט בעסער, איהר האט געהערט? בערזשאנקעס פלימעניצע — זי האט... (דערצעהלט מיט התלהבות די ווייבער).

מאניטשקע. ווייסט סאפיע? מיין חתן אפאלאן זאנגעשיין וועט טאקע זיין אזא פיאניסט, וואס וועט שפילען קאנצערט.

סאפיע. שפילען קאנצערט? זעהר שעהן. אנקעל, ווי איז דאס אייך איינגעפאלען צו נעהמען אנ׳איידעם מיט א מוזיקע? אפאלאן, העלט, זאנגענשיין, שלייען, פיאנא, סקומבריא, קאנצערט, באליק, סיאמגע, א גוטער ווינעגרעט. מאניטשקע, דו האסט זעהר ליעב מוזיק?

מאניטשקע. יא, אבער איך האב בעסער ליעב א סאלדאטסקע ארקעסטער מיט טרובעס. פארטאפיאנא פערשטעה איך ניט זעהר גוט, עס קלאפט צו שטארק אין קאפ.

פראדי. אז ער קומט א מאל אויף „די קאמיקולעס” און הויבט אן בארבאנען, בייסט מיר נאכהער צוויי טעג אין די אויערען. אך, יא, איהר ווייסט? ווארשאווסקעס טאכטער לערנט פיאנא. יא, הערט זשע, קומט א מאל די מוטער אריין אין זאל, זעהט זי ביי דער פיאנא... דער לעהרער און די טאכטער... שוועסטערליך מיינע... (דערצעהלט אין דער שטיל).

פינגערהוט. מוסיע מלך שטעמפעל, ערלויבט מיר איהנען צו פרעגען: וואס איז בעסער פיש מיט חריין, אדער אנ׳איידעם מיט מוזיק? חא! חא! (גלעט דעם פליעך).

שטעמפעל. אוי! וואס פאר א חכמה איהנען האבען געזאגט! יא, מעגסט לאכען, אבער מיך, ברודער, קאסט עס געלט און איך ווייס, אז איך האב אין זאפאס א פערטיגען חתן פאר מיין מוזינקע. עס איז אקוראט ווי מען מארינירט איין פיש אויף שפעטער. ער איז מיין ווייב׳ס א וויים פריינדעל, און אהן מיר וואלט ער געמעגט איינזאלצען זיין גאנצע מוזיקע. עס איז אנ׳אמת, איך אליין בין ניט קיין גרויסער זינגער און שפילער, נו, איז וואס? א פיש אין וואסער, פריבוערנא, זינגט ניט, פון דעסטוועגען לעבט ער, און עסט, און פישעלט זיך. און וואס טהוסטו, מאטיע? דו גלעטסט דעם פליעך און זאגסט מבינות אויף ניסן׳ס און פיצי׳ס חזנות?

פינגערהוט. ביזט א מחותן, וויל איך דיר ניט זאגען, אז עס איז בעסער צו גלעטען דעם פליעך, ווי צו זיין אליין א פליעך... וואס איז דער בזיון? עס איז מיר געקומען פון צופיעל דענקען. איך זאג טאקי מבינות אויף אונזערע חזנים, ווארום איך רעד דייטש און בין א געבי־

דעטער מענש... מאַטיוס פינגערהוטען קען מען אין בײדע גרויסע שוהלען. דער גאַטזועליגער פרעדיגער, דאָקטאָר שוואַבאַכער, פלעגט מיך שטענדיג פרעגען: ווי געהט עס, העדר פינגערהוט? און דו ביזט אַ רײַכער דבר אחר, ווער קען דיך? דער פאָמאָטשניק פריסטאַוו פאָסלאַווסקי זאָגט מיר שטענדיג: זדראַסטווי מאָטקע. בײַ דזשערעמע אין טראַקטיר נעהמט יעדער פאָלאָוואָי אַראָב דאָס היטעל ווען איך קום. איך געה אויפ׳ן פערעסיפּ אָדער אויף דער מאָלדאַוואַנקע אין סלאַבאָדקע ראָמאַנאָווקע אויף דער בוהאַיעווקע, זאָגט מען: דאָס געהט מאַטיוס פינגערהוט

שטעמפעל. יאָ, יאָ, מען קען דיך, שלײַעסט דיך אום, האָסטו אַלעמען אָנגעריבען מאַזאָליעס אויף די אויגען, אָבער וויפיעל פערדינסטו דערפון?

פינגערהוט. אַ גרויסע זאַך! פערדיענען געלד קען יעדער בעל־מלאכה, יעדער בינדיוזשיק, יעדער פראָסטער מענש. ניט פערדיענען פערשטעהט נאָר אַנ׳עדעלמאַן. ע! גענוג פילאָזאָפיע, לאָמער בעסער שפיעלען אַ 66. (נעהמט פון דער טאַש קאָרטען). צעהן קאָפּיקעס אַ שפיעל. געהט עס?

שטעמפעל. אויב דו וועסט ניט מאַכען קײן מאַשענסטוואָ, רען איך ווײס, דו ביזט אַ בקי אויף די זאַכען — ביזט אַנ׳עדעלמאַן, האָסט שטודירט אין אַלע טראַקטירען. (זײ שפיעלען).

סאָפיע. (האָט אײניגע מאָל געקוקט אויף דער טהיר מיט אונגעדולד). מאַניטשקע, ווילסט זעהן מײַן צימער, קום.

טשערנע. מעגסט געהן זעהן, מאַניטשקע, ווי זי האָט עס אויסגעפוצט און אויסגעצירט איהר אַלקער׳ל, עס לעבט, עס פינקעלט, עס זינגט יעדער ווינקעלע. עס איז גאָר ניט קײן ספּאַלניע, עס איז אַ קוקאָלקע. ווײַסע, ווײַסע פאָרהענגלעך, בלומען, ע, די זאַכען, ווי אַזוי רופט מען דאָס? איך האָב פערגעסען, אַ קאָפּ!

סאָפיע. יאָ, איך בין געווען גענוג נאַריש צו פערשווענדען דאַרויף אַזוי פיעל צײַט. (זיפצט).

טשערנע. אַ גאַנצען טאָג וועלען זײ זײן אין דער פאָטאָגראַפיע, זײ וועלען נאָר קומען אַהער שלאָפען. מעגסט זעהן, מאַניטשקע!

מאַניטשקע. אָה, זײ וועלען דאָרט שלאָפען בײדע? איך שעהם מיך צו געהן אַהין. (פערשעהמט זיך).

פראַדי. זי איז דאָך בײַ אונז אַ שעמעדיגע, זי ווײסט פון קײן זאַך ניט, אַזוי ווי אַ קינד. אָט, בײַ אונזער שכן, איהר קענט שמעריל ליאַמפיך? זײַן מײדעל נאָך גאָר אַ שנעק, יאָ, הערט זשע, אוי, (דערציהלט שטיל. בײדע מוענער שפיעלען. אין פאָרדער־צימער אַ געוויש.

ליזע גיט אַ קוויטש, און לויפט אַריין מיט צוקער, דאַן באָריס מיט פּאַקעטען).

טשערנע. זעה נאָר ווי זי האָט זיך צופלאַמט, די טרפה'נע הויט ברענט אויף איהר.

מאַניטשקע. אָה, איך וויים, פאַר וואָס ליזע האָט געקוויטשעט... דאָס האָט זי געווים הערר סטאַווראָפּאָלסקי געשציפּעט אין הויז, דאָרט אין דער פינסטער. (שעהמט זיך).

ליזע. סאָפיע, אַלע דיינע געסט געהן אַהער.

באָריס. יאָ, סאָפּיטשקע, עס געהט אַ גאַנצער עסקאַדראָן געסט. מיין ערב שוויגער, דאָ האָט איהר פּעטשעניע צום טהעע. מיין ערב שוועד, אייך אַ גוטען פּאַפּיראָס. (גיעבט זיי ביידע). מאַניטשקע, אייך מאַרמעלאַד (גיט איהר אַ קאָנפעקט פון שאַכטעל) דו ווילסט, סאָפיע?

סאָפיע. (מיט אַ שמייכעל) ניין, דאַנקע, איך שעהם מיך. (ער עסט אַליין).

טשערנע. אַט אַזוי, וועלען מיר געהן און מאַכען טהעע. (קוקט זיך אום) דאַכט זיך, גאָר ניט פערגעסען? איך געדענק ניט. אַ קאָפּ. טפוי זאָל עס ווערען. (אָב).

באָריס. סאָפעלע, וואָס ביזטו עפּעס היינט אַזאַ שטילינקע?

סאָפיע. איך בין היינט אַ שטילע, ווייל איך האָב פריהער צופיעל געשטיפּט. (געראויש). גער, באָריס, זעה, ווער איז דאָרט? (באָריס עפענט די טיהר. פיעל יונגע לייט און מעדכען, אַלע גריסען זיך. סאָפיע ווערט מינטער). אָה, זדראַוויע זשעלאַיעם, וואָס מאַכסטו נאַדיע? דיך, סאָניע, האָב איך שוין נישט געזעהן אַ וועלט מיט יאָהרען פון אייער נעכטען אָן. (אַלע לאַכען) ליאָלע, דו בליהסט ווי איין אַקאַציע. קינדער, זיצט, נאַט אייך אַלע צו בלומען. (צערייסט איהר בוקעט).

באָריס. (טרויעריג) אָ, מיין אָרעמער בוקעט.

סאָפיע. הערר „פּאַרמקלאַפּ”, נעהמט פּלאַץ, מוסיו שטיוועלבלאַט, וואָס שטעהט איהר? זאַחריאַפּקין, איהר זענט געוואָרען געזונד, ווי אַ סאָלדאַט. ליזע, ברענג נאָך שטולען. (ליזע ברענגט שטולען, אַלע זעצען זיך). באָריס, דו פערנעהם די מענליכע געסט און איך וועל מיך בעשעפטיגען מיט די ווייבליכע. חאַ, חאַ, חאַ, איך וויים, דו וואָלסט בעסער געוואָלט פערקעהרט, אָבער דאָ איז צופיעל ליכט, און מאַניטשקע זאָגט, אַז קנייפּען איז נאָר גוט אין דער פינסטער. (אַלע לאַכען, סאָפיע זעצט זיך).

מאַניטשקע. (פערשעהמט). וואָס האָסטו אויף מיר אויסגעטראַכט, סאָפיע? איך האָב ניט געזאָגט, אַז עס איז גוט — פון וואַנען וויים איך?

איך האָב נאָר געזאָגט, אַז אויב אימיצער קוויטשעט אין דער פֿענסטער, מסתמא שטשיפּעט מען איהם. (אַלע לאַכען).

פֿראַדי. הלואי וואָלטען שוין אַלע אָדעסער מאַמזעלען געוואוסט אַזוי פֿון די דאָזיגע זאַכען, ווי זי ווייסט. סאָניע, קום נאָר אַהער. (אַ מיידעל געהט צו). זאָג מיר נאָר, עס איז אמת? איך האָב געהערט, אַז דיין פֿריינדעל דאָבע לעמפּערט... (זאָגט איהר אין אויער). שוועסטער־לעך, 5 חדשים נאָך דער חתונה און שוין...

סאָפיע. האָספּאַדאַ, טרינקט טהעע ווי אין דער היים, און בלאָזט, איהר זאָלט זיך ניט אָנבריהען. בלאָזען שפּעטער, ווען מען בריהט זיך שוין אָב, איז זעהר ניט פּראַקטיש.

באָריס. זיי זאָלען טרינקען טהעע ווי אין דער היים? וואָס מיינסטו, סאָפיע, זיי זאָלען טרינקען אָהן פּיראָזשנע און מיט וועניג צוקער? (אַלע לאַכען און טרינקען).

שטעמפּעל. ע, ע, ע, ברודער מאַטיע, וואָס האָסטו דיך שוין אָבגעדעקט 6 אויגען, דו האָסט דאָך נאָר פֿיער. שלעפּט צוריק די קאָרט). צוויי אויגען זענען ביי דיר איבריג, זיי מעגען דיר אַרויסקריכען צוריק. (שלעפּט די קאָרט, פֿינגערהוט לאָזט ניט).

פֿינגערהוט. וואָס הייסט איבריג? ברודער, ווילסט מיר צימבלען? איך האָב געשפּיעלט אין קאָרטען נאָך דאַן, ווען אויף דער וועלט איז נאָך קיין פֿיש ניט בעשאַפֿען געוואָרען. חניאק דו, איך האָב דאָך ערשט געהאַט די 66.

שטעמפּעל. נו, האָסטו געדאַרפֿט אָבדעקען נאָר איינע, און דו האָסט אָבגעדעקט דריי מיט אַמאָל. נאָר איין אויג האָט אַ קאַמבאָלע, ניט דריי. (שלעפּט די קאָרט). דו קאָמיסיאָנער מיט'ן פּליעך...

פֿינגערהוט. נאָר איינע זאָגסטו? ווי קומט עס? זאָל זיין איך האָב אַ טעות געהאַט. זעהסט? איך גיעב דיר נאָך, איך פֿערדעק צוריק צוויי. (ציטערט). קאָזיר! (אַ פּאַטש מיט דער קאָרט איבער'ן טיש). צו־ריס מיט קאָזיר! האָסט קאָזיר?

שטעמפּעל. וואָס איז דאָס פֿאַר אַ שוואַרץ יאָהר? געהסט וויעדער מיט'ן וואַלעט? דו האָסט דאָך ערשט גענומען אַ וויזאַטקע מיט'ן וואַלעט? דו שלעפּסט גאָר די קאָזירען צוריק? מאַראַוויכער דו! פּושער!

פֿינגערהוט. ווער שלעפּט די קאָזירען צוריק? איך? ווער בין איך ביי דיר? אַ שולער? אַמאָליגע צייטען וואָלט איך דיר צופּלאַטשען די פּאָלקע פֿאַר אַזעלכע זאַכען! פֿע, מען דאַרף שפּיעלען אַ פּאַרטיע נאָר מיט אַנ'אַנשטענדיגען פּאַרטנער. איך שפּיעל ניט מעהר מיט דיר! (דרעהט זיך אום מיט'ן רוקען, שרייט ביז). ע, טשערנע, דערלאַנג מיר אַ גלאָז טהעע!

שטעמפעל. ניט מיר, ברודער, קען מען מאראַוויטשען! איך בין מלך שטעמפעל!

טשערנע. (דערלאַנגט זיי טהעע). שאַ, שאַ, משוגעים! כּדאי צו ־רייסען זיך איבער אַ שפּיעל. ווי אַזוי רופט איהר דאָס? איך האָב פאַרגעסען.

באָריס. האָספּאַדאַ, איך מאַך אַ פאָרשלאַג, אַז מיר זאָלען עטוואָס בעסער זינגען האַראָם. וואו איז מיין גיטאַרע?

סאָפיע. יאָ, יאָ, זינגען, וועט מען ניט הערען ווי די העהנער קרעהען.

ליזע. אוי, די גיטאַרע! (זי גיעבט איהם די גיטאַרע, ער קוועטשט זי די פינגער, סאָפיע בעמערקט עס).

באָריס. (טאָגט אָן די גיטאַרע). אַ נו, חברה, דרוזשנאָ. (זינגט) וונייז פאַ מאַטושקע פאַ וואָלגע. (מאַניטשקע האַפּט אונטער פאַלש). גוואַלד, גוואַלד, מאַניטשקע! (אַלע לאַכען). וונייז פאַ מאַטושקע. (אַלע זינגען, מלך און מאַטיוס טרינקען ביידע טהעע אָנגעבלאָזען. סאָפיע זינגט אויך מיט).

אַלע. בראַוואָ, בראַוואָ!

טשערנע. (זינגט). פאַשיראָקאָמו ראַזדאָליו... הע, ע, איך האָב אויך אַמאָל געזונגען. פערגעסען, טפּוי זאָל עס ווערען!

באָריס. סאָפיע זאָל איצט וועלען זיין אַ גוטע, וואָלט זי אונז געזונגען איינעם פון איהרע ראָמאַנסען און איך וואָלט אַקאָמפּאַנירט.

סאָפיע. פּאָזשאַלאיסטע, מאַמאָטשקאַ. (אַלע בעטען).

סאָפיע. אַ כּלה, דאַכט זיך מיר, פּאַסט ניט צו זינגען און דער־ פאַר ווייל עס פּאַסט ניט, וועל איך טאַקע דוקא זינגען. עס איז אַ ראָ־ מאַנס אויף די ווערטער פון אונזער רוסישען דיכטער, עס רופט זיך „די פערוועלקטע בלום”. מיר געפעלען זעהר די ווערטער. (דעקלאַמירט).

אין דעם שאָטען פון אַ הויכען בוים אַנ׳אַלטען,
האָט געבליהט אַ בלום אַ שעהנע און אַ צאַרטע
פלוצלונג האָט אַ בליץ דעם שטאַרקען בוים צושפּאָלטען.
געניינגט דאָס קעפּעל שטעהט די בלום, אַ טריקענע, פערדאַרטע.
די זון געהט אויף ווי פריהער שעהן אין דעם פריהמאָרגען,
די פייגעל זינגען לוסטיג, דאָס לעבען קלינגט און שאַלט,
דאָס בלימעל שווייגט און וועלקט, צו דריקט פון איהרע זאָרגען.
זי וויינט פון טוי מיט טרערען... איהר איז אונמוטהיג און קאַלט...

אַלע. בראַוואָ, בראַוואָסימאָ! (אַפּלאָדירען).

באָריס. יעצט נעהמט אייך צונויף מיט אַלע קרעפטען, איך וועל אייך געבען אַ קאָנצערט... אויפמערקזאַם! ע! זשגי, זשגי! גאָוואָרי,

גאָוואַרי! (פֿערוואַרפֿט די האָר פֿון קאָפּ קאָקעטיש און שפּילט. ליזע הערט אויפמערקזאַם, זי צוויינט זיך פּלעצליך און לויפֿט ראַש אַב. באָריס שטעלט אוועק די גיטאַר און לויפֿט נאָך).

באָריס. ליזע, ליזע! וואָס איז מיט דיר, נאַר! (אַב. אַלע זענען ערשטוינט. דאַן הערט מען זיין שטימע, דאַן א שטאַרקען קוש. ער פֿיהרט זי אַריין ביי דער האַנד). עס איז גאָר ניט. די נערוועז א ביסעל, מיין מוזיק אַ ביסעל... (שטיל צו ליזע). קיצקע, זיי אַ קלוגעטשקע. (זעצט זיך).

טשערנע. מויד, וואָס האָסטו זיך עפּעס צוכליפּעט אין מיטען דרינען? טפֿוי זאָלסטו ווערען!

פֿראַדי. נישקשה, וועסט איך חתונה האָבען. פֿאַר יודישע מייד־לעך איז ניטאָ קיין מאַנאַסטיר. ווי זאָגט דער גוי: אַבי קאַריטאַ, סוויני בודוט. (ליזע וויינט העפֿטיגער).

טשערנע. וואָס וויינסטו, פֿרעג איך דיך? מויד מיינע, האָסט געזעהן אַ ביסעל! (ליזע פֿערדעקט דען קאָפּ, וויינט לויט. פּויזע).

סאָפֿיע. (פֿערוויכערט אַ פּאַפּיראָס. גאַנץ רוהיג). אַ יאָ איהר ווייסט ניט, וואָס זי וויינט? איך ווייס. ליזע וויינט, ווייל זי ווייס, אַז מאָרגען וועט ביי מיר קיין חתונה ניט זיין. אויף מיין חתונה וועט זי ניט טאַנצען. (איינינגע לאַכען). עס איז ניט קיין שפּאַס. איך וועל מיט באָריס'ן ניט חתונה האָבען. איך האָב חרטה היינט, מאָרגען, ווייס איך, וועט שוין זיין שפּעט חרטה צו האָבען. (אַלע ערשטוינט).

טשערנע. וואָס איז היינט מיט אייך? טפֿוי זאָלט איהר ווערען! וואָס הייסט חרטה??

פֿינגערהוט. וואָס איז דאָס פֿאַר אַ שפּיעל חרטה? ביי אַזאַ שפּיעל רעמיזעט מען זיך.

סאָפֿיע. עס איז אַ ביטערער שפּיעל, איך זאָג אָבער ווי דו זאָגסט, שפּיעלען אַ פּאַרטיע דאַרף מען נאָר מיט אַנ'אַנשטענדיגען פּאַרטנער.

שטעמפּעל. אויב דו מיינסט עס מיך, האָב איך דיך דאָרטען, וואו איך האָב דעם טאַטען דיינעם!

פֿינגערהוט. אוי שאַ, האַם! סאָפֿיע, וואָס איז דאָס פֿאַר אַ פּלאַן? אַזאַ שידוך? מאַטיע פֿינגערהוט'ס טאָכטער. גאַנץ אָדעם ווייס, איך מאַך חתונה...

סאָפֿיע. דיין פּלאַן בלייבט פּלאַן, דיין טאָכטער האָט חתונה, אָט די טאָכטער מיין איך, דער איידעם בלייבט, די פּאָטאַגאַפֿיע בלייבט, און איך בלייב פֿריי, און וועל קענען אַרבייטען און געבען געלד. דו,

מיר אַלע מאַכען זעהר אַ גוט געשעפט. באָריס סטאַוראָפּאָלסקי! איהר האָט ליעב מיין שוועסטער און איך וויל ביי מיין שוועסטער איהר גליק ניט רויבען. איהר וועט זיין אַ גליקליכע פּאָר.

באָריס. (צומישט). סאָפיע, גאָט איז מיט דיר, וואָס מיינסט דו? איך קען עס ניט פערשטעהן. וואָס רעדסטו דאָס, גאָר ניט, זי געפעלט מיר אַ שטיעף טהון, יעדער מאַן וואָלט זיך דאָס ערלויבט, אָבער איך שווער...

סאָפיע. דו האָסט ערשט געזאָגט דאָ, אַז דו ליעבסט זי זעהר. ווען דאָס איז וואַהר, וואָרום זאָל איך ביי מיין שוועסטער איהר געליעבטען רויבען? וואָרום זאָל איך מיך פעראייניגען מיט אַ מענשען, וועלכער וועט מיר ניט געהערען מיט זיין גאַנצער זעעלע, מיט זיין גאַנצען לעבען?

באָריס. ניין, עס איז ניט געוועזען ערנסט. גלויב מיר, סאָפיע. דו דאַרפסט ניט גלויבען...

סאָפיע. דו ווילסט, אַז איך זאָל דיר גלויבען, אַז מען דאַרף דיר ניט גלויבען? איך ווייס עס און איך זאָג דיר, אויב דו האָסט איהר געזאָגט אַ ליגען, וויל איך ניט זיין די פרוי פון אַ ליגנער! אַזוי איז דאָס. מאָרגען וועלען מיר טאַנצען אויף מיין שוועסטער'ס חתונה. ליזע, איך וואָלט דיר געשענקט מיין חופּה-קלייד, אָבער לײַדער עס וועט דיר ניט פּאַסען. נישקשה, אין אָדעס קען מען יעדער זאַך קריגען אויף פּראָקאַט, און אַ חופּה-קלייד, וועלכעס מען גיט אויף פּראָקאַט יעדען, איז פּראַקטישער און ביליגער. זעהסטו, מיין צימער קענסטו האָבען אַזוי ווי עס איז. (מיט טרערען). איך האָב עס אויפגערוימט מיט געשמאַק, יעדע זאַך האָט געהאַט ביי מיר איין אַנדער בעדייטונג. איך האָב געטרוימט עס וועט זיין אַ נעסט... נישקשה, אייער וואַהרע ליעבע וועט קענען בליהען אויך אין אַ פרעמדען נעסט. אָבער גענוג טענה'ן, איך בין קיין כּלה מעהר און דער שידוך איז קיין שידוך מעהר.

באָריס. סאָפיע, בעדענק דיך וואָס דו טהוסט! דו האָסט אָפען דאָ פאַר מענשען...

סאָפיע. טהוט אַ מענש עטוואָס, דאַרף ער פיהלען, אַז ער האָט אַ רעכט דאָס צו טהון, און אויב ער האָט רעכט, דאַרף ער טהון אָפען פאַר דער גאַנצער וועלט.

באָריס. אָבער גאָט איז מיט דיר, סאָפיע, ווי קענסטו? דו האָסט פערגעסען?

סאָפיע. איך האָב גאָר ניט פערגעסען, אויך דאָס דאַרף וויסען די גאַנצע וועלט.

באָריס. וואָס ווילסטו טהון? (ער לאָזט זי ניט רעדען, זי בעפרייט זיך).

סאָפיע. יאָ, אויך דאָס דאַרף די גאַנצע וועלט וויסען. איך פיהל, דאָס איך וועל דאַרפען מוטער ווערען. איך שעהם מיך ניט, איך האָב דעם מענשען געליעבט און ווער עס ליעבט טריי, מוז טרויען, גלויבען, אַלעס אין דער וועלט אָפּפערען. יאָ, איך האָב געטרויעט און געאָפּפערט, דאָס אָבער וועט מיך ניט צווינגען התונה צו האָבען פאַר איהם, ווען איך פיהל און פערשטעה, אַז איך דאַרף זיין פריי ניט זיין.

טשערנע. אוי, וועה איז מיר, וואָס פאַר אַנ׳אונגליק! וועה איז מיר! (וויינט).

מאַניטשקע. וואָס בעדייטעט דאָס? וואָס זאָגט זי, מאַמע?

פראַדי. שטיל! דו דאַרפסט עס ניט וויסען. קום אַהיים, מלך, קום אַהיים!

מלך. אַהיים. מען שלעפּט דאָ די קאָזירעס פון פעסעל. (אַלע שטעהן אויף, קוקען מיט פעראַכטונג אויף סאָפיע׳ן).

פינגערהוט. וואָס האָסטו געטהון? בערעכען! אַ קלוגע מאַמזעל דערצעהלט אַזעלכע זאַכען?

סאָפיע. איך געה אַרויס אָפען פאַר דער גאַנצער וועלט און זאָג: איך בין געווען בלינד, איך האָב געטהון אַ פעהלער, עס איז מיין טעות און מיין אונגליק. עס איז קיינעמס זאַכע ניט, איך נעהם אויף זיך אַליין די פעראַנטוואָרטליכקייט! פרעמדע מענשען מיט זייער פאַלשע פרומקייט און שיינהייליגקייט, מיט זייער אָבלאַכען און פערשפּאָטען, ווילען מיך ניט צווינגען צו פערשטיקען, פערבאָרגען די וואַרהייט און טהון עטוואָס געגען מיינע געפיהלען. אויב איך וועל מוטער זיין, וועל איך אַליין קענען זאָרגען פאַר מיין קינד! מיך שרעקט קיין זאַך ניט, איך וויל זיין פריי און עהרליך אין מיינע טהאַטען, עהרליך ווי איך פערשטעה, ניט ווי די מומע פראַדי און דער פעטער מלך, און זיי אַלע!...

פראַדי. (בעליידיגט). קומט, קומט אַוועק פון דאַנען, שוועסטערליך, און איך האָב געלאַכט פון דאָבע לעמפּערט׳ס. איך האָב ניט געוואוסט אַז מען טאָר ניט רעדען פון אַ געהאַנגענעם, ווען איין געהאַנגענער איז דאָ אין דער משפּחה. אַהיים! (אַלע מעדכען טהוען זיך אָן).

סאָפיע. איהר אַנטלויפט? איהר שעהמט זיך אויך שוין מיט מיר? חאַ! חאַ! אין דער פינסטער קנייפען זיך ערלויבט איהר, אָבער אָפען ליעבען, אָפען, ווי אונזערע וואַהרע געפיהלע דיקטירען אונז, דאָס איז אַ שאַנדע. יאָ, עס וועט מיר זיין זעהר ביטער צו וויסען, אַז

מענשען שעהמען זיך מיט מיר, עס וואלט מיר אבער געוועזען פיעל ביטערער צו פיהלען, דאס איך דארף מיך שעהמען מיט מיר אליין. (לאכט און וויינט). מוסיא פינגערהוט, עס איז א ביסעל אלא גאריבאלדי דע פאמפאדור, הא? עס מאכט ניט אויס. און דאס וואס זיי, די אונשולדיגע, אנטלויפען, שרעקט מיך אויך ניט. מיר איז נאר שווער צו פיהלען, אז אלע מיינע האפנונגען, אלע מיינע ערווארטונגען, אלע מיינע זיסע טרוימע... אוי, אוי! (פאלט צום טיש מיט'ן קאפ און וויינט ביטער).

פארהאנג.

צווייטער אקט.

(זאל ביי שטעמפעל אין הויז. רייכע מעבעל אהן געשמאק, א פיאנא, מאניטשקע, שעהן אויסגעפוצט, שטעהט ביי איינער פון די אינגערסטע טהירען און קוקט אריין בגנבה. פראדי קומט אריין, מאניטשקע דערשרעקט זיך און שפרינגט אב פון דער טהיר).

פראדי. וואס האסטו געטהון, דו גנב? האסט אריינגעקוקט צו איהם, הא?

מאניטשקע. (פערשעהמט). איך האב געוואלט וויסען, וואס ער טהוט. פריהער, באלד נאכמיטאג, האט ער... אוי, איך שעהם מיך צו זאגען.

פראדי. מיר מעגסטו זאגען, נארר, א מאמע וויים אלעס.

מאניטשקע. ער האט אויסגעטהון דעם ראק און האט זיך געלייגט אויף דער קושעטקע.

פראדי. דאס איז ביי דיר א חידוש? ער איז מיעד פון וועג. א קלייניגקייט, דריי טעג העצקען זיך אויף די אייזענבאהנען.

מאניטשקע. און ווען ער איז אויפגעשטאנען האט ער זיך אבגעוואשען. פריסקע האט איהם דערלאנגט וואסער. אליין איז ער א שווארצער, און זיין לייב איז וויים ווי זילבער, אוי, איך מיין די העגד... אט דא... ביז דאנען... (שעהמט זיך) און איצטער האט ער זיך ארויסגערוקט דורכ'ן פענסטער און קוקט אויף דער גאס.

פראדי. א חידוש נו, ער האט אזא צייט ניט געזעהן אדעס — די גאנצע שטאדט וויים דאך שוין אז ער איז דא. מען שלאגט אב די טהירען. טראכטענבערגשע איז געקומען יאקאבי לייען א שעריל, פריילין סמיק איז געקומען פרעגען וויפיעל איז דער זייגער, זייער זייגער האט זיך יאקבי געשטעלט, פון די חלאמזיקעס איז מען דא געוועזן צוויי מאל, אלע ווילען איהם נאר זעהען. מאניטשקע, אלע מיידלעך וועלען דיך מקנא זיין און עס איז דא וואס.

מאניטשקע. (פערשעהמט). אוי, מאמע, איך פערשטעה ניט וואס דו מיינסט. זאג בעסער, מיר פאסט אט די רויטע לענטע? אוי, ווער געהט? (שטעמפעל קומט אין א פערשמאלצענעם ראק).

פראדי. דו האסט שוין פערשלאסען די קלייט? קלאפ ניט מיט דיינע טשאבאטעס.

שטעמפעל. היינט האב איך מיך אומיסטען פריהער אופראוועט צו-

ליעב דעם גאסט. וואו איז דער בחור? דארטען? דריבנעט נאך, האַ?

פראַדי. שאַ! ווארף אַראָפּ פון זיך דיין פערשמאָלצענעם פּאַל־מעריסטאָן, עס שמעקט פון דיר פיש, גלייך דו האָסט מיט זיך געבראַכט דעם גאַנצען ריבנע ריאַד.

שטעמפעל. ווי? עס שמעקט? איך האָב היינט אַראָב־געשטופּט איין גאַנצע פּאַרטיע ניט קיין פרישען טשובאָן. מאַניטשקע, גיב מיר מיין חאַלאַט. (זי נעהמט זיין ראָק מיט די שפּיץ פינגער און גיבט איהם דען חאַלאַט). ע, האָספּאָדין סקאַווראַדין! (עפענט די טהיר). מאַניטשקע, ער וועט זיך אַרויסחליופען פון פענסטער. געה האַלט איהם צו פאַר די הינטערשטע פיס־נאָהעם.

מאַניטשקע. אוי, פּאַפּאַ, אַזוי צו רעדען! אוי, ער געהט, דאַכט זיך, אהער!

פראַדי. (שטיל). זאָג דעם אמת, ער האָט דיך שוין געקושט?

מאַניטשקע. נאָר צוויי מאָל. (פערשעהמט). אוי, שאַ!

(אַפּאָלאָן קומט אַריין פון זיין צימער).

שטעמפעל. נו, האָסט דיך שוין אַ ביסעל אויסגעטשובעט? לאָז מען אונז געבען טהעע? פון וועג קומט מען שטענדיג מיט געבראָכענע ביינער.

פראַדי. איהר וועט טרינקען טהעע? בין איך דאָך אַ חכמה, וואָס איך האָב געהייסען פריסקען שטעלען דעם סאַמאָוואַר. איך גיעב אייך שוין טהעע. ע"ה, הערר זאָננענשיין, צי ווי אַזוי זאָל איך אייך רופען? האָב איך סובערלעך! עס צוגעהט אין מויל, איהר וועט אומיסטען פערזוכען, (אָב).

אַפּאָלאָן. מערקווירדיג, ווי אָדעס האָט זיך איבערגעביטען פאַר דער צייט. זי איז געוואָרען פיעל שעהנער, ניט אומזיסט רופט מען אָדעס „יוזשנאַיאַ קראַסאַוויצאַ”. פּושקינסקי נאַס קען מען גאָר ניט דער־קענען, דאָס האָט ראַלי אויסגעבויט אַזאַ מויער? אָה, וויפיעל ערינע־רונגען אויף יעדען טריט און שריט וועגען די פערגאַנגענע גליקליבע קינדער יאָהרען! אויך איהר, מאַניטשקע, זייט פערענדערט געוואָרען... צום בעסערען...

מאַניטשקע. (פערשעהמט). איך ווייס ניט, איך זעה זיך אַלע טאָג בעמערק איך ניט.

שטעמפעל. וואָס דען מיינסטו, ברודער? פערגעס ניט, ביזט שוין אין אָדעס ניט געוועזען אַ האַלב צעהנדליג יאָהרען. אין דער צייט איז אַוועקגעשווומען אַ סך פיש.

אַפּאָלאָן. (געהט צור פּיאַנאָ). דאָס איז בײַ אײַך אַ נײַע פּיאַנאָ? (נעהמט אײַן אַקקאָרד). פּוי!

שטעמפּעל. פּוי גאָר! פּונקט אַזאַ פּאָרטאָפּיאַן האָט דער וואָיעַנער דאָקטאָר ראָזען. ער איז אַ דיעַסטוויטעלני סטאַטסקי סאָוועטניק, אַגענעראַל מיט רויטע פּאָדקלאַדקע. ברודער, האָסט זיך אַרײַנגעכאַפּט אין פּעסעל...

אַפּאָלאָן. מיט רויטע פּאָדקלאַדקע אַ גענעראַל? אָה! דאַרף עס זײַן גוט. נו און איהר, מאַניטשקע, ווי ווײַט זײַט איהר מיט אײַער מוזיק?

שטעמפּעל. ע, זי האָט שוין לאַנג אַסטאַווען. ווי זאָגט מען: ניט יעדע פּיש איז אַ טאַראַן.

מאַניטשקאַ. די לעהרער האָבען געזאָגט איך האָב גוטע פּינגער, אָבער זעהר אַ שלעכט אויער. (שעהמט זיך).

אַפּאָלאָן. הײסט עס, איהר וועט שוין געוויס מיר קײן קאָנקורענט זײַן?

מאַניטשקע. (שמײכעלט). איך פערשטעה ניט, וואָס איהר מײנט.

שטעמפּעל. וואָס פערשטעהסטו ניט? ער זאָגט דו וועסט איהם ניט זײַן קײן שונא.

אַפּאָלאָן. נו, און וואָס גיעבט עס זאָנסט נײַעס אין אָדעס? איז דאָ דעם ווינטער בײַ אײַך געווען אַ גוטע איטאַליענישע אָפּערא. (פּראַדי מיט טהעע).

מאַניטשקע. איך קען אײַך ניט זאָגען, איך האָב דעם ווינטער אײן מאָל געזעהן „נאַטאַלקאַ פּאָלטאַווקאַ". אָט סאָפיע, זי ווײס אַלע אָפּעראַס און אַלע ליעדער, זי וועט דאָ זײַן הײַנט, איך האָב זי געבעטען זי זאָל קומען.

פּראַדי. זי! אַ שלאַג האָט מיך געטראָפען!

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף ערשראָקען). וואָס איז געשעהן?

פּראַדי. פערזוכט מײַנע סוכערלעך — אַנ'אַנטיקעל! (שטיל צו מאַניטשקען) ביזט אַראָפּ פון זינען? זי אײַנלאַדען, ווען אַזאַ גאַסט? אוי!...

מאַניטשקע. זי קען רעדען אַלע זאַכען בעסער פון אונז און עס וועט זי קרענקען אויך...

אַפּאָלאָן. סאָפיע? דאָס איז אײַער פרײַנטיל? האַרט אוים, ווי אַזוי רופט מען איהר פאָטער? אַזאַ טשודאַק... לעבט ער נאָך מיט די באַקענבערד און מיט דער גאַנצער לבנה אויף זײַן קאָפּ? (טרינקט טהעע).

מאַניטשקע. זײַן נאָמען איז מאַטיוס פינגערהוט — סאָפיע איז זײַן טאָכטער, ער איז מײַן אָנקעל.

אַפּאָלאָן. אַך, יאַ, מאַטיוס פינגערהוט! אַ פראַנט מיט אַ צילינדער, פון פאָרענט די שטיוועל אויסגעפּוצט, פון הינטען אויסגעקרימט. סאָפיע

איז זײַן טאַכטער? דאַכט זיך, אַמאָל געװען ניט קײן מיאוסע. װאָס־זשע, זי האָט נאָך ניט חתונה געהאַט? אַהאַ, איך מײן, זי דאַרף שױן זײַן אַ מאַמזעל אין יאָהרען.

פֿראַדי. יאָ, אין יאָהרען... אַ מאַמזעל אומשטײנס געזאָגט. מיט אַ יאָהר 5 צוריק האָט זי שיעור ניט חתונה געהאַט, אָבער עס האָט זיך געטראָפֿען אַ סיבה, ניט דאָ גערעדט... אַזױ... װײס איך װאָס. אַ דרײַ יאָהר זענען מיר געװען מיט זײ אַלע פֿון דער װײַטען, אפילו ניט גערעדט... חלילה! איצט, אַז עס איז שטיל געװאָרען, קומען זײ אַמאָל, איהר מאַמע איז דאָך מלך׳ס שװעסטער. (שטיל). דו האָסט זי נעטהיג דאָ געדאַרפֿט! אַ שעהנער יחוס אין דער משפּחה.

שטעמפּעל. פּרימערנאַ, װי זאָגט מען, אויף אײן קרױטשאָק האַפּט זיך אַרױף אַ שלײַען, אַנ׳אָקען, אַ ליאַשטש: ראַזנע פֿיש, ראַזנע מענשען.

מאַניטשקע. איהר צװײטע שװעסטער, ליזע, האָט חתונה געהאַט פֿאַר אַ פֿאָטאָגראַף, באָריס סטאַװראָפּאָלסקי. איהר קענט איהם? געװען אַמאָל זעהר אַ שעהנער, איצט געפֿעהלט ער מיר ניט.

שטעמפּעל. ער ליעגט איצט אין דער ערד מיט זײַן טיפּאָגראַפֿיע.

מאַניטשקע. פֿאָטאָגראַפֿיע מײנסטו.

שטעמפּעל. יאָ, טיפּאָגראַפֿיע... און באַקט בײגעל. ער שװאַרעט זיך נעבאַך, װי אַ ביטשאָק אויף אַ סקאָװראָדע.

פֿראַדי. און זי נעבעך, זײַן װײַב די ליזע, זי האָט די טשאַכאָטקע, ניט פֿאַר מיר גערעדט. (פֿערטרױליך). איהר הערט? בײַ סאָפֿיען האָדעװעט זיך אַ מײדעלע, שױן דאָס פֿינפֿטע יאָהר, דאָס איז אַזױ צו זאָגען איהר שװעסטער ליזעס ערשטע קינד.

שטעמפּעל. זי איז זעהר אַ בידאָװע, אָט די סאָפֿיע. פֿון אָנפֿאַנג װען זי איז אַרױס מיט דער ריבאָלאָװסטװע, איז איהר געװען זעהר שװער. זי האָט זיך געשלאָגען װי אַ פֿיש אין אײַז, געלאַכט האָבען פֿון איהר אי זשוק אי זשאַבאַ, יעדע זלידניא האָט זי געשטורכעט, — זי האָט זיך אָבער פֿאָרט אַרױסגעקאַראַבקעט. זי פֿערדיענט איצט ביז 75 רובעל אַ חדש, אַ בריה, אַ רוח אין איהר טאַטענס פּיסק אַרײַן.

אַפּאָלאָן. (שטעהט אויף, איראָניש). זעהר, זעהר איטערעסאַנטע נײַעס, אָבער לײדער, איך מוז אײַך אויף אַ קורצע צײַט פֿערלאָזען, איך װעל מיך געהן אַביסעל איבערטהון. איך דאַרף הײַנט טאַכען אַ פּאָר װיזיטען. מאַדאַם שטעמפּעל, אײַערע סוכערלעך — אַ מײסטערװערק, זײ זענען זעהר שטאָפּיג און איך מײן, זעהר גוט צו מאָגען־קאַטאַר.

פֿראַדי. זײ זענען גוט צו אַלע זאַכען. (אַפּאָלאָן געהט).

מאַניטשקע. (שטעהט אויף). אַך, איהר געהט אַװעק? סאָפֿיע

וועט קומען און אַנדערע. איך האָב סאָפיען צוגעזאָגט...

אַפּאָלאָן. זאָגאַר סאָפיע? ווי איך זעה, איז זי זעהר אַ גרויסע פערזענליכקייט. הם! איך מוז אָבער נאָך היינט בעזוכען מיין אַלטען גוטען פריינד און טהייערען לעהרער פּעלדוי. איך האָב צו איהם וויכּ־טיגע בריעף פון פּעטערסבורג. נישקשה, מאַניטשקע, איך וועל ניט פערשפּעטיגען צו בעקענען זיך מיט פריילין סאָפיע פינגערהוט, אויב איך וועל עס געפינען פאַר געטהיג (אָב אין זיין צימער).

פּראַדי. (שטיל צו מאַניען). זאָל דיך גאָט היטען, פלאַפּלען! אַ קלייניגקייט, אַ קינד אָהן אַ טאַטען איז דאָך ערגער ווי אַ משומד אין דער משפחה. האָסט בעסער געהערט, מלך? מען זאָגט פריעדמאַן דער וויינצהענדלער האָט צוויי סאָדערזשאַנקעס, איינע אַ ברונעטקע, און איינע אַ בלאָנדינקע. יאַ! הערסט!.. איז זונטאַג (שטיל) און מאָנטאַג... (זאָגט איהם אויפ׳ן אויער).

שטעמפּעל. מאַראַטשע מיך ניט! מאַניטשקע, דו האָסט סאָפיען ניט געדאַרפט איינלאַדען, זי איז ביי אונז ניט אַזאַ בעלאָריביצע אין דער משפחה, און „איבערן הויפט" וואָס קען איהם אינטערעסירען אַזאַ אַסאָבע?. (זופּט טהעע. אַ גערויש). שאַ, וועער שווימט עס? טיו! סקומבריא! סקומבריא! (מעדכען קומען, מאַניטשקע לויפט זיי אַנטקעגען, קושען זיך, דאַן זעצען זיי זיך אַלע אָן אַ זייט).

אַלע. מיט ליעב אייך אייער גאַסט, מאַניטשקע.

איינע. ווען איז ער געקומען?

צווייטע. ער איז דאָ איצט?

דריטע. ווי זעהט ער אויס? איז ער אַ גרויסער? אַזוי אַ שטאַרקער?

ערשטע. ער... (זאָגט מאַניטשקען אויפ׳ן אויער).

מאַניטשקע. משוגענע, די מאַמע קען דערהערען.

אַלע. איז ער שעהנער געוואָרען?

מאַניטשקע. איהר וועט איהם באַלד זעהן. ווי מיר ווייזט אויס, איז ער געוואָרען מיאוס. ער ווייזט שוין ניט אויס ווי אַ קאַוואַליער, ער ווייזט אויס ווי אַ מאַן.

פּראַדי. אַט דאָס איז אַ חסרון ביי דיר? אוי, דו נאַר. מאַמזעלען, וועט איהר טרינקען טהעע? (ניין, דאַנקע). איהר האָט געהערט? טייטעל־בוים׳ס שנור, אַט די קורנאָסע, זי האָט דאָך ... אוי, (דערצעהלט שטיל). שאַ, ווער געהט עס נאָך? (טשערנע און מאַטיוס קומען. פּראַדי ווינקט מיט איין אויג צו די מיידלאַך). איהר זעהט, פּאָרט איינענע. זיי וואַרטען ניט, מען זאָל זיי בעטען. וואָס מאַכסטו, טשערנע? (קושען זיך).

שטעמפּעל. די פּאַהאַוואָרקע זאָגט, אַ ניט געבעטענער גאַסט איז

ערגער פון אַ טאַטער. נו, זיצט. דו רויכערסט נאָך אַלץ פון באַקומס פּאַבריקע? גאַ, רויכער, חאַפּט דיך דער וואַטעלמאַכער...

מאַטיוס. (שמעקט). ביי איין שמעקט מיט רויהע פיש. איידער מען לאָזט איהם צווישען מענשען, דאַרף מען איהם גוט אויספּלאַשצען אין אַ מולטער מיט וואַסער, אַזוי ווי אַ קינד, מיט וועלכען עס טרעפט זיך איין אונגליק. (פּערדייכערט, שטעקט אַריין די פּאַפּיראָס אין זיין לאַנגען פּאַפּיראָסניק).

טשערנע. וואָס זאָגסטו פּאָרט, איך האָב וויעדער פערגעסען דעם קינד'ס בילד — אַ קאָפּ, טפוי זאָל עס ווערען... אַזוי פיעל מאָל צוגעזאָגט...

פראַדי. דעם קינד'ס בילד! אַך, שאַדע! הם, הם! (ווינקט צו די מאַמזעלען, זיי מאַכען אַלע גרימאַסען) נו, נישקשה, וועסט ברענגען איין אַנדער מאָל. ניט קיין אונגליק...

טשערנע. וואָס האָט זי היינט עפּעס געזאָגט פאַר אַ חכמה? מיר האָבען אַזוי געלאַכט... ע, פערגעסען. אַ קאָפּ, טפוי זאָל עס ווערען!

פראַדי. (שטיל צו אַ מעדכען). נו, יאָ, זי האָט אַ ממזר'שען קאָפּ אויף זיך...

מאַטיוס. וואָס איז ביי דיר דאָס, אַ נייער אינסטרומענט? צייגט אויף דער פּיאַנאָ).

שטעמפעל. איין אינסטרומענט גאָר? וואָס מיינסטו, איך בין איין סטאָליער? דאָס איז איין פּאָרטאָפּיאַן... אַז ער האָט זיך שוין יאָ אויסגעקראַצט צו קומען, האָב איך שוין צוגעגרייט אַ נייעם און אַ טייערען, ווי דו זאָגסט, אַ ווערסטאַק. ברודער, מיר האָבען שוין געמיינט, אַז פון דער גאַנצער קאָמערציע וועט אַרויסקומען פוילע פיש, ערשט ויבא, ער איז דאָ. זיין „קאָנסעמאַטאָרי" האָט מיך גענוג געקאָסט... שאַ!.. (אַ גערויש (אַפּאָלאָן פון זיין צימער אין אַ שוואַרצען ראָק מיט נייע האַנדשוה, נייגט זיך העפליך). אָט דאָס איז דער בחור, אַ קאַרפּ, האַ?

מאַטיוס. איך האָב די עהרע... איך האָב איהנען געקענט, ווען איהר האָט נאָך געקענט שפּאַצירען אונטער אַ ביליאַרד... מאטיוס פינגערהוט, מאַדאַם פינגערהוט. (נייגט זיך קאָמיש).

אַפּאָלאָן. (האַלט זיך קוים איין פון לאַכען). עס פרעהט מיך זעהר, יאָ, איך ערינער מיך. דער זעלבער הערר מאטיוס פינגערהוט. יאַ, יאַ.

מאַניטשקע. (געהט צו איהם). ערלויבט מיר צו רעקאָמענדירען: מאַשע טראַכטענבערג, ביילע הוזיק... פריילין סמיק...

אַפּאָלאָן. (פערבייסט אַ ליפּ). הוזיק? עס פרעהט מיך זעהר, פריילין סמיק — זעהר אַנגיינעהם. (דריקט זיי די הענד).

פראַדי. (צו אַפּאָלאָן). זיצט אַביסעל מיט אונז. וואָס זאָלען מיר

טהון, אז מענשען זענען דאך געקומען און ווילען זעהען אונזער חזן? זאלען זיי זעהן, אז עס איז, קיין עין הרע, דא וואס צו זעהן.

שטעמפעל. זעה בעסער ווי אונזער מוזינקע שעהמט זיך. חע, חע, חע!

מאטיוס. אמאל האט דער „עפיקעט" געפאדערט, מיידלעך זאלען זיך שעהמען, היינט איז שעהמען ארויס פון דער מאדע. ווער שעהמט זיך אין אונזערע צייטען? (גלעט דעם פליעך). זיצט מיט אונז, מוסיו.

אפאלאן. (זעצט זיך). איך קען לייידער לאנג מיט די געסט ניט זיצען. איך מוז היינט אונבעדינגט א פאר וויזיטען מאכען. (ציהט אן די האנדשוה).

מלך. אוי, ברודער, דו נעהם בעסער און גיעב אונז א שפיעל אביסעל — טראך, טראך!

אפאלאן, אביסעל א שפיעל. (ערנסט). ניין, ניין, היינט ניט, היינט געוויס ניט.

שטעמפעל. אזוי, נאר א פאר שטוקעס און נאכדעם וועלען מיר עפעס נעהמען אין מויל. איך האב געבראכט קעפאלנע איקרא און האב א פלעשעל ראם יאמאיסקי...

אפאלאן. ניין, דאנקע, איך מוז געהן.

מאטיוס. איך געדענק, מיט א יאהר 20—15 צוריק האט דא אין אדעס געגעבען א קאנצערט א בעריהמטער פיאניסט וועניאווסקי. איך בין געוועזען א בעלן איהם צו הערען. דאס קען זיך נאר מאטיוס פינגערהוט ערלויבען. 5 קערבלעך פאר א בילעט. אבער עס איז געוועזען כדאי. איך זאג איהנען, זא וואס האב איך „גילט" געהערט.

אפאלאן. יא, ריכטיג, זא וואס האט איהר ניט געהערט. (לאכט).

מאטיוס. ווי מיינען זי? איך זאג, דאס דער דיזער... דאזיגער וועניאווסקי האט געשפיעלט, פס!

אפאלאן. יא, וועניאווסקי האט זעהר גוט געשפיעלט, אבער ער איז ניט געוועזען קיין פיאניסט, ער האט געשפיעלט פידעל.

מאטיוס. פידעל, זאגט איהר? הם! ווי קומט דאס? איך וועל אייך זאגען, אזוי פיעל יאהר צוריק, איך געדענק ניט, צו פידעל צו פיאנא, אבער ער האט געשפיעלט גרויסארטיג.

אפאלאן. אויסגעצייכענט! (שטעהט אויף, נעהמט זיין הוט). אלזא!

שטעמפעל. ברודער מאטיע, ביזט אין פעסעל..: חא! חא! חא!

מאניטשקע. (געהט צו איהם, פערשעמט). די מאמזעלען ווילען אזוי איהר זאלט עטוואס שפיעלען.

אפאלאן. (ענטשלאסען). ניין! היינט ניט! מיינט ניט, מאניטשקע

מען קען און מען דארף צו יעדער צייט פאר יעדען איינציגען שפיעלען, ענטשולדיגט, מיינע הערשאפטען. איך געה!

מאניטשקע. (ערשראקען) סאפיע וועט געוויס קומען, איך האף זי אזוי געבעטען. זי וועט בייז ווערען. זי איז זעהר א שטאלצע.

אפאלאן. זעהר א שטאלצע אויך! דאך, איך האף, שרעקליכעס וועט ניט פאסירען. און אויב זי וועט בייז ווערען, וועט איהר זי געוויס קענען איבערבעטען. אויפס ווידערזעהן! (נייגט זיך צו אלע מיט'ן רוקען צום טהיר).

(סאפיע אריין אין טיער. שעהן, ניט רייך, אבער זעהר עלעגאנט געקליידעט).

מאניטשקע. און אט איז סאפיע! (אלע צייגען זיך פריינדליך צו איהר).

פראדי. שקאצעל קומט, אויף דיר האבען מיר זיך געוויס ניט געריכט. (אפאלאן קעהרט זיך אום צוריק, בלייבט שטעהן).

סאפיע. איך בין געקומען, מומע פראדי, אויף איין מינוט. מאניטשקע האט מיך זעהר שטארק געבעטען. (נעהמט געגען שפיעגעל איהר הוט אראב). אוי, איך בין מיעד! ערשט געענדיגט די ארבייט... און דאס איז דער בעריהמטער חתן פון דער „קאנסעמאטאריע"? (אפאלאן נייגט זיך). וואס־זשע, איהר האט שוין אפגעגעסען פיש, און איהר געהט שוין? (מלך קוקט אויף איהר בייז, אב צו זיך אין צימער).

אפאלאן. פיש האב איך נאך ניט געגעסען, אבער איך האב געדענקט צו בעזוכען מיין אלטען גוטען לעהרער פעלדווי. איהר האט געהערט דעם נאמען?

סאפיע. ווער האט אין אדעס ניט געהערט פון דיעזען אלטען גוטען בראווען קינסטלער, וועלכער האט פאר די מוזיקאלישע וועלט זא פיעל געלייסטעט און וועלכער האט זא פיעל טאלענטפאלע שילער? איך וויים, איהר זייט אויך זיין שילער, איך האב אבער אייך ניט געמיינט מיט'ן ווארט „טאלאנטפאלע". (זעצט זיך).

אפאלאן. פיר אייער גוטעס ווארט וועגען מיין לעהרער דאנקע. פערלאנגט איהר פיליייכט אויך איך זאל בלייבען?

סאפיע. אויב איך פערלאנג? דאס פאלט מיר גאר ניט איין. מומע פראדי, אז איך בין שוין יא דא, נעהמט מיך צו פאר א גאסט און ניט מיר א גלאז טהעע. הערר זאנענשיין, אויב איהר ווילט בלייבען מיט אונז, האב איך געוויס ניט דאגעגען, נאר אויב איהר דארפט געהן, וואג איך אייך ניט צוריק צו האלטען... (קעהרט זיך אב פון איהם). מאניטשקע, קום נאר אהער. זעהט נאר ווי זי שיינט היינט! דא איז יעצט ווירקליך זאנענשיין!.. (געלעכטער),

מאַטיוס. חאַ! חאַ! חאַ! איהר הערט? זאָגנעשײן! זי איז אַזאַ גנב ווי דער טאַטע איהרער. (גלעט דעם קאָפּ). (אַפּאָלאָן האָט ניעדערגעלײגט זײן הוט אויף די פּיאַנאָ, אַרונטערגענומען די האַנדשוה און האָט זיך געזעצט נעבען פּיאַנאָ מיט׳ן רוקען צו די קלאַװישען).

טשערנע. אַך, דו זאָלסט זײן בעסער געראָטען אין איהר, וואָלט געװען אַסך בעסער.

פראַדי. (שטיל, צו אַפּאָלאָן). אויב איהר דאַרפט געהן, דאַרפט איהר זיך ניט מיט איהר „זשעמעניר׳ען“.

אַפּאָלאָן. עס מאַכט ניט אויס. (צו סאָפיען). מען זאָגט, אַז איהר זײט זעהר אַ פלײסיגע אָפּערא בעזוכערין.

סאָפיע. איך געה אײן מאָל אין דער וואָך אין דער אָפּערא. דאַמיט געװאָהן איך צווײ זאַכען: איך הער גוטע מוזיק און ווען איך הער מוזיק, קען איך ניט הערען קײן נאַרישקײטען. דאָס אונגליק איז נאָר וואָס עס איז דאָ אַנטראַקטען.

אַפּאָלאָן. עס מוז זײן אײן אַנטראַקט... צווישען די אַקטען זאָל דאָס אויער אָפּרוהען. (מלך קומט צוריק מיט אַ פרישע גלאָז טהעע. זעצט זיך בײ אײן אַנדער טיש).

סאָפיע. אַנשטאָט אָפּצורוהען, דאַרף מען הערען קריטיקען פון אונזערע מבינים... בײ אײנעם האָט דער טאַטע געשפּיעלט אויף אַ טראָם־באַן, רעכענט ער זיך פאַר אַ פאַך־מאַן אין מוזיק און מאַכט אַ תל פון וואַגנער מיט אײן פערדישען הירזשע, (ער לאַכט). דער אַנדערער איז אַ גרויסער מבין אויף מוזיק דערפאַר, וואָס זײן באָבע קויפט אַלע ערב שבת פיש בײ מײן אָנקעל ר׳ מלך שטעמפּעל! (אַלע לאַכען. מלך זופּט טהעע בײז). איהר ווײסט דאָך ווי מײן אָנקעל שטעהט איצט נאָהענט צו מוזיק.

אַפּאָלאָן, (שטיל) ער שטעהט פיל־לײכט נאָהענט צו מוזיק, אָבער איך ווײס ניט, אויף וויפיעל די מוזיק שטעהט נאָהענט צו איהם.

סאָפיע. בײ אונז האָבען הײנטיגען ווינטער קאָנצערטירט עטליכע גוטע פּיאַניסטען — איך האָב געהערט פּאַכמאַנ׳ן.

מאַטיוס. זעה נאָר, סאָפיע, שפּיעלט ניט דײן פּיאַניסט פיעדעל, אַזוי ווי מײנער?

סאָפיע. פיעדעל נאָר? הם, ווי קומט עס? האָסט דיך שוין מסתמא אַרײנגעחאַפּט דאָ, האַ?

שטעמפּעל. ברודער מאָטיע, ביזט אין פּעסעל, האַ? חע! חע! (לאַכען).

סאָפיע. אינטערעסאַנט צו הערען אײער מײנונג וועגען פּאַכמאַנ׳ן.

אַפּאָלאָן. פֿאַכמאַן? ער איז אַ מערקווירדיגער שאַפּעניסט. איך האָב איהם זעהר ליעב צו הערען, ער איז אַ וואַהרער פּאָעט. אַמאָל לייגט ער אַ ביסעל און איז אַ ביסעל משוגע, אָבער דאָס מאַכט ניט אויס. דיזע שוואַכהייטען האָבען אַלע פּאָעטען. (קעהרט זיך אום, פֿאַנגט אָן שפּיעלען. אַלע הערען געשפּאַנט, אויסער מלך, וועלכער טאַפּעט מיט די פֿיס, רייבט סירניקלעך און רויכט. ווען ער ענדיגט, אַפּלאָדירען אַלע אויסער סאָפֿיע. ער בלייבט ביי דער פּיאַנאָ און פֿאַנטאַזירט).

סאָפֿיע. (שטיל). מאַניטשקע, ער איז זעהר אַ גוטער פּיאַניסט. ביזט פֿערליעבט, האַ?

מאַניטשקע. איך ווייס ניט. אפשר שפּעטער... איצט איז עפּעס אַזוי... איך האָב מורא...

סאָפֿיע. און וואָס הערט זיך מיט דיין ראָמאַן? דער פּריקאַשציק מיט די שוואַרצע אויגען?

מאַניטשקע. אַ יאָ, ער איז אַ קראַסאַוועץ. אַה, איהם זעהסטו... (פֿערהאַפּט זיך) אָבער וואָס קען מען העלפֿען, דער קאָסט שוין אַזוי פֿיעל געלד און עס איז מעהר יחוס. אַ ראָמאַן, אַ ליעבע איז אַזאַ זאַך וואָס אַז מען וויל איז יאָ, און אַז מען וויל, איז ניט. חתונה האָבען אָבער איז אַזאַ זאַך, וואָס מען דאַרף.

סאָפֿיע. דאָס איז זעהר אַ פּראַקטישע פֿילאָזאָפֿיע. חתונה האָבען, זאָגסטו, איז אַ זאַך וואָס מען דאַרף? הם, ווי קומט עס?

אַפּאָלאָן. פֿריילין סאָפֿיע, ווי געפֿעהלט אייך דאָס וואָס איך האָב געשפּיעלט? איז דאָס אייך בעקאַנט?

סאָפֿיע. איהר האָט געשפּיעלט די צווייטע נאַקטורנאָ פֿון שאָפּען און עס איז געווים גוט. וועגען דעם ווי עס איז געשפּיעלט געוואָרען, וועל איך אייך זאָגען: ווילענדיג ניט ווילענדיג וועלען מיר זיין שטיקלעך קרובים... אייגענע... איך בעט אייך, לאָמער אָבמאַכען איין מאָל פֿאַר אַלע מאָל, מאַכט מיר ניט קיין קאָמפּלימענטען און איך וועל אייך ניט מאַכען קיין קאָמפּלימענטען...

פֿראַדי. (שטיל צו מלך) צוליעב איהר זיצט ער, צוליעב איהר שפּיעלט ער. אָרענטליכע קינדער שוויַיגען און „אַזאַ" רעדט.

שטעמפּעל. דו מיינסט זיי שוויַיגען וויַיל זיי זענען אָרענטליך? זיי האָבען פּשוט ניט קיין שכל.

סאָפֿיע. מיין וויזיט האָט זיך צו לאַנג פֿערצויגען. מען דאַרף געהן, איך בין זעהר מיעד. (טהוט אָן איהר הוט). הערר זאָנענשיין איך דאַנק אייך הערצליך. (דריקט זיין האַנד). איהר בלייבט נאָך דאָ?

מאָסיע און מאַדאַם פּינגערהוט? האָט מיר אַלע אַ גוטע נאַכט. קושט מאַניטשקען. אַפּאָלאָן נעהמט זיין הוט).

אַפּאָלאָן. פריילין סאָפיע, איך געה אויך, איך געה אויך.

סאָפיע. ניין, דאַנקע, איך נעם באַלד די קאָנקע, איך בין זעהר מיעד.

אַפּאָלאָן. אָה, איך דאַרף אויך פאָהרען מיט׳ן טראַמוויי, וועלען מיר פאָהרען צוזאַמען.

סאָפיע. צוזאַמען? ניין, מיר פאָהרען גאָר ניט מיט איין וועג. וואו אַהין ווילט איהר דען פאָהרען?

אַפּאָלאָן. איך? ע, אייגענטליך, איך דאַרף מיט דער פּרעאָבראַזשענסקע אַראָב.

טשערנע. זעה נאָר, טפוי זאָל עס ווערען, מיט איין וועג טאַקע.

סאָפיע. (מאַכט זיך ניט הערענדיג). זעהט איהר, און איך פאָהר מיט דער טיראַספּאָלסקי אַרויף.

אַפּאָלאָן. וועל איך אייך בעגלייטען נאָר ביז׳ן טראַמוויי... אויפ׳ס ווידערזעהן, איך קום באַלד צוריק.

סאָפיע. אַ גוטע נאַכט—גוטע נאַכט. (אַפּאָלאָן עפענט די טהיר העפליך, זי געהט, ער נאָך איהר. אַלע קוקען זיך פערוואונדערט אָן).

(אומוואַנדלונג).

(אַ גאַס אין אָדעס. ביי אַ וואַנט אַ טויער מיט אַ הילצערנע באַנק, איבער דער באַנק דעם דוואָרניקס גלעקעל. עס איז נאַכט. די לבנה שיינט. ציינער, באָריס קומען).

ציינער. מוסיו סטאַוראָפּאָלסקי, מיר טהוט וועה דער קאָפּ.

באָריס. איהר האָט פאַר׳ן ווייַן ניט געצאָהלט. אייך מעג וועה טהון דער קאָפּ. יעדער טראַקטירט דעם רייכען פּראַקטיקאַנט ציינער, איהר האָט נאָך געוואונען געלד אויך און איך האָב פערשפּיעלט. איך גיעב אַ וואָרט ניט צו שפּיעלען און אַז מען בעט מיך, קען איך ניט אָפּזאָגען. (זוכט אין די טאַשען). צוויי מיט 80 פערשפּיעלט... אַ רציחה! ביי מיינע איצטיגע געשעפטען איז דאָס אַ פערמעגען. נו, גוטע נאַכט, איך דאַרף אַריינגעהן אין דעם הויז. (זעצט זיך). אַ שעהנע נאַכט. (ברומט פאַר זיך שטיל). „וויחאָזשו אָדין יאַ נאַ דאָראָגו".

ציינער. ע, זשוליק! איך ווייס, וואָס פאַר אַ פויגעל איז דאָ אין שטייגעל. חע! חע! דיין אַלטע ליעבע, הא?

באָריס. מוסיע ציינער, איך בעט אייך, רעדט ניט קיין דומהייטען.

ציינער. זיי אַ מענש און פערשטעה אַ געשעפט. אונזערע אַריסטאָקראַטען לאַכען פון מיר. יעדער האָט לכל הפחות איין סאָדערזשאַנקע,

און איך, מײנען זײ, זשאַלעװע געלד. איך בין טאַקע אַ קאַרגער, אָבער װען עס זאָל זײַן כּדאי.

באָריס. האָט אַ גוטע נאַכט און געהט צו אַלע שװאַרץ יאָהר. (װיל קלינגען, ציינער לאָזט ניט).

ציינער. זײַ ניט אַזױ היציג, דו ביזט איצט אױף צרות, דיר קריכען די אױגען אַרױס פאַר אַ קאָפּיקע, װי קען זיך אַזאַ קבצן װי דו, ערלױבען אַזאַ לוקסוס? איך האָב געהערט בײַ פאַנקאָני, אַז דער רײַכער סטאַװראַקי שדכנ׳ט זיך... באַלװאַן, אײדער זי זאָל אָנקומען צו אַ גױ, איז דאָך בעסער צו אַ אידען. דו דאַרפסט געלד צו נײַן?

באָריס. איך האָב בײַ אײַך געבעטען איהר זאָלט מיר לײַען געלד און איהר מאַכט מיר אַזאַ געמײנעם פאָרשלאַג. מוסיו ציינער, איהר האָט אַ װײַב? אײַער װײַב איז קײן מאָל ניט געװען אַזױ ציכטיג און ערליך װי סאָפיע פינגערהוט. איהר האָט אַ טאָכטער? זי איז רײַך, געבילדעט, האָט אַ חתן אַ דאָקטאָר? זאָג איך אײַך, אײַער טאָכטער קען מען קױפען פאַר געלד, געװיס פאַר אַ סך געלד, פאַר טױזענד, פאַר צעהן טױזענד, פאַר הונדערט טױזענד, סאָפיע פינגערהוט קען מען ניט קױפען פאַר קײנע מיליאָנען, פאַר קײנע מיליאַרדען! עס איז אײַך װעניג? איך װעל אײַך בעסער זאָגען. איהר האָט געהאַט אַ מוטער

ציינער. מײַן מוטער לעבט נאָך.

באָריס. װי אַלט איז זי?

ציינער. 72 יאָהר.

באָריס. אײַער מוטער װעט גיכער װערען בײַ אימיצען אַ מעטרעסע, װי סאָפיע פינגערהוט. און האָט מיר אַ גוטע נאַכט. (גיט אַ שטאַרקען קלונג, דער דװאָרניק עפענט, באָריס אָב).

ציינער. װאָס דער לץ האָט דאָ אָנגעפלאַפּעלט! װײס איך, ער װײס ניט פון זײַן געזונד. (געהט. אַנטקעגען סאָפיע און אַפּאָלאָן). עפּעס אַ נײַער אַלפאָנס, האַ? עס דאַרף גאָר אָנקומען דער רוח װײס װעמען! האַ? איז ער ניט אַ סקאַטינאַ דער פאָטאָגראַף, העע? (װינקט אױפ׳ן פּאָריל, אָב).

סאָפיע. דאָ איז מײַן פּאַלאַסט. בילעװײַז זענען מיר דערװײַלע דעם גאַנצען װעג געגאַנגען צו פוס. איהר װײסט? עס איז העכער 20 קװאַרטאַלען... דאַנקע, גוטע נאַכט.

אַפּאָלאָן. 20 קװאַרטאַלען? עס קען ניט זײַן. איך האָב גאָר ניט בעמערקט.

סאָפיע. מיר האָבען זיך פערדעט... העדר זאָגענשײַן, דאָרט װאַרט מען געװיס אױף אײַך. געהט, אױפס װידערזעהען.

אַפּאָלאָן. אַה, זיי ווייסען דאָרט, איך האָב מיך געדאַרפֿט זעהן מיט אַ פּאָר מענשען.

סאָפֿיע. ווי? איהר ווילט זיי אָבנאַרען?

אַפּאָלאָן. ניין. איך האָב ווירקליך געוואָלט מאַכען אַ פּאָר וויזיטען, נאָר די וואַרהייט געזאָגט, אייך בעגלייטען איז מיר געווען פֿיעל אַנגענעהמער.

סאָפֿיע. איהר זעדענקט אונזערע קאָנדיציאָנען? קיינע קאָמפּלימענטען. מיר, זעהט איהר, איז ניט געווען אַנגענעהם וואָס איהר זייט מיך געגאַנגען בעגלייטען. די טאַנטע פֿראַדי וועט שוין דאָרט שאַרפֿען איהר צינגעלע.

אַפּאָלאָן. איהר האָט מורא פֿאַר דער מומע פֿראַדי?

סאָפֿיע. איך? איך האָב ניט מורא פֿאַר קיין מומע, פֿאַר קיין פֿעטער, פֿאַר קיינעם אין דער וועלט, איך האָב נאָר מורא וועמען עס איז אָנטהון אומזיסטע יסורים. געהט אַהיים און האָט אַ גוטע נאַכט.

אַפּאָלאָן. אַ גוטע נאַכט. (דריקט איהר האַנד). איהר וועט מיר גלויבען? מיר ווייזט זיך אויס, איך בין מיט אייך בעקאַנט שוין לאַנג, לאַנג.

סאָפֿיע. אַט ווי איהר זעהט מיך, איהר וועט שוין אין מיר ניט געפֿינען קיין נייע מעלות. קיין נייע חסרונות, דאַכט זיך, אויך ניט. עס איז דאָ גענוג חסרונות, האַ! אוי, געהט שוין, איך מוז פֿריה אויפֿשטעהן צו דער אַרבייט. איהר ווילט דאָך ניט איך זאָל מאָרגען אויפֿשטעהן אַ קראַנקע?

אַפּאָלאָן. אַה, בעוואַהרע גאָט! האָט אַ גוטע נאַכט, איך ווינש אייך רוהיגע גליקליכע טרוימע. (געהט).

סאָפֿיע. יאָ, איך האָב אייך געוואָלט פֿרעגען, אָבער די וואַרהייט געזאָגט, גאַנץ אָפֿען. איהר האָט ליעב מאַניטשקען?

אַפּאָלאָן. וואָס זאָל איך אייך זאָגען? ווען איך בין געווען יונגער, איז ניט געווען צווישען אונז דער אונטערשיעד אַזוי גרויס, און איצט... אָבער פֿערגעסט ניט, אַזאַ מענש ווי שטעמפּעל האָט זיך געלאָזט קאָסטען אַזוי פֿיעל געלד. איך רעכען מיך שוין אַזוי פֿיעל יאָהרען פֿאַר אַ גאַראַנטירטען חתן. איך האָב געוואַנקט, געצעגערט, געהאָפֿט אויף אַ וואונדער, געצויגען די צייט, ענדליך מוז איך דאָך וואָרט האַלטען, און עס מוז געשעהן. מלך שטעמפּעל אַ מעצענאַט! דער פֿישהענדלער אַ בעשיצער פֿון קונסט! יאַ, שטעמפּעל און קונסט צוזאַמען. דער שטעמפּעל פֿון פֿישהענדלער און באַרישניקעס ליעגט אויף דער קונסט... אויב זיי וועלען ניט האַנדלען מיט טשוכאָן, וועלען מיר ניט קענען שפּיעלען בעטהאָווען'ס סאָנאַטען... (טראַכט) יאָ, יעצט איז צו שפּעט חרטה צו האָבען, אָבער איך טרויסט מיך מיט דער האָפֿנונג, דאָס מאַניטשקע וועט זיך אונטער מיין איינפֿלוס ענטוויקלען.

סאָפיע. מיינט איהר נישט, אַז אַ מענש מיט אַ שטאַרקען חאַראַקטער וואָלט אַנדערש געהאַנדעלט? איהר ווילט זיין אַ גוטער און אַן׳ אָרענטליכער מאַן? איך האָב מורא, עס וועט אייך ניט געלינגען. קיין גוטער וועט איהר ניט קענען זיין ווייל מאַניטשקע וועט זיין מיט אייך אונגליקליך. קיין ערליכער זייט איהר ניט, ווייל איהר פאַרמאַסקירט אייערע אמת׳ע געפיהלע און בעטריגט זי. אַזוי מיין איך — ענטשולדיגט, פיליכט איז דאָס ניט ריכטיג — און האָט אַ גוטע נאַכט. (וויל געהן).

אַפּאָלאָן. ניין, בלייבט! איהר האָט גענומען דאָס רעכט צו בעריהרען די וויכטיגסטע פראַגע אין מיין לעבען. מיין לאַגע איז מיר אַליין אונקלאָר, איך מוז מיר אַליין ערקלערען, איך האָב קיינע פריינדע דאָ, און איך האָב מיך ניט מיט וועמען צו בעראַטהען. אָה, פרייליין, גלויבט איהר מיר אַם ווענינגסטען, דאָס איך וויל האַנדלען אַלס אָרענטליכער מענש? (זיפצט) הערט, לאָמיר זיך זעצען דאָ. די נאַכט איז אַזוי שעהן, דער הימעל אַזוי בלוי און פאַנטאַסטיש. איהר הערט? מיר ווייזט זיך אויס, איך הער ווי דאָס שוואַרצע מעער רוישט. (זעצען זיך). איך וואָלט, דאַכט זיך, די גאַנצע נאַכט געזעסען דאָ, גערעדט, געהערט ווי איהר בעליידיגט מיך. איין ערליכער מענש קען ניט בעליידיגען מיט זיין ערליכע מיינונג... זיינע רעד זענען ווי מוזיק, האַרמאָניע! זאָגט, איהר האָט ביי אייך אין הויז אַ פּיאַנאָ? מיר ווילט זיך יעצט שפּיעלען בעטהאָווען׳ס מאָנדשיין טריימעריי. יאָ, שפּיעלען, שפּיעלען... אָדער איהר ווייסט וואָס? איהר זאָלט ניט זיין מיעד, וואָלט איך אייך פאָרגעלעגט, מיר זאָלען זיך דורכגעהן אין אַלעקסאַנדראָווסקע פאַרק. מען זאָגט, דער פאַרק איז יעצט וואונדערבאַר שעהן...

סאָפיע. האַ? אַלעסאַנדראָווסקע פאַרק? איצט? ווען די בוימער שטעהן דאָרט פערטראַכט, בעגאָסען מיט זילבערנע שטראַהלען! איצט אַראָבקוקען פון באַרג איבער׳ן קאַראַנטין אַראָב אויף׳ן מעער? אויף די שטערען און מאָנד, וועלכע זענען אָבגעשפּיגעלט אין וואַסער, אויף די שיפען, וועלכע וואַרפען פון זיך גרויסע שוואַרצע שאָטענס, וויגען זיך שטיל און דרעמלען? קומט, די נאַכט איז ווירקליך שעהן, און איך האָב שוין לאַנג, לאַנג ניט געהאַט מיט וועמען צו שפּאַצירען און מיט וועמען צו רעדען... (דעקלאַמירט) „איך וואַנדער אַליין אין אַן׳איינזאַמע וויסטע, וואו דורך אַ נעבעל ציהט זיך דער גרויער וועג. די נאַכט איז שטיל, אויבען וויספערן די שטערן, די ערד שלאָפט, בעדעקט מיט די הימלען די בלויע". עך, גוליאַט טאַק גוליאַט! גיט מיר אייער אַרם, מאַרשאַ! (ביידע אָב).

(פערוואנדלונג).

(א קליינע זאאל. זעהר אריגינעל מעבלירט, בילדער אויף די וועגד, בילדער אין יעדען ווינקעלע, זעהר פיעל בלומען. אויף א קליין טישעל א לאמפע מיט א ראזאווען אבאזשור. באריס געהט אריין אויף די שפיץ פינגער און קוקט אריין אין איינע פון די אינגערסטע טהירען).

באריס, מיט א זיסען, רוהיגען, שטארקען שלאף שלאפט דאס ליעבע קינד. זשעניטשקע! ניין, מען דארף זי ניט וועקען. (זעצט זיך אויף א סאפע, פערזארגט). וואו קען זי דאס זיין? איך ווייס ניט, אויב איך וועל מיך קענען אויף איהר דערווארטען. אמוועניגסטענס די אלטע זאלען קומען. וואוהין האט עס זיי אוועקגעטראגען?... (פערראויכערט א פאפיראס). אה, ווען איך זאל חאטש האבען דאס רעכט, אט דא עוויג צו זיצען און הערען, ווי זי און דאס קינד אטהעמען. (וויים א גלעקיל). אהא, דאס געהט זי, דאכט זיך. (הערט זיך צו). ניין, פיעלע טריט, ווער קען דאס געהן אזוי שפעט?

(מאטיוס, טשערנע, מאניטשקע, פראדי קומען אריין).

טשערנע. אה, באריס איז דא? — דאס קינד שלאפט? מאטיוס, וואס זאגסטו פארט? איך האב דאך פערגעסען דארט מיין זאנטיק. טפוי זאל עס ווערען, זיין, פראדי.

מאטיוס. (ביין). צום צווייטען מאל זאלסטו דארט פערגעסען דיין קאפ. און אז איך וועל געהן אבנעהמען דיין קאפ, וועל איך שוין אבנעהמען דיין זאנטיק אויך. וואו איז דאס סאפיע?

מאניטשקע. האט מסתמא דער הערט, אז מען געהט, איז זי שנעל אריינגעלאפען אין שלאפצימער און באריס'ן געלאזט דא אליין.

פראדי. סאפיע! וואו ביזט דו דארט? פאר אונז דארפסטו דיך ניט בעהאלטען. ביי אונז איז דאס קיין נייעס ניט. מיר קענען דיך און קענען באריסען.

באריס. שרייט ניט, איך בעט אייך, דא פערקויפט מען ניט קיין פיש. דאס קינד שלאפט און סאפיע איז ניטא אין דער היים. מאשא זאגט, זי איז נאך הײנט אין דער היים ניט געוועזען.

טשערנע. זי איז נאך ניט געוועזען?... מאטיוס, זעה נאר.

מאטיוס. וואס דארפען מיר זעהן? זאלען אנדערע זעהן. זי מאכט מסתמא פראמענאד, אזא שעהנע נאכט. פאר יונגע לייט איז דאך יעצט אלא גאריבאלדי דע פאמפאדור...

פראדי. (שטיל צו מאניטשקען) וואס האב איך דיר געזאגט? זי איז מיט איהם. דארף אויף איהר ניט קומען די פאקלעפסיע? קום אהיים.

טשערנע. שוין! רוהט זיך אב אביסעל.

מאניטשקע. מיר האבען איך נאר בעגלייט אביסעל. א שעהנע נאכט האבען מיר זיך מיט דער מאמען געוואלט אביסעל דורכגעהן. א גוטע נאכט.

פראדי. (אפארט). פון די פראהולקעס דארף מען שוין מאכען אנ'עק... איהם מאכען א שווארצען סוף און שוין חתונה. א גוטע נאכט.

מאניטשקע. אויב סאפיע וועט ניט פערגעסען היינט ביי נאכט צו קומען אהיים, וועט איהר זי לאזען גריסען. א גוטע נאכט.

פראדי. אוי, דער דיכטעריק זאל איך אלע דא אויסדרישען. (לויט). א גוטע נאכט אייך אלע. (ביידע אב).

טשערנע. וואס האב איך געוואלט זאגען? זיי מיינען א פנים, אז סאפיע איז ערגעץ אוועקגעגאנגען מיט איהם. נו, יא, סאפיע דארף דאס האבען...

באריס. מיט וועמען איז דאס סאפיע אוועקגעגאנגען?

מאטיוס. אזעלכע חזרים. קעפאלנע איקרא, זאגט ער, און ראם יאמאיסקי. און וואס? טהעע מיט סוכערלעך. איך זאג דיר, ער פאסט אזוי צו מלך שטעמפעל ווי א פינפטער ראד פאסט צו א סאוס מיט פלאמען. גיב מיר א פאפיראס, דו.

באריס. (גיעבט איהם). שווער, פון וועמען רעדט איהר דאס?

טשערנע. וואס הייסט, טאמער איז א ביסעל שטיל געווארען — דארף זיין נייע סקאנדאלען, נייע לייטישע געלעכטער... טפוי זאל עס ווערען.

מאטיוס. אויף איהר שריי, ניט אויף מיר! איך בין מאטיוס פינ־גערהוט און אויף מיר שרייט מען ניט!

באריס. שא! שווער, איהר האט מארגען ניט וואס צו טהון, וועט איהר אייך מארגען קריגען. איהר וועט אויפוועקען זשעניטשקען. (א גלעקיל). דאס איז סאפיע, איך דערקען ווי זי קלינגט.

טשערנע. איך וועל איהר אודאי אבשפילען א וויוואט. וואס הייסט? אייגענע צי ניין? און פאר וואס? טפוי זאל עס ווערען. (עפענט די טהיר, סאפיע קומט זעהר מיעד).

סאפיע. א, אזוי שפעט זיצט מען נאך ביי אונז. וואס טהוט איהר דא, באריס? (לויפט צום טהיר). זשעניטשקע שלאפט? אוי, מיין טייערער ענגעל. (קומט צוריק). אוי, איך בין מיעד שרעקליך. (טהוט אויס איהר הוט).

טשערנע. וואס הייסט אזוי שפעט? אוועק מיט איהם, האַ? פראדי מיט מאניטשקען האבען איהם דאך שוין דא געזוכט: זעהר שעהן! טפוי זאלסטו ווערען!

באריס. ווער איז דאס, סאפיע? וועמען האבען זיי געזוכט?

סאָפיע. דאָס איז זייער זאַך. מאַמע, דיר איז צייט צו געהן שלאָפען.

באָרים. איך מיין, מיט וועמען, סאָפיע, זענט איהר דאָס געגאַנגען?

סאָפיע. דאָס איז מיין זאַך! איך בין מיעד און וויל בלייבען אַליין. האָט אַ גוטע נאַכט אַלע. הם... זיי האָבען איהם שוין געזוכט גיך... יאָ, באָרים, וואָס מאַכט ליזע?

באָרים. איך דאַרף מיט אייך רעדען פּריוואַט.

מאַטיוס. סאָפיע, דו וועסט מאָרגען אַוועקגעהן פריה, און איך פיהל אַז איך וועל שלאָפען שפּעט, און איך וועל דיך ניט זעהן, האָב איך געוואָלט רעדען מיט דיר פון אַ קליין געשעפט...

סאָפיע. (נעהמט איהר בערזע). איך האָב דריי, פיער גריוויגקעס. איז דאָס גענוג? נו, האָט אַ גוטע נאַכט.

טשערנע. פיער גריווינקעס, פיער טראַקטירען.

מאַטיוס. אַ גוטע נאַכט, איך געה שלאָפען. טשערנע, מיר ווילט זיך אַ טרונק. וועסט מיר דערלאַנגען אין בעט אַריין אַ גלאָז קאַלט וואַסער מיט אַביסעל קיזעלנע וואַרעניע. (ביידע אָב).

סאָפיע. עס איז שפּעט, און איך בין מיעד. וואָס ווילט איהר זאָגען?

באָרים. מיין פאָטאָגראַפיע פאַלט מיט יעדען טאָג. אַמאָל איז מיר געווען אַנגענעהם צו זיצען אין מיין סטודיאָ...

סאָפיע. יאָ, יעצט איז אייך אַנגענעהם צו זיצען אין ווינקעלערס און קאַפּעינעס. עס איז ניט מיין זאַך צו פרעדיגען. עס איז אָבער אַ רחמנות נעבעך אויף ליזעא'ן.

באָרים. אויב ציינער וועט מיר ניט לייען קיין געלד, וועל איך מוזען פערקויפען די פאָטאָגראַפיע.

סאָפיע. ציינער וועט אייך אויפעסען די פאָטאָגראַפיע מיט זיין פּראָצענט. איך האָב אייך שוין לאַנג געראַטהען צו פערקויפען די פאָטאָגראַפיע און אַרויס אין אַ קלענערע שטאָדט. דאָרטען וועט איהר אייך קענען פיהרען אַנשטענדיגער און ליזע וועט לעבען רוהיגער.

באָרים. ליזע? דער דאָקטאָר זאָגט, אויב זי וועט ניט אַרויספאָהרען וואָס גיכער קיין קרים, וועט זיין זעהר שלעכט.

סאָפיע. (ערשראָקען). אַזוי? באָרים, איהר ווייסט ווי מיר קומט אָן שווער יעדער רובל. איך האָב אויף מיין פעראַנטוואָרטליכקייט אַ גאַנצע פאַמיליע, אָבער איך פערשפּרעך יעדען מאָנאַט ליזען אַרויסשיקען 25 רובל. יעדען מאָנאַט! דאָס איז הייליג: איך וועל נעהמען ביי נאַכט אַהיים רעטושירען, איך וועל זעהן אָבצושפּאָרען... (געהט אום בעזאָרגט).

באָרים. איך ווייס, איהר זייט אַ זעלטענער מענש. סאָפיע, איך

האָב איך געוואָלט פרעגען, ווער איז דאָס געווען מיט אײַך? (בעמערקט איהר' אונגעדולד). איהר ווייסט וואָס צײַנער האָט הײַנט געוואָגט צו זאָגען?

סאָפיע. איהר ווייסט דאָך, מיך אינטערעסירט זעהר וועניג, וואָס זאָגען אַלע צײַנער מיט די בײַנער. אדיע.

באָריס. אַ גוטע נאַכט. יאָ, איך מײן, איך וועל ליזען אוועקשיקען און אַלײן וועל איך דאָ אַרבײַטען און פערדיענען. איך וועל זעהר ווייניג פערלעבען, איך מײן איך וועל קענען זײַן דאָ די צײַט...

סאָפיע. נײן, דאָס ניט! איהר פאָהרט בעסער מיט ליזען. דאָ וועט איהר אין יעדען פאַל ניט זײַן. דאָ ניט!

באָריס. וואָס איז, סאָפיע? איהר האָט מורא וואָס מען וועט רעדען!

סאָפיע. ע, וואָס האַרט מיך וואָס זײ וועלען דאָרט רעדען? איך וויל ניט איהר זאָלט האָבען אַ מעגליכקײַט נאַרישקײַטען צו רעדען. מאַכט אײַך ניט צום נאַרען און געהט אַ הײם. עס איז צײַט. אײַער קראַנק ווײַב איז דאָרט אַלײן. אַ גוטע נאַכט. (ווײַזט איהם די טהיר).

באָריס. (וויל עפעס זאָגען, גיט אַ מאַך מיט דער האַנד, געהט צום טהיר, זאָגט שטיל און טרויריג). אַ גוטע נאַכט, סאָפיע. (אָב).

סאָפיע. (פערשליסט די טהיר). ער קען זיך ניט אַרויסשלאָגען פון קאָפּ. פוי! אוי, בין איך מיעד. (שטעלט זיך אונטער אַ שירמע, טהוט זיך איבער, ציהעט אָן אַ ווײַסע בלוזע מיט ברײטע אַרבעל, קלײנע טופלעס, און אין דער צײַט רעדט זי) וואָס האָט ער געקענט מײנען? ער זאָגט, קײן קאָמפּלימענטען וועל איך אײַך ניט מאַכען, אָבער אָנשטאָט סאָפיע וועל איך אײַך רופען שטענדיג סאַפפאָה. ער זאָגט, איך בין ענהנ־ליך צו דער קלאַסישער גריכישער סאַפפאָה. ווי זאָגט מאָסיו מאַטיוס. הם! ווי קומט עס? איך האָב נאָך די וועלט־געשיכטע, פון וועלכע איך האָב אַמאָל שטודירט היסטאָריע. מען דאַרף אומיסטען זעהן, ווער איז דאָס די סאַפפאָה? עס איז נאָך גוט אויב זי איז ניט מעהר ווי אַ משוגענע. (קומט פון אונטער דער שירמע). ער און מאַניטשקע? ווי געפעלט אײַך אַזאַ פּאָר? מערקווירדיג, די בעשערטע שידוכים זענען שטענדיג אַזוי. אַנ־עזעל מיט אַ טויב, אַנ'אָדלער מיט אַ בהמה, אַ קלאָץ מיט אַ בוידעם. (נעמט אַ בוך). לאָמיר אָקערשט זעהן, וואָס זאָגט מען דאָ וועגען די גריכישע סאַפפאָה. (זעצט זיך. מישט). אַהאַ, דאָס איז עס: סאַפפאָה: זי איז געווען אַ זעלטענע שענהײט און אַ זעהר בעגאַבטע דיכטערין, האָט געליעבט מוזיק, געזאַנג, פערגניגען, זי האָט געלאַכט פון אַלע הערשענדע מײנונגען, איז געווען זעהר אונאַבהענגיג און האָט געלערנט די פרויען צו זײַן פרײַ, זעלבסטשטענדיג. ווען דאָס לעבען איז איהר געוואָרען איבער־

דריסיג, האט זי זיך פון א הויכען פעלז ארונטערגעווארפען אין מעער און האט געזאגט: איך ברענג מיך פאר איין אפפער צום אלמעכטיגען אפאלאן, דעם גאט דער שענהייט און פאעזיע. (שליעסט דאס בוך, טראכט) הם! אנ׳אפפער צו אפאלאן? אפאלאן. איך האף, ניט אפאלאן זאגענשיין. אוי, אזוי פיעל יאהר געווען א קלוגע און פלוצלינג זאל זיך אבדרייסען דער רוח ווייס פון וואנען א מחותן און זאל זאגען: סאפיע, זיי א נאר... אוי, איך האב מורא! ווער וועט זיין שולדיג? מען בענגענט צווישען די מענער אזוי זעלטען עטוואס רעכטס, עטוואס אריגינעלעס. (א שוואכער קלונג). הא? מע קלינגט? ווער איז דאס אזוי שפעט? (געהט צום טהיר). ווער זאל דאס זיין? געהט מען איהם דאס ווידער זוכען דא? (עפענט). אפאלאן, איהר?! (בלייבט שטעהן ערשטוינט).

אפאלאן. יא, דאס בין איך. ענטשולדיגט, איך האב מיר ערלויבט... איך בין איצט געקומען צו אייך, ווי איך וואלט געקומען צו מיינעם א גוטען קאמעראד, ווען איך וואלט געפיהלט אזוי ווי איך פיהל היינט. און איך זאג צו אייך, אזוי ווי איך וואלט געזאגט צו מיין קאמעראד: פריינד, איך בין יעצט זעהר וויים פון אלעס, וואס רופט זיך היים, עסען, שלאפען, זארג, קלייניגקייטען, געוועהנליכע אינטערעסען. אין דיזע נאכט וואלט איך געוואלט הערען מוזיק, רעדען פון דעם וואס איז ערהאבען און ריין און וויים פון דער שמוציגער ווירקליכקייט, וויים פון אונזער מיזעראבלען לעבען. איך וואלט געוואלט וויינען. קאמעראד, פריינד, טרייבט מיך ניט ארוים פון דאנען!...

סאפיע. (פערדעקט איהרע נאקעטע הענד, צייגט איהם ער זאל זיך זעצען און זעצט זיך אליין וויים פון איהם אין א ווינקעלע ערשראקען און פערזארגט. זי זעצט זיך ארייין אזוי טיעף אין דעם שטוהל, אז זי ווייזט אוים קליין ווי א קינד. פויזע. עס ווערט אזוי שטיל, אז מען הערט דעם טיקטאק פון א זייגער).

א קינד׳ס שטימע. (פון אנדערען צימער). טאנטע סאפיע, מיט וועמען ביזטו דארט? אוי! איך וויל ניט... קום א הער!

סאפיע. (חאפט זיך אויף, שטיל). דאס קינד!

פארהאנג.

דריטער אקט.

(א דאטשע אויפ'ן גרויסען פאנטאן. אין פארדערגרונד עטליכע בוימער און בלומען, אין הינטער גרונד א הויז מיט א גרויסען באלקאן. אויפ'ן באלקאן שטוהלען און א טיש. פון שטוב פיהרט א טהיר אויפ'ן באלקאן און צווייא גרויסע פענסטער. פון גארטען פיהרען אויפ'ן באלקאן טרעפ. טשערנע קומט פון שטוב מיט א ווייס טישטוך און פאננט אן גרייטען צום טיש).

טשערנע. אונז האט נאר געפעהלט א דאטשע צום רומפעל. נו האבען מיר א דאטשע אויפ'ן גרויסען פאנטאן... אז עס געהט א רעגען, גיסט, אז עס איז א ווינד, בלאזט פון אלע זייטען, אז עס איז היים קען מען זיך קיין ארט ניט געפינען. נאר גאר נישט! א דאטשע, טפוי זאל עס ווערען! (ברענגט געשיר). באלד דרייא א זייגער, זיי ווע‎לען אלע קומען הונגעריגע ווי וועלף. איהרער וועט מסתמא אויך קומען היינט. אוי, עס איז א וועלטעל געווארען, טפוי זאל עס ווערען! א מאמע דארף קוקען און שווייגען, חאטש ווער צופלאצט שווייגענדיג. א ברירה האט מען? מען שווייגט. אבער די וועלט שווייגט ניט. דארט אין שטאדט האט זיך דאס אזוי ניט אנגעזעהן. דא האבען זיי ניט וואס צו טהון, רעדט מען: דאס איז איהר טאטע, דאס איז איהר מאמע, איהר קינד, איהר געליעבטער. זיי נעהמען אלע געלד ביים פיאניסט. (קוקט). איך האב גאר ניט פערגעסען? זעה נאר, ווע‎מען טאסקעט ער דאס? (פינגערהוט און ציינער קומען פון גארטען). דער אלטער פראנט סמא־ליעט דא א וועלט, א געבוירענער דאטשניק, טפוי זאלען זיי אלע ווערען. (אב אין הויז).

ציינער. נו יא, דאס זאג איך דאך, איהר זייט טאקע א קלוגער און אויפגעקלעהרטער מענש, מיט אייך קען מען רעדען אפען. וואס איז דער שכל, וואס איז דער תכלית?

פינגערהוט. יא, איך בין ניט קיין פאנאטיקער, ווי אנדערע פאטערס. מאטיוס פינגערהוט איז איין אדעסער פון נאגעל פון פוס ביז די האאר פון קאפ. (גלעט דען פליעך). הערר ציינער, זיי האבען רעכט: אז מען עסט שוין יא חזיר, זאל זיין פעט און זאל רינען איבער די מארדע. ביטע, זיצט. (ביידע זעצען זיך אויפ'ן באלקאן).

ציינער. זי איז א זעלטענע שענהייט. דאס איז היינטיגע צייטען א קאפיטאל וואס קען געבען גוטע פראצענטען? און ער? א פיאניסט

אַני ארטיסט, א מוזיקער, א קבצן, גיט שטונדען און האָט נאָך א יונג ווייב אויך. גאָר ניט פראקטיש, הערר פינגערהוט, איהר האָט, דאכט זיך, גענומען מיין ציגארענשפיץ? וואָס האָט ער און וואָס קען ער געבען?

מ א ט י ו ס. וואָס ער האָט שוין? ענטשולדיגט, א קינד אויך פון א 12 וואָכען. עס איז טאקע גאָר ניט פראקטיש. ביי מיר אייער ציגארענשפיץ, זאָגט איהר? (זוכט אין זיין וועסטע און געפינט). הם, ווי קומט עס?

צ י י נ ע ר. היינט זיין שוואָער מלך שטעמפעל! ווי קומט אזא מענש צו פערשטעהן, וואָס איז א סאדערזשאנקע, א מעטרעסע? ער מיינט דאָך געוויס, אז דאָס איז א שרעקליכע עולה.

מ א ט י ו ס. ווי קומט ער צו פערשטעהן דער חאָם! אָט איז טאקע אייער ציגארענשפיץ. איהר ווייסט, ער מיינט אז קאָרטען זענען נאָר בעשאפען געוואָרען צו שפיעלען אין פופיק און אין 66. פרעגט איהם בחרם וואָס איז „וויסט", „שטאָס", „באנק", „באקארא"? ער האָט דאָך אין זיין לעבען אין בילארד ניט געשפיעלט. א גראָבער יונג! ווילען זיי געניעסען א גלאָז טהעע? (שרייט) ע, טשערנע, צוויי פאר טהעע.

ט ש ע ר נ ע. (אין פענסטער). וואָס שרייסטו? מיינסט ביזט אין א טראקטיר מיט פיינע זשוליקעס? טפוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

מ א ט י ו ס. ענטשולדיגט, זי איז מלך שטעמפעל'ס שוועסטער. איך שטאָלציר צו זאָגען, סאָפיע איז צוויי טראָפען וואסער איך... און אָט קומט טאקע מיין סאָפיע... שעהן, הא? (סאָפיע און זשעניטשקע פון גאָרטען, אין שטראָה-היטען).

ז ש ע נ י. טאנטע סאָפיע, איך וויל ניט. קום צוריק, איך וועל ביים וואסער נאָך עטליכע שטיינדלעך געפינען. (שלעפט זי צוריק).

ס אָ פ י ע. ניין, זשעניטשקע. איך קען ניט. עס איז שוין שפעט. אָנקעל אפאָלאָן וועט באלד קומען.

ז ש ע נ י. איך האָב ניט ליעב אָנקעל אפאָלאָן. אז ער קומט, ביזטו גאָר אַני אנדערע. עס וואָלט געוועזען א סך בעסער ער זאָל גאָר ניט קומען אהער.

ס אָ פ י ע. בעסער? יעדער מיינט נאָר ווי בעסער פאר זיך. און פון מיר דענקט קיינער ניט. אזא קליין סווינטוס איז שוין אויך אייפערזיכטיג און עגאָאיסטיש. קום, קום, זשעניטשקע. (געהן אויפ'ן באלקאָן).

מ א ט י ו ס. סאָפיע, איך האָב די עהרע פאָרצושטעלען, הערר סאמועל פאוולאָוויטש ציינער, האָט דאָ אַני אייגענע דאטשע, א ווילע...

ס אָ פ י ע. וואָס מיינסטו, מיך פרעהט טאקי זעהר וואָס הערר ציינער האָט אַני אייגענע ווילע.

מאטיוס. דאס איז מײַן נײַער בעקאנטער. (גלעט דען פליעך) אנ׳ עושר, סאפיע, אנגעשטאפט. די גאנצע וועלט איז איהם שולדיג געלד...

סאפיע. זעהר שעהן. וועסט האבען א נײַען פארטנער מיט וועמען צו שפּיעלען „66“.

ציינער. איך האב פון אייך זעהר פיעל געהערט, פרײַלין, און איך האף, מיר וועלען א מאל גוטע פרײַנד זײַן.

סאפיע. איהר האפט, ווײַל איהר האט פיעל פון מיר געהערט? איהר זײַט א געשעפטסמאן — האפט ניט אומזאנסט. דיזע האפנונגען וועלען אײַך קיין פראצענט ניט ברענגען.

ציינער. חי! חי! אין דעם פאל ערווארטע איך קיין פראפיט... איך ערווארטע ניט מען זאל מיר בעצאהלען, פערקערט, איך בין אליין אימשטאנד צו בעצאהלען ווען מען דארף.

מאטיוס. חע! הערר ציינער איז זעהר א בראווער מאן. סאפיע, ער האט צוויי הײַזער אויף דער מאלע ארנאוטאווסקע...

סאפיע. (רוהיג). אויף דער מאלע ארנאוטסקע? און איך האב ניט געוואוסט. הערר ציינער, איהר דארפט אונז ענטשולדיגען. מיר געהן באלד מיטאג עסען. (ווײַזט מיט דער האנד ער זאל געהן).

ציינער. אהא, איך וועל געוויס ניט שטערען. אדיע, מאסיו פינגערהוט, אויפס־ווידערזעהען, פרײַלין סאפיע. (געהט מיט די טרעפ אראב. מאטיוס בעגלייטעט איהם ביז די טרעפ. טשערנע קומט מיט טהעע).

זשעני. טיאטע סאפיע, וואס האט ער דיר געזאגט? עפעס א שלעכטע זאך? (סאפיע אומארעמט זי).

מאטיוס. אט דער יוד, ווי דו זעהסט, איז ווערט 250 מאל טויזענד.

טשערנע. און וואס האסטו דערפון? הא? נא דיר טהעע.

מאטיוס. וואס איך האב דערפון? הם? ווען סאפיע זאל וועלען בערעכענען מיט די געהירען... בײַ לײַטען איז דא גליק, אז מען לאזט זיך שפּײַען אין פנים אריין, ווײַס מען פאר וואס... עס האט זיך גע־טראפען? נו, עס טרעפט זיך. אבער וואס הײַסט לײַדען אומזיסט? איך פערשטעה, ווען א מענש האט 250 טויזענד, נו...

סאפיע. ווען אנ׳ אייגענער פאטער קען דאס זאגען, וואס קען איך ערווארטען פון פרעמדע מענשען? וועה, וועה, וועה! (פערדעקט איהר געזיכט).

טשערנע. מען קען לײַטען ניט פערשטאפען די מײַלער, עס

זאָל ניט זײַן קײַן פּריטשעפּקע, וואָלט מען ניט גערעדט. און אַז מען קלינגט, איז אַ חגא.

זשעני. זײדע, וואָס האָסטו געזאָגט? טיאָטע סאָפיע, ער האָט דיך געשאָלטען?

מאַטיוס. (בעז). גנעה גיב צו פֿערשטעהן אַפּערד דעם טעם פֿון חרוסת. (געהט).

טשערנע. האָסט דאָך געהײסען געבען טהעע, טפּוי זאָלסטו ווערען!

מאַטיוס. טהעע וועל איך טרינקען? שטעמפּעלם משפּחה! איך טרינק ניט קײַן טהעע! (ראַש אָב דורכ'ן גאָרטען. זשעניע שפּילט מיט אַ באַלל לעבען די בוימער).

טשערנע. איך ווײס ניט, סאָפיע, וואָס האָט דיך בלינד און טויב געמאַכט? איך ווײס? מען טיזקעט דאָך ווען מען געהט אַרוים אין גאַס. איך בין נעכטען פערבײַגעגאַנגען, ווײַבער זענען געזעסען, איז געוואָרען אַ חוכא וטלולא. וואָס האָבען זײ מיר געשריען? אַ קאָפּ... פֿערגעסען!

סאָפיע. (געהט צו דער מוטער). מאַמע, דאָס קינד איז דאָ, און איך בעט דיך, רעד ניט... שש!

טשערנע. רעד ניט? אַ גרינגע זאַך צו זאָגען „רעד ניט”. (זשעני לויפֿט אום אין גאָרטען, שפּילט זיך). מילא איך ווײס ניט, גאָט זאָל מיך ניט שטראָפֿען פֿאַר די רײד, דיר האָט אָנגעשפּאַרט דער משוגעת... אָבער וואָס־זשע, עס איז דאָ ווענינג? דוקא ער, דוקא אַ פֿערהײראַטהער, דוקא אַנ׳ אײגענער שוועסטערקינדס אַ מאַן? איך פֿער־שטעה ניט, עס איז נאָר דאָ אײן זכר אין מאָסקווע? טפּוי זאָל עס ווערען?

סאָפיע. נו, וואָס זאָל איך טהון, מאַמע, אַז איך בין אַזאַ אונגליקליכע? מיר קומט אוים פֿערליבען זיך דוקא אין דעם, אין וועמען מען דאַרף ניט, און וועמען מען טאָר זיך ניט פֿערליבען. (פֿיר זיך). ווער ווײס, אפשר איז ליעבע נאָר דאַן אינטערעסאַנט, ווען מען טאָר ניט, ווען עס איז דאָ הינדערניסע, יסורים, צרות? מאַמע, איך האָב גענוג צרות, איך בעט דיך, לאָז די מיך צורוה. (פֿערדעקט איהר געזיכט, בלײַבט זיצען בײַם טיש).

טשערנע. איך ווײס? מען האָט חתונה, האָט מען צרות, אָבער האָבען צרות אָהן חתונה? נו, אַ וועלטעל געוואָרען. (אָב מיט די גלעזער. זשעני קומט צוריק צו סאָפיע).

זשעני. טיאָטע סאָפיע; פֿאַר וואָס זענען אַלע שלעכט צו דיר?

סאָפיע. איך ווײס ניט, קינד.

זשעני. דו ביזט גוט צו אַלע, און צו דיר זענען אַלע שלעכט. קיינער האָט דיך ניט ליעב, קיינער ניט!

סאָפיע. האָסטו דען מיך ניט ליעב, זשעניטשקע?

זשעני. יאָ, איך האָב דיך ליעב. אָנקעל באָריס זאָל דאָ זיין, וואָלט ער דיך אויך ליעב געהאַט. ער איז אַ גוטער. (פּויזע). פאַר וואָס, אַז דו געהסט, קריכען זיך אַלע און מאַכען אָט אַזוי מיט די ליפּען? דו ביזט דאָך ניט ערגער פון זיי.

סאָפיע. ניין, זשעניטשקע, אַלם מענש און אַלם פרוי שטעה איך ניט ניעדריגער פון יעדער איינציגער פון זיי. (פּויזע)

זשעני. טיאָטע סאָפיע, פאַר וואָס ביזטו ניט מיין מאַמע?

סאָפיע. נאַרעלע, וואָס איז דען אַ מאַמע? די וואָס האָט ליעב אַ קינד, היט עס אָב, ערציעהט עס... בין איך דיר ניט אַזוי ווי אַ מאַמע?

זשעני. יאָ! אָבער וואו איז מיין מאַמע? טיאָטע ליזע איז אויך ניט מיין מאַמע?

סאָפיע. ניין

זשעני. וואָס=זשע, אַ חוץ ליזען איז געוועזען אַנ' אַנדער טיאָטע, וועלכע איז געוועזען מיין מאַמע? אוי, זיי זאָגען, איך האָב ניט קיין טאַטע און ניט קיין מאַמע.

סאָפיע. (געריהרט). ווער זאָגט? עס איז ניט וואַהר! קינד, איך בין דיין מאַמע, די מעכטיגע נאַטור האָט מיר ערלויבט דיין מוטער צו זיין... אָבער וואָס איז די גרויסע נאַטור אָהן אַ קאַזיאָנע ראַבין? אַ מאַמע אָהן אַ קאַזיאָנע פּעטשאַט איז קיין מאַמע ניט.

זשעני. טיאָטע סאָפיע, איך פערשטעה ניט וואָס דו זאָגסט,

סאָפיע. וועסט אויסוואַקסען, זשעניטשקע, וועל איך דיר אַלעס ערצעהלען און אַלעס ערקלערען. (טרערען שטיקען זי). און דאַן, אויב דו וועסט וועלען, וועל איך זיין דיין מאַמע, און אויב דו וועסט זיך שעהמען ווי אַלע, וועסטו מיך אָבשטויסען פון זיך. (ווישט אָב אַ טרעהר). אָבער, קינד, וואָרום רעדסטו היינט דערפון?

זשעני. מען לאָזט ניט די קינדער שפּיעלען זיך מיט מיר. און דאָס שעהנע אינגעלע, וואָס וואָהנט דאָ אַקעגען, האָט מיר היינט געזאָגט, איך בין געבאָרען געוואָרען אונטער אַ פּלויט... זיין מאַמע האָט איהם דערצעהלט. וואָס הייסט אַ פּלויט? טיאָטע סאָפיע, איך בין דען ניט אַזוי געבוירען געוואָרען, ווי אַנדערע קינדער?

סאָפיע. יאָ! ביזט געבוירען געוואָרען ווי דאָס שעהנע יונגעלע אַקעגען, ווי אַלע קינדער... אָה, קינד, אָרמעס קינד, (דריקט זי צו

זיך ווײנט. אפאלאָן קומט פון גאָרטען, טראָגט אַ שטראָה הוט און זומער פּאַלטאָ אין דער האנד).

זשעני. אָנקעל אַפּאָלאָן געהט. (אַפּארט). איך ווײס, ער האָט מיך ניט ליעב און איך האָב איהם אויך ניט ליעב. (אָב אין הויז, סאָפיע ווישט די אויגען).

סאָפיע. (לויפט ווי אַ משוגענע אַראָב די טרעפ). ענדליך געקו־ מען, געקומען, געקומען! (קושט איהם לײדענשאַפטליך).

אַפּאָלאָן. ליעבע סאַפּאָה, זײ ניט אַזוי וואָהנזיניג, האָב געדולט, מען קען זעהן פון די אַנדערע דאַטשעס. עס איז ניט שעהן, אין זײַ פאָרזיכטיג...

סאָפיע. עס איז אפשר ניט שעהן צו האָבען אַ געליבטען, אָבער אַז מען האָט שוין יאָ אַ געליבטען, איז זעהר שעהן איהם צו קושען. — שלעכטער, איך האָב דיך נעכטען אַ גאַנצען טאָג ערוואַרטעט. זונטאָג פלעגסט דו אמאָל דעם גאַנצען טאָג שענקען מיר.

אַפּאָלאָן. נאַרעלע, זונטאַג זענען דאָ זעהר פיעל מענשען פון שטאָדט. און אויסער דעם, איך קען ניט אַוועק אויף אַ גאַנצען טאָג. פערשטעהסטו מיך? דאָרט אין דער הײם — סקאַנדאַלען. איך האָב געמוזט פערשפרעכען ניט פאָהרען צו דיר.

סאָפיע. און דו האָסט עס פערשפראָכען?

אַפּאָלאָן. נאַר, איך האָב מורא, מײן מאַדאַם קען קומען אַהער מיט איהר מאַמאַשאַ און פּאַפּאַשאַ. מען דאַרף זיך אָבהיטען פון אַנ־ ־עפּפענטליכען סקאַנדאַל.

סאָפיע. יאָ, מורא האָבען און היטען, אָבהיטען, פערהיטען, — גענוג! איך וויל ניט וויסען פון קײן זאַך. רעד ניט! (נעהמט זײן הוט און ראָק, קושט זײן האַנדשוה). ערשטענס, דער גרויסער אַפּאָלאָן וויל געוויס עסען, הא? באַלד. (געהט צום פענסטער).

אַפּאָלאָן. איך האָב פײנד צו עסען מיט זײ אַלע צוזאַמען. מיר וועלען עסען בײדע, אַלײן, שפּעטער. סאָפיע, דו ווערסט מאָגער און בלאַס. באַדסט זיך צופיעל?

סאָפיע. יאָ, איך באַד מיך צופיעל. (זיפצט). וויפיעל האָב איך נעכטען פערלוירען געזונד דיך ערוואַרטענדיג. און דו האָסט מורא פאַר מענשען, הא?

אַפּאָלאָן. סאַפּאָה, דו האָסט נישט מורא, ווײל אפשר דו האָסט ווענינ צו פערליערען. מײן נאָמען אָבער און מײן רעפּוטאַציע איז אַלעס. דו ווײסט, איך גיעב שוין קײנע שטונדען בײם באַנקיער האַים, זײן מאַדאַם האָט מיך באַגעגענט אין פאָרדערצימער ווען איך האָב אַ קלונג

נעטהון, האט מיר געגעבען 5 רובל און געזאגט: הערר פראפעסאר, ניכט מעהר קאמען.

סאפיע. ניכט מעהר קאמען? פע! דאס איז זעהר מיאוס. (לאכט). ווען איך זאל זאגען: הערר פראפעססאר, ניכט מעהר קאמען, וואלט עס דיך זעהר געפרייט, וואלסט פטור געווארען פון א צרה, געפיהלט זיך פריי.

אפאלאן. סאפיע, ווען דו וועסט מיר זאגען „ניכט מעהר קאמען", וועל איך ניט האבען אין דער גאנצער וועלט צו וועמען צו קומען און מיט וועמען צו רעדען איין ווארט. אז איך וועל פטור ווערען פון דער צרה, וועל איך ניט האבען קיין פריינד מעהר. און אז דו וועסט מיך בע־פרייען, בלייב איך אנ'עווינער שקלאף.

סאפיע. ווארום זאל איך דאס טהון? איך האב דען וואס צו פער־ליערען? מיין רעפוטאציע איז דען א וויכטיגע זאך? חא! חא! ביי מיר איז דאך די גאנצע וועלט טרין טראווא. ע, קום אהער צו מיר. רעד! דערציילן! זאג מיר עטוואס, איך האב דאך דיך ניט געזעהן א גאנצע וואך! זיעבען טעג 'געווען דא אליין. זיעבען מאל 24 שעה געוואַרט אויף דיר! דו ביזט געווען פערנומען, האסט דיך אונטערהאלטען מיט מאדאם זאנענשיין, האסט געשמועס'ט מיט דיין קדיש, האסט געשפיעלט פיאנא, בעגעגענט זיך מיט פריינדע, און איך האב שרעקליכע אונענד־ליכע לאנגע זיעבען טעג געדענקט נאר פון אפאלאן זאנענשיין, ערווארטעט אפאלאן זאנענשיין, געבענקט נאך אפאלאן זאנענשיין, געצעהלט די מינוטען ווען וועט קומען אפאלאן זאנענשיין. ענדליך איז דער גרויסער אפאלאן זאנענשיין דא, און ער זיצט מיט איינער „הערראבגעלאזענע נאזע".

אפאלאן. יא, מיט איינער הערראבגעלאזענע נאזע. עס איז וואהר, קלוגע, ליעבע, גוטע סאפפאָה! פערשטעהסט, אין מיר זיצען צוויי פער־שיעדענע פערזאנען, צוויי זאנענשיינען, איינער ליעבט דיך ליידענשאפט־ליך, שטרעבט צו דיר, שעצט דיין מוטה און ערגעבענהייט, דער צוויי־טער אבער גריבעלט און רעכענט, שטעלט פראגען, שרעקט מיך מיט דער צוקונפט, דראהט מיר מיט ראכע, פערשפרעכט מיר שאנדע און שמאך. מערקווירדיג, פונקט דיעזער צווייטער זאנענשיין ערוואכט אין מיר, ווען איך קום צו דיר ווייניגסטענס איניגע מינוטען גליקליך צו זיין.

סאפיע. אפאלאן, ווען דו פאהרסט אהער, נעהם ניט מיט די ביידע זאנענשיינען. דו צאהלסט דאך נאר פאר איין בילעט, ווארום זאלסטו פיהרען צוויי פאסאזשירען? דער ערשטער זאנענשיין איז דא וויל־קאמען, דער צווייטער האט דא קיין פלאטץ. הער זאנענשיין, נומר איינס, קום אהער צו מיר. (געשעהט). שטעל דיך נעבען מיר אויף די קניע. (ער קניעט). קוק אויף מיר מיט דיינע שעהנע אויגען, ברען מיר

מיין הארץ מיט דיין ליידענשאַפטליכען בליק! (נעהמט אַרום זיין קאָפּ). אָה, מיין שעהנער נאָבלער קאָפּ. (קושט זיין שטערן).

אַפּאָלאָן. ווי גליקליך דאַרף זיין דער, וואָס קען דיר זאָגען: סאַפּפאָה, דו ביזט מיין.

סאָפיע. יאָ, דו קענסט עס זאָגען, דען איך געהער דיר. דיין סאַפּפאָה בין איך און דו ביזט מיין זאָנענשיין, מיין אַפּאָלאָן! ווי גרויס עס זאָל ניט זיין דער פעלז, וועלכער די אומשטענדען שטעלען צווישען אונז, סאַפּפאָה וועט פון דיזען פעלז הערונטער שטירצען צו איהר אַפּאָלאָן אין דעם רוישענדען מעער דעם לעבענס. עס גיעבט קיין אָפּפער, וועלכען סאַפּפאָה זאָל איהר אַפּאָלאָן ניט ברענגען.

אַפּאָלאָן. איך פערדיען ניט פון דיר אַזוי געליעבט צו זיין. דיין זעלעס=אויפאָפּפערונג שרעקט מיך. דו ליעבסט ווי איין מעכטיגע געטין און איך בין איין שוואַכער, אויף צווייען צושפּאָלטענער מענש.

סאָפיע. אַפּאָלאָן, קום מיט מיר צום מעער, דאָס מעער גיט דיר שטענדיג מוטה און קראַפט. קום, ליבער.

אַפּאָלאָן. (אומאַרמט זי). יאָ, מיין סאַפּפאָה, מיין געטין, מיין געליעבטע, קום! מיר וועלען זיך זעצען אויפ'ן באַרג נעבען מעער, אויף דיין אויסערוועהלטען פּלאַטץ נעבען לייכטטהורם. מיר וועלען פון דאָרט קוקען וויים אויף דעם גרויסען וואַסערפעלד. מיר וועלען זעהען ווי וויים שווימט מאַיעסטעטיש אַ גרויסע דאַמפּפשיף, שניידט שטאָלץ די וועללען און שיקט אַ שוואַרצען וואָלקען פון רויך צו די הימלען. מיר וועלען זעהן, ווי אַ קליין שיפעלע שפּיעלט זיך מיט דעם מעכטיגען וואַסערטיטאַן און זיינע וויסע זעגלען פלימערן וויים, וויים...

סאָפיע. (שליעסט די אויגען). אָה, ווי שעהן, ווי גוט...

אַפּאָלאָן. מיר וועלען הערען, ווי די וועללען לויפען צו דער מוטער ערד מיט אַ מוזיקאַלישע ריטמישע בעוועגונג, קושען זי, לויפען פאָרט און קומען ווידער. און די מוטער ערד וויעגט זיך און טרוימט, און מיר וועלען אויך טרוימען פון גליק, פון האַרמאָני, פון זעליגקייט, און אַלעס פערגעסען... אַלעס פערגעסען... אָה, סאַפּפאָה, ווי גליקליך איך בין, ווען איך האָב מיט וועמען צו טרוימען. — דו וויינסט גאָר?

סאָפיע. דאָס איז גוטע טרעהרען, אַזעלכע טרעהרען מאַכען ניט וועה.

אַפּאָלאָן. (שטעלט זיך הינטער איהר). גיעב, איך וועל מיט מיינע ליפּען אויסזויגען דיינע טרעהרען, איך וועל אויסטרינקען אַלעס וואָס פערגיפטעט דיין גוטעס הערץ און דיין מוטהיגע זעעלע, דו זאָלסט קענען נאָר לוסטיג, פרעהליך און מוטהיג זיין. (קושט זי).

סאָפיע. ליעבער, דו פערגיפטעסט מיך נאָך מעהר. קום, קום, סאַפּאָה וויל זעהן דאָס ווײַטע מעער און שרײַען און רופען איהר גליק. (חאַפּט זיך אויף). קום! (געראויש). אוי! (מאַניטשקעס שטימע).

מאַניטשקע. אָט דאָ, זאָגט איהר, איז זײער דאַטשע זײ האָבען אַ טאָכטער...

שטימען, יאָ, יאָ, מיר ווײסען! דאָ איז עס! אַ טאָכטער... חאַ! חאַ! (געשרײַ).

סאָפיע. מאַניטשקעס שטימע! דײַן פרוי!

אַפּאָלאָן. איך וויל זי ניט זעהן יעצט. (געהט). אָט דאָס איז די פּאָעזיע פון לעבען. אויף אײן מינוט האָסטו דיך פערגעסען, קומט די שמוציגע ווירקליכקײַט און פּאָרדערט איהרע רעכטע. סאָפיע, איך בעט דיך, אָהן סקאַנדאַלען. שיק זי אַהײם. שאַ! איך בין דאָ ניטאָ. (אָב אין הויז).

סאָפיע. מײַן גליק איז אַ גע'גנב'עטעס, דערפאַר מעג יעדער קומען און צונעהמען עס. מײַן גליק מעג יעדער צושטערען, דאָס וואָס איך רעכען הײליג מעג יעדער פערשפּאָטען. דאָס וואָס מיר איז טײַער, דאַרף יעדער מאַכען בּיליג און געמײן. אָה, אונגליקליכער מענש וואָס איך בין. (מאַניטשקע קומט פון גאָרטען, געקלײדעט רײַך, אָהן געשמאַק).

מאַניטשקע. (ערדעגט). יאָ, דאָ איז עס. (געהט אויפ'ן באַלקאָן). די פרײַליכע מאַמזעל איז דאָ אַלײן גאָר? וואו איז ער?

סאָפיע. ערשטענס, אַז מען קומט, דאַרף מען זאָגען: גוט מאָרגען; נאָכהער דאַרף מען זיך זעצען, נאָכהער אַז מען האָט וואָס צו זאָגען, זאָגט מען. מען דאַרף ניט זײַן גראָב ווי אַ פערעקופקע. מיר זענען ניט אונטער דער עשאָפע, אויפ'ן אַלטען מאַרק. זיץ.

מאַניטשקע. דער אָרט איז אַ סך ערגער פון אַ עשאָפּע און איך בין ניט געקומען אַהער לערנען זיך דרך ארץ בײַ דיר. אַזאַ פרוי ווי דו איז אַ סך ערגער פון אַ פערעקופקע, אַ סך ערגער...

סאָפיע. איך בין זעהר אַ שלעכטע פרוי?

מאַניטשקע. נײן, דו בּיזט זעהר אַ פײַנע פרוי! וואו איז מײַן מאַן? איך בין געקומען נעהמען מײַן מאַן אַהײם.

סאָפיע. וואָס הײסט נעהמען? וואָס איז ער אַ קלײנינקער? אַז ער וועט וועלען, וועט ער געהן.

מאַניטשקע. ווען ער וועט ניט וועלען, וועט ער אויך געהן. ער איז מיר ניט קײן ליובאָווניק, ער איז מײַן מאַן.

סאָפיע. (רוהיג). מאַניטשקע, וואָס שרײַסטו אַזוי? ווילסט מיך איבערשרעקען?

מאַניטשקע. איך האָב דאָס רעכט דאָ צו שרייען; אויב איך וויל מעג איך דיך פּאַטשען אויך.

סאָפיע. אויב דו ווילסט? טאָמער וויל איך אָבער ניט?

מאַניטשקע. אַלע זאָגען, איך זאָל דיך אפילו שיסען, קומט מיר גאָר ניט דערפֿאַר, גלייך איך זאָל דערשיסען אַ הונד, וואָרום איך בין זיין געזעצליכע פֿרוי.

סאָפיע. אַ געזעצליכע פֿרוי! אוי, וואָס פֿאַר אַ שרעקליכע חיה דאָס איז. אָבער, מאַניטשקע, פֿאַר וואָס זאָלסטו מיך שיעסען? דיין מאַן, וועלכער געהערט דיר פֿאָ קאָנטראַקטו, געהט אַ הער? האַלט איהם ביי דער פּאָלע. שטעל דיר פֿאָר, דו האָסט ליעב דיין פּריקאַשציק מיט די שוואַרצע אויגען, און דיין מאַן קומט און שיעסט איהם ווי אַ הונד און דיך שלאָגט ער און בעפֿעהלט דיר, דו זאָלסט אונבעדינגט ליעבען נאָר איהם, וואָרום ער האָט דאַרויף אַ פּאַטענט פֿון ראַבינער.

מאַניטשקע. וואָס דאַרף איך איצט טראַכטען דערפֿון? אַז עס וואָלט זיך געטראָפֿען, וואָלט איך דאַמאָלס געזעהן וואָס איך האָב צו טהון. און ווידער אפשר וואָלט מיין מאַן גאָר קיין מאָל ניט געוואוסט דערפֿון? וואָס בין איך, אַ נאַר?

סאָפיע. קיין מאָל ניט געוואוסט? יאָ! ביזט אַ געזעצליכעס ווייב... זיך, מאַניטשקע, און מיר וועלען רעדען ווי מענשען. מיינסטו, עס קען אויף דער וועלט זיין אַזאַ געזעץ וואָס זאָל פֿערבאָטען אָדער צווינגען צו ליעבען?

מאַניטשקע. איך דאַרף ניט קיין פֿילאָזאָפֿיע, און זיצען אין אַזאַ הויז פּאַסט מיר ניט. אַזוי זאָגען עלטערע און קליגערע מענשען פֿון אונז.

סאָפיע. אָה! איך ווייס, מען האָט דיך אָנגעלערנט, דו זאָלסט קומען אַהער, מאַכען אַ סקאַנדאַל, שלאָגען מיך, פּאַטשען מיך! אָה! דומהייטען! אויף דער וועלט איז נאָך ניט געבוירען דער מענש וואָס קען וואַגען מיך צו בעריהרען, ניט נאָר דו, דער שטאַרקסטער מענש וועט עס ניט דערלעבען. דו זעהסט דאָ אויפ'ן טיש מעסער, גאָבעל, טעלער! אָה, מען קען שטענדיג געפֿינען מיט וואָס זיך צו בעשיצען! (רוהיגער). אָבער זאָל זיין, איך האָב מיך דערשראָקען פֿאַר אַזאַ שרעק־ליכע בעשעפֿעניש ווי אַ געזעצליכע פֿרוי, איך שטעה ווי אַ נאַר מיט צונויפֿגעלעגטע הענד און זאָג: מאַדאַם זאָנענשיין, פּאַטשט! אייער כתובה גיט אייך רעכט צו פּאַטשען אַלע ווייבער פֿון דער גאַנצער וועלט, וועלכע ליעבען ניט נאָך די דינים פֿון שלחן ערוך. נו, וואָס וועט דערפֿון אַרויס־קומען? מען זעהט ניט דו זאָלסט זיך זעהר אונגליקליך פֿיהלען, נאָר אויב דו ביזט אונגליקליך, וועט דיך אַ מיאוסער מאַרק־סקאַנדאַל גליקליך

מאַכען? וועסטו ווערען געליעבט, אויב דו ביזט יעצט ניט געליעבט? וועט מען דיך אַכטען, אויב דו ביזט איצט ניט געאַכטעט?

מאַניטשקע. ווער איז ניט געאַכטעט? ווער איז ניט געליעבט? איך? האָסט שכל? ווער האָט עס דיר געזאָגט? ווען עס קומט אויף איהם אַ משוגעת, נעהמט ער דאָך איין די כפרה. ער קושט מיך! ער האַלזט מיך, ער קנייפּט מיך, ער געהט אויס נאָך מיר.

סאָפיע. (עס רייסט זיך אַרויס פון איהר ברוסט אַ פערשטיקטער געשריי). אוי!

מאַניטשקע. נאַכהער אָבער קומט אויף איהם אַ מעלאַנכאָליע און איהם ציעהט צו דער שעהנער מכשפה. דו זאָלסט אָבער ניט זיין, וואָלט ער קיין אַנדער־ ברירה ניט געהאַט.

סאָפיע. (טרויריג). יאָ, איך זאָל ניט זיין, וואָס זאָל איך אָבער טהון, אַז איך בין יאָ דאָ?

מאַניטשקע. איך ווייס, ער איז דיר געווען געפעלען נאָך פאַר מיין חתונה, דאַמאָלס האָסטו איהם געקענט צו נעמען. איצט איז ער מיין מאַן און איך וועל איהם נעמען אַהיים.

סאָפיע. אַ פרוי דאַרף ניט שלעפּען איהר מאַן אַהיים — זי דאַרף זעהען אַז ער זאָל ניט וועלען פון דער היים אַוועקגעהן. מאַניטשקע, דו זאָגסט, מאַנכעס מאָל האָט ער דיך ליעב. (לאַכט און וויינט). יאָ, יאָ, איך גלויב דיר, דאָס זענען זיי די מענער... נו, דו זעהסט? ער האָט דיך ליעב, ער איז שטענדיג מיט דיר, דו ביזט זיין געזעצליכע פרוי, דו האָסט אַלע רעכטע, די גאַנצע וועלט איז מיט דיר און געגען מיר. אויף איין קאָנצערט, ווען מען אַפּלאָדירט איהם, זאָגט מען: און דאָס איז מאַדאַם זאָנענשיין. מיר קומט גאָר ניט; איך בין אַ פרעמדע, איך בין נאָר אַ בעטלערקע, איך בעטעל אויס דאָס, אויף וואָס איך האָב קיינע רעכטע; נאָר אמאָל, ווען ער, דער עגאָיסט און גליקליכער מענש, ווען ער דערמאָנט זיך אָן דער אונגליקליכער סאָפיע... (וויינט, קען ניט רעדען). יאָ, עס איז וואַהר, איך האָב איהם ליעב געהאַט בע־ פאָר ער האָט חתונה געהאַט, פון איהם אָבער האָב איך דאָס אָבגעליי־ קענט! איך האָב דיך גערעכענט פאַר צו שוואַך איך זאָל קאָנקורירען מיט דיר, איך האָב מורא געהאַט דיין גליק צו רויבען. איך האָב גע־ דענקט: זיי וועלען הייראַטען, זיין גליקליך, און ער וועט אין מיר פער־ געסען. נאַכהער אָבער ווען ער פלעגט קומען איין אונגליקליכער, אַ פערצווייפעלטער, ווען ער פלעגט זיך מיר קלאָגען ווי שווער עס איז איהם צו לעבען מיט מענשען, וועלכע פערשטעהן איהם ניט, בעגרייפען ניט זיינע אַרטיסטישע שטרעבונגען — איך האָב איהם ליעב געהאַט און

האב איהם געאפפערט מיין לעבען. איך מיין ארעמען קאפ האב איך גענומען פלוך, שאנדע יאון שפאט, און דיר האב איך געלאזט אלע רעכטע. (פויזע. געריוש). וועה איז מיר, זעה נאר, ווי קומט אהער באריס? עטוואס איז געשעהן. (באריס קומט פון גארטען, ער איז בלאס און אלט, טראגט א רייזע טאש און איין קליינעם טשעמאדאן). וואס איז, באריס? ווען זייט איהר געקומען? וואו איז ליזע?

באריס. (שטעלט די זאכען אויפ'ן באלקאן), וואס מאכט איהר דא, סאפיע? מאניטשקע, איהר זייט נאך אלץ גוטע פריינד מיט סאפיען? און איך האב געהערט... איך האב געוואוסט עס איז א ליגען — איך בין היינט געקומען מיט קרימסקי פאראחאד. איך האב אייך קיים געפונען.

סאפיע. אליין? וואו איז ליזע? געבליעבען דארט?

באריס. (טרויריג). יא, סאפיע... זי איז געבליעבען דארט.

ביידע. וואס מיינט איהר? וואס הייסט עס?

באריס. סאפיע, איך האב אייך געפאלג, איהר האט געהייסען איך זאל זיין מיט איהר, בין איך מיט איהר געפאהרען קיין קרים. צוויי יאהר בין איך געוועזען איהר דינסט, איהר פריינד, איהר קראנקענוועכטער, איך האב געטאהן אלעס וואס עס וואר נאר מעגליך איהר לעבען צו פערלענגערן. אבער, סאפיע, אלע מיה איז געוועזען אומזיסט. אונזער ליזע איז מאנטאג, דען צוועלפטען מאי געשטארבען מיט א רוהיגען שטילען טויט. (פערדעקט זיין געזיכט).

סאפיע. געשטארבען? אה! ליזע, ליזע, ארעמע ליזע! וועה איז מיר! וועה! (ביידע פרויען וויינען). פאר וואס האט איהר מיר ניט געשריעבען? טעלעגראפירט? איך וואלט געקומען.

באריס. וואס וואלט איהר געהאלפען, (ווישט די אויגען).

מאניטשקע. ארעמע ליזע! אזא אונגליק! אזא אונגליק! נו, איך מוז געהן! אהער אויפ'ן גרויסען פאנטאן בין איך געקומען מיט'ן טאטען און מיט דער מאמען... איך וויל ניט, זיי זאלען קומען אהער. עס קען זיין, דאס וועט איהם זעהר בייז מאכען. נאך וואס דארף איך דאס? א גוטען טאג, באריס. (געהט אראב פון די טרעפ). נו, איהר גליק וואס ליזע איז געשטארבען, איך וואלט זי היינט גוט דורכגעפאטשט. (אב).

זשעני. (גיט א קוק אין פענסטער). טאנטע סאפיע, די באבע זאגט... אוי! אנקעל באריס, אנקעל באריס! (ער נעהמט זי ארויס דורכ'ן פענסטער. איך האב נאך אייך אזוי געבענקט, איהר גוטער אנקעל, (קושט זי). איהר זייט קראנק, אנקעל באריס?

באריס. ניין, זשעניטשקע. איך בין נאר אנ'אונגליקליכער. טיאטע ליזע איז געשטארבען און איך בין יעצט געבליעבען אליין אויף דער וועלט (וויינט).

סאָפיע. שאַ! זיי דאַרף מען עס ניט אָנזאָגען באַלד. די אַלטע אָרעמע מאַמע נעבעך. (ווישט די אויגען, געהט צו איהם). ווײנט ניט, באָריס, און זייט ניט אַזוי פערצווייפעלט. איהר זייט ניט אַליין, איהר האָט פריינדע, איהר האָט גוטע פריינדע. איהר ווייסט ניט, וואָס פאַר אַ גוטער פריינד זשענטשקע איז אייך. (זי לעגט איין האַנד אויף באָריס׳ס שולטער, די אַנדערע אויף זשעניטשקען. אַפּאָלאָן קוקט אַרויס דורכ׳ן פענסטער און בעטראַכט זיי). אַ יאָ, זשעניטשקע?

זשעני. איך האָב נאָך פריהער געזאָגט: נאָר אָנקעל באָריס האָט מיך ליעב און האָט ליעב טאַטע סאָפיע.

סאָפיע. נעהם אַזוי אָט, און וויש אויס אָנקעל באָריס זיינע טרעהרען. (גיעבט זשעניטשקען איהר טיכעלע). אָט אַזוי, אָט אַזוי... מען דאַרף נאָר אַביסעלע ווײנען, ניט קיין סך. (זי פיהרט זשעניטשקעס האַנד מיט׳ן טיכעל איבער זיין געזיכט. באָריס קושט סאָפיע׳ס טיכעל און זשעניטשקעס האַנד).

אַפּאָלאָן. (אַריין), זעהר איין שעהנעם פאַמיליענבילד! שטער איך פיעלייכט?

סאָפיע. אַה, אַפּאָלאָן...

אַפּאָלאָן, איז מאַניטשקע שוין פאָרטגעגאַנגען? איך שטעל מיר פאָר, ווי שווער עס איז איהר געווען. אָרמע יונגע פרוי!

באָריס. אָה, העדר זאָנענשיין, איהר אויך דאָ? איך האָב ניט געוואוסט. ווי געהט עס? (גיט איהם די האַנד).

אַפּאָלאָן. (גראָב). איהר האָט מיך ניט ערוואַרטעט דאָ צו זעהן? ליידער בין איך יעצט דאָ.

סאָפיע. זשעניטשקע, אָנקעל באָריס איז געוויס מיד פון וועג. פיהר איהם צו דער באָבע. דאָרט איז זייף. גיעב איהם וואַסער. זאָג דער באָבע, אפשר איז ער הונגעריג.

באָריס. ניין, ניין, דאַנקע. אָה, מיין זשעניטשקע. (נעהמט זי אויף די הענד, געהט אָב).

אַפּאָלאָן. (ציינט מיט׳ן קאָפּ). אונזער אַלטער בעקאַנטער. וואָס־זשע? געקומען צו גאַסט? האַ? יאָ, שוין לאַנג ניט געווען. אָה, איהר האָט געוויינט? געוויס, מען זעהט זיך ניט אַזא צייט. (נעהמט זיין הוט און ראָק). זאָל איך אייך פיליייכט מיט מיין טיכעל די טרעהרען אָבווישען?

סאָפיע. אוי, רעד ניט קיין דומהייטען! (ער וויל געהן). וואוהין, וואוהין ווילסטו געהן?

אַפּאָלאָן. וואוהין? איך פאָהר אַהיים.

סאָפיע. איהר ווילט פאָהרען אַהיים צוזאַמען מיט מאַדאַם זאַנגע־

שײן? איהר װעט נאָך האָבען די עהרע זי צו זעהען און צו טרײסטען.

אַפּאָלאָן. עס איז אפשר ניט קײן עהרע צו זעהען מײן פרױ, אָבער קײן שאנדע איז עס געװיס ניט. מאדאם, זי איז אײן עהרליכע פרױ, און טרײסטען אײן יונגע פרױ, װעלכע איז געצװאונגען צו זוכען איהר מאַן, גאָט װײס װאו, איז אױך ניט קײן גרױס אונרעכט.

סאָפיע. רעכט און אונרעכט! אױ, װיפיעל געמײנהײטען װערען מיט דיזע קלינגענדע װערטער פערמאסקירט. אפּאָלאָן, דער מענש האָט מיר ערשט א נאַכריכט געבראכט.

אַפּאָלאָן. רעד ניט. איך װיל פון איהם ניט הערען. איך האס דען מענשען און זײן קינד!

סאָפיע. דו האָסט קײן רעכט זײ צו האסען.

אַפּאָלאָן. האסען איז קײן רעכט, עס איז א געפיהל. װען איך זעה איהם, דענק איך געגען מײן װילען! װי קען מען האָבען צוטרױען צו א פרױ, װעלכע האָט אין דער פערגאנגענהײט געהײמניסע? װאָס פיר אײן װערטה האָט איהר ליעבע, װען זי האָט שױן פון אײן אנדערען מאַן אײן קינד געהאַט? װען זי האָט שױן פריהער אײנעם געליעבט? אײנעם? װער װײס, פיליײכט האָט רעכט מײן שװיגער-מוטער און עס זענען שױן דאָ פיעלע געליעבטע געװעזען.

סאָפיע. װאהרע ליעבע קוקט ניט אין דער צוקונפט אַרײן און פרעגט ניט װעגען דער פערגאנגענהײט. װאהרע ליעבע טרױט און פער-טרױט. ביסט דו געװעזען ציכטיג, אונשולדיג, װען דו האָסט מיר דײן ליעבע געבראכט? האָב איך דיך געפרעגט, װי פיעל געליעבטע דו האָסט געהאַט, בעפאָר דו האָסט מיר בעריהרט? װארום זאָלסטו אלס מאַן האָבען מעהר רעכט פון מיר אלס פרױ? אפּאָלאָן, מיך האָט אײנע אונגליקליכע ליעבע צו מוטער געשאפען. עס װאהר אײן פעהלער, אָבער עס װאהר דאָך אײן עהליכע, אױפריכטיגע געפיהל. װיפיעל פרױען אָבער האָסטו געקענט ניט אלס מענש, נאָר אלס װילדעס טהיר, אָהן ליעבע, אָהן רײנע עהרליכע געפיהלע, אָהן אױפריכטיגקײט? דײן ליעבע צו מאדאם זאָנענשײן איז אױך ניט אַזױ אידעאַליסטיש רײן און דאָך ביזטו דער פאָטער פון איהר קינד.

אַפּאָלאָן. א, דאָס איז מײן קינד. (שרײט). מײן קינד!

סאָפיע. שש! (צײגט אױף'ן פענסטער). און דאָס איז מײן קינד! װאָס איז דער אונטערשיעד, דו גרױסער ראדיקאַל, פילאָזאָף און פרײ-דענקער? — אָבער אפּאָלאָן, איך בעט דיך, זאָל זײן גענוג, איך בעט דיך, האָב דו אַם װײניגסטען מיטלײד מיט מיר, איך פערצײהע דיר אַלעס, װאָס דו האָסט געזאָגט, דען איך האָב דיך ליעב. נו, ערנידעריג

מיך, שלאָג מיך, אויב דו ווילסט, פון דיר וועל איך אַלעס ערטראָגען, ווײַל איך ליעב דיך, איך קען דיך, און איך ווייס, ווען די שלעכטע לוינע וועט פאַראיבערגעהן, וועסטו אַליין בערייען דײַנע גרויזאַמע ווערטער. (פינגערהוט קומט פון גאָרטען אונבעמערקט).

אַפאָלאָן. ניע וועל איך בערייען דאָס, וואָס איך האָב דיר יעצט געזאָגט.

מאַטיוס. זעה נאָר, ער קאָמאַנדירט דאָ ווי בײַ זײַן טאַטען אין ווײַנגאָרטען.

אַפאָלאָן. (איראָניש). אָה, אונזער האָכגעשעצטער הערר פינגערהוט, ווי געהטס?

מאַטיוס. (גראָב). וואָס האָט עס צו אײַך ווי עס געהט? פינגערהוט מעג זײַן האָכגעעהרט אָבער ניט האָכגעהרט. ער קריכט ניט וואוהין מען דאַרף ניט! קריכען זאָלען זיי שוין ראַטשקעס די אַלע שאַרלאַטאַנעס, אַ רוח אין זייער טאַטענס ערד אַרײַן!

אַפאָלאָן. (אויסער זיך). וועמען מיינט איהר דאָס? איהר שאַראַמיזשניק! איהר אַלטער ליץ איהר! (גלעט דעם קאָפּ).

פינגערהוט. (קלאַפּט אָן טיש). ע, טשערנע, עסען! און דערלאַנג דעם גראַפינטשיק בראַנפען. זעה נאָר ווי ער האָט זיך צופלאַקערט! מיליאָנער מײַנער! מײַן בלאַהאַדעטעל!

סאָפיע. (לאָזט ניט אַפאָלאָן ריידען). פּאַפּאַ, דו וועסט מעהר ניט רעדען! איין וואָרט ניט! אַ יאָ?! — מאַמע, גיעב זיי עסען. זשעניטשקע, רוף אָנקעל באָריס עסען. הערר זאָנענשײַן, איך דאַרף מיט אײַך רעדען, קומט אַרײַן אין שטוב אויף אַ מינוט. (שלעפּט איהם).

אַפאָלאָן. אַזאַ אַלטער הינער פרעסער, אַזאַ אַלטער טויגעניכטס. (סאָפיע פיהרט איהם פאָרט).

מאַטיוס. וואָס? (חאַפּט זיך אויף). אָט וועל איך דיך באַלד! (זעצט זיך). האַר אויס, איך וועל דיך אָטוואַדיען פון דאַנען. גאָר ניט, אַזאַ קבצן זאָל זיך ערלויבען. און אַ מכה ווילסטו ניט? (טשערנע קומט מיט זופּ).

טשערנע. נאַ, נאַ, עסען. פערשטאָפּ די האָטקע — ווילסט דעם בראַנפען, וואָס דו האָסט אויסגעטרונקען? קיין נײַעם בראָנפען האָט מען גאָך ניט צוגעגרייט, פראַנט מײַנער!

מאַטיוס. איך האָב אויסגעטרונקען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס?

טשערנע. דו זעהסט ניט? באָריס איז דאָך געקומען. (באָריס, זשעניטשקע זעצען זיך צום טיש).

מאַטיוס. וואָס מאַכט באָריס עפּעס? איך האָב געוואוסט, דו

וועסט קומען. לעבען קען מען נאר אין אדעס. עס איז א שטאדט, וואס דאס אויג געלוסט. (עסט). נו, און וואו איז פעפער?

טשערנע. פעפער? פערגעסען, א קאפ — טפוי זאל עס ווערען!

זשעניע. באלד, באבעניו. (לויפט, ברענגט פעפער. אלע עסען).

אפאלאן. (מען הערט זיין שטימע דורכ'ן פענסטער). ניין, דאס איז שוין צופיעל! וואס? יעדער טויגעניכטס, יעדער געמיינער לומפ זאל מיך בעליידיגען אויך? ווענים האב איך צו ערטראגען? (סאפיע בערוהיגט איהם).

מאטיוס. מיר דאכט זיך, איך וועל געהן, וועל איך איהם!... עס איז א זופ... א ציגיינערשע סאליאנקע. אהן זאלץ, אין אהן פעפער, אהן טעם און אהן ריח. (זאלצט און פעפערט ביידע).

טשערנע. שא! און אויף ליזען האסטו פערגעסען צו פרעגען? אויך מיר א טאטע, טפוי זאלסטו ווערען!

מאטיוס. יא, טאקע, וואס מאכט ליזע? (שטימען). זעה נאר בעסער. איך וועל שוין היינט פון עסען קיין הנאה ניט האבען. (שטעמפעל, פראדי, מאניטשקע קומען פון גארטען).

שטעמפעל. (געהט גלייך אויפ'ן באלקאן). אויב איהר ווילט, מעג זיין א גאט העלף. (צו זשעני). דו, בעלאריביצע, דערלאנג מיר א קענדעל וואסער, איך האב אויפגעגעסען א טאראנקע, ברענט מיר אויפ'ן הארצען. (זי גיעבט איהם וואסער). ברודער, איך האב מורא ביי אונז וועט דא זיין א באטאליע. (טרינקט).

מאטיוס. פערגעס ניט, ביזט ביי מיר אויף מיין דאטשע.

טשערנע. (צו די פרויען). וואס זייט איהר דארט געבליעבען שטעהן? אהן א גוט מארגען, אהן א גוט יאהר. מענשען! טפוי זאל עס ווערען!

פראדי. וואס איז איצט פאר א צוגאסט? אז מען וועט ביי אייך דא געלעגען ווערען, וועט איהר אונז איינלאדען צום ברית.

שטעמפעל. (שטעלט אוועק דאס קענדעל). מיר זענען גאר פשוט געקומען נאך אונזער בחור. וואו איז ער דער אקון? א פנים אין די היצען האלט איהר איהם דא אין א לאחאנקע מיט קאלט וואסער און ער צאפעלט זיך דא ביי אייך ווי א לעבעדיגער, הא?

מאטיוס. איהר מעגט איהם נעמען און איהר מעגט אייך מיט איהר וואַרגען.

באריס. איך פערשטעה ניט, וואס קימט דא פאר? שוער, איך בעט אייך, מאכט ניט קיין סקאנדאלען. (ווינקט אויפ'ן פענסטער). וואס מיינט איהר, איהר קומט צו געזונד דערפון?

פֿראַדי. (צו באָריס). דו זאָלסט ניט פֿערשטעהן וואָס דאָ קומט פֿאָר? עס איז דאָס זעלבע וואָס איז אַמאָל פֿאָרגעקומען און וואָס עס וועט נאָך איה״ש פֿיעל מאָל פֿאָרקומען.

מאַטיוס. האַלט דײַן פּיסקו בײַ מיר אויף מײַן דאַטשע!

פֿראַדי. איך וועל בײַ דיר בעטען אַ ראַזרעשעניע צו רעדען, טראַקטירנע נאַדזיראַטעל מײַנער!

שטעמפּעל. וואו איז מײַן בחור? איך קען דיר אויף דײַן דאַטשע געבען אַזאַ חליאַב, אַז עס וועט זיך איבערקעהרען דער גאַנצער טשיהונ־טשיק מיט די פֿיש! איהר האַלאַדראַנצעס! וואָס מײנט איהר? צונעמען בײַ אַ ווײַבעל איהר מאַן און מאַכען דאָ אַ גאַנצע ריבאַלאָווסטוואַ...

באָריס. הערט אויף, הערט אויף, איך בעט אײַך.

מאַטיוס. דו בינדוזשניק! דו ווילסט דיך אָנהויבען מיט מיר, איך וועל דיך. (חאַפּט זיך אויף, אַלע נאָך איהם).

זשעניע. (ערשראָקען). זײַדע, זײַדע! טיאַטע סאָפיע! (וויינט).

טשערנע. טפֿוי זאָלט איהר ווערען! די שכנים וועלען זיך דאָך צונויפֿלויפֿען אויף אײַער בײַזען וואונדער.

פֿראַדי. פֿאַר אונז וועט זיך אָננעהמען גאָט, פֿאַר אונז וועלען זיך אָננעהמען מענשען! (דאַטשניקעס קומען פֿון אַלע זײַטען און הערען זיך אײַן נײַגיעריג). מיר זענען ניט געקומען גנב׳ענען פֿרעמדעס, מיר פֿאָר־דערען אונזערעס.

מאַטיוס. דײַנס! נעהם און הענג איהם אויף דיר אויפֿ׳ן האַלז.

שטעמפּעל. איך האָב אַ כאַראַקטער, איך שווײַג, איך שווײַג, אָבער אַז מײַן גאַל פּלאַצט, ווערט ביטער די גאַנצע פֿיש, און, ברודער, עס קען דיר אַרויסשפּאַרען די נשמה! זשוליק דו, וואו איז מײַן אײדעם? (אַ בעוועגונג צווישען די דאַטשניקעס. סאָפיע, אַפּאָלאָן קומען פֿון שטוב). אָט איז דער בחור! אַהײם, ברודער! גענוג שפּיעלען אויף אַ פֿרעמדען פּאָרטעפּיאַן. האָסט אין דער הײם אַן אײגענעם. קאָנצערטען דאַרף מען געבען אין דערהײם.

מאַניטשקע. פּאַפּאַ, הער אויף, איך בעט דיך, מאַך ניט קײן סקאַנדאַל, אויב דו ווילסט מיך ניט אונגליקליך מאַכען. (צו אַפּאָלאָן). איך בין ניט שולדיג, זיי פֿיהרען מיך... איך ווײס ניט, וואָס זאָל איך טהון? (וויינט).

אַפּאָלאָן. יאָ. זעהר שעהן, זעהר שעהן, מען האָט עס געדאַרפֿט ערוואַרטען. מאַניטשקע, וויין ניט, איך בעט דיך, קום, דיר פּאַסט ניט דאָ צו זײַן. (וויל געהן פֿון די טרעפּ, בעטראַכט די פֿרעמדע מענשען). אוי, וועלכע שאַנדע! סקאַנדאַל!

סאָפיע. (לאָזט איהם ניט גערן). אַפּאָלאָן, ניט יעצט דארפסטו פאָרטגעהן, ניט אַזוי דארפסט מיך יעצט פערלאָזען. בערוהיג זי, שיק זי אַהיים, דו ווערסט קומען אַהיים שפּעטער, וועסט קומען באַלד. זאָג איין וואָרט.

אַפּאָלאָן. זעה וויפיעל פרעמדע מענשען, איך קען ניט, לאָז מיך.

סאָפיע. פיהלסט דען ניט, דאָס אויב דו געהסט אַזוי אַוועק, צייגסטו אַליין אויך דאָס דו שעהמסט דיך מיט מיר, דאָס מיך רעכענסטו די נידריגסטע פון זיי? אָה, אַפּאָלאָן, זיי אַ מאַן! בערוהיג זי, און בלייב נאָר איינינע מינוטען.

אַפּאָלאָן. (בייז). ע, אונזינן! די גאַנצע וועלט ווייסט, זי איז מיין געזעצליכע פרוי, ווי קען איך זי איצט שיקען אַהיים און אַליין בלייבען דאָ? (ראַש אראָב פון די טרעפּ). קום אַהיים גיכער. (זי אַרמט איהם, ביידע געהען).

פראַדי. אָט אַזוי, נעהם איהם... עס טרעפט זיך מיט די מאַנסביל... אָבער ווען דאָס אמת'ע ווייב נעהמט — געהט מען. יאָ, אַן'אייגען ווייב איז ניט קיין פרעמדע. (אַפּאָלאָן אָב מיט זיין ווייב).

שטעמפּעל. און וו'זנאַק פּאַמיאַטי, דו אַלטער זוואָדניק, וועל איך דיר מאַכען דאָ אַ לימינאַציע! איהר זאָלט דאָ וויסען און געדענקען, ווי צו חאַפּען אויף'ן קריוטשאָק פרעמדע פיש אין מוטנע וואַסער. נאַ דיר! (שלעפּט דעם טישטוך און וואַרפט אַלעס אַראָב פון טיש, דאַטשניקעס לאַכען). און דאָס נאַ דיר! (וויל שלאָגען פינגערהוט). איך וועל דיין פּליעך ברייטער מאַכען און גלאַנציגער.

באָריס. איהר זענט היינט פון זינען אַראָב, צו דער רוח וועיס אייך! (ראַנגעלט זיך מיט שטעמפּעל, וויל איהם אומוואַרפען, מאַטיוס לויפט אום, משוגע).

פראַדי. גיעב איהם! אָט לאָזט מיך צו'ן איהר, צו דער ליובאָוויציע, וועל איך באַלד אויספּאַטשען די גאַנצע ליובאָוו פון איהר, לאָזט מיך אָקערשט! (לויפט צו סאָפיען. טשערנע לאָזט ניט. זי רייסט די טיכעל פון טשערנע'ס קאָפּ, לויפט, נאָך איהר מלך, די איבריגע יאָגען זיי נאָך. מען הערט אַ געפּילדער אויף'ן גאַס. סאָפיע מיט זשעניען בלייבען אַליין, סאָפיע געהט לאַנגזאַם צום קינד, פאַלט לעבען איהר אויף די קניע, דריקט זי צו זיך און וויינט ביטער. דאָס קינד וויינט אויך. באָריס בעטראַכט זיי פון דער וויים, דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזען).

סאָפיע. אָה, קינד, קינד, קינד!...

פאָרהאַנג.

פִיעֶרְטֶער אַקְט.

(סאָפִיעָ'ס צִימֶער ווִי אין צווייטען אַקט. אַ פִיאַנאָ איז צוגעקומען, אויף דער פִיאַנאָ נאָטען, אַלעס אין אונאָרדנונג, אָנגעוואָרפען פאַפִּירען, קליידער, בילדער. סאָפִיע פּאַקט פערשידענע זאַכען אין איין גרויסען קאַסטען, זשעניטשקע העלפט).

זשעניע. טיאָטיע סאָפִיע, ווען וועלען מיר פאָהרען

סאָפִיע. היינט אָבענד, זשעניטשקע, 11 אַ זייגער געהט אָב דאָס שיף, צעהן וועלען מיר שוין דאָרט זיין.

זשעניע. ווי אַזוי, האָסטו געזאָגט, רופט זיך די שטאָדט?

סאָפִיע. סימפעראָפּאָל. מיט'ן שיף וועלען מיר פאָהרען ביז אַ גרויסע שטאָדט, וועלכע רופט זיך סעוואַסטאָפּאָל, און פון דאָרט מיט'ן אייזענבאַהן. (פּאַקט).

זשעניע. מיר וועלען שוין קיין מאָל ניט קומען צוריק קיין אַדעס?

סאָפִיע. איך ווייס ניט, קינד, אפשר וועלען מיר שוין קיין מאָל ניט קומען צוריק.

זשעניע. און דער זיידע מיט דער באָבען וועלען אלע מאָל דאָ זיין?

סאָפִיע. ניין. זיי בלייבען דאָ דערווייל, אָבער שפּעטער ווען איך וועל האָבען געלד, וועל איך זיי אויך נעהמען צו אונז אַהין. (פּאַקט).

זשעניע. (פערטראַכט). און וואו וועט בלייבען אָנקעל באָריס?

סאָפִיע. איך ווייס ניט. וואו ער וועט וועלען, דאָרט וועט ער זיין. זשעניטשקע, דו פרעגסט מיך צופִיעל, איך קען איבערן דיר גאָר בישט טהון. (פויזע).

זשעניע. פאַר וואָס?... ע, ניין, ניין, גאָר ניט.

סאָפִיע. וואָס נאָך האָסטו געוואָלט פרעגען, זשעניטשקע?

זשעניע. ניין, מען דאַרף ניט, איך וועל דיר ניט דולען דעם קאָפּ מעהר.

סאָפִיע. וואָס האָסטו דען געוואָלט פרעגען?

זשעניע. פאַר וואָס זענען מיר אַזוי גיך אוועק פון גרויסען פאָנטאַן? אַלע זענען דאָך נאָך דאָרט. (פויזע).

סאָפִיע. אויף אַ דאַטשע וואוינט מען נאָר ביז עס קומט דער אונמוטהיגער הערבסט מיט די קאַלטע וואָלקענדיגע טעג. אונזער

הערבסט איז אביסעל צו גיך געקומען און אונזער דאטשנע סעזאן האט זיך געענדיגט פאר דער צייט. (קעהרט זיך אב).

זשעניע. דו וויינסט, טיאטיע סאפיע?

סאפיע. ניין, זשעניטשקע, הער. באלד וועלען די ארבייטער קומען נעהמען דאס פארטאפיאנא, געה בעסער אריין צו דער באבע.

זשעניע. איך ווייס, דו ווילסט דא וויינען איך זאל ניט זעהען. (קוקט סאפיען אין די אויגען). דו וויינסט היינט צופיעל, טיאטע סאפיע. (אב אין אינגערע טהיר).

סאפיע. ניט צופיעל, קינד. טיאטע סאפיע וועט נאך וויינען און וויינען. (געהט, בעטראכט דאס פיאנא). „מיין סאפאה", איך וויל ביי דיר זאל דא שטעהן א פיאנא, מיין אמת'ע, ריכטיגע שפראכע וועסטו הערען נאר דאן, ווען איך וועל דיר מיט בעגייסטערונג שפיעלען". און די ארמע סאפיע האט מיט צוויי שטונדען יעדען טאג מעהר געארבייט און האט געצאהלט פאר א פיאנא... עס איז געווען א פרעמדע פיאנא, א געדונגענע, היינט וועט מען זי צונעהמען אזוי ווי מען האט ביי מיר אלעס צוגענומען. אה, וויפיעל גליקליכע מינוטען איך האב דא איבערגעלעבט! וועלכע געפיהלע האבען געשטורמט אין מיין הארץ, ווען ער האט צו מיר גערעדט מיט זיין געטליכע שפראכע. אט דא איז ער געזעסען, אט איבער די קלאווישען זענען זיינע פינגער אומגעלאפען, ער וועט זיי מעהר ניט בעריהרען. (קושט די קלאווישען קניענד). אנטשוויגען געווארען אויף עוויג, איך וועל שוין די זיסע שפראך ניט הערען מעהר — געשטארבען. גלייכגילטיגע מענשען וועלען באלד קומען אזוי ווי שמשים פון חברה קדישא און וועלען דיך ארויסטראגען ווי א טויטען. (וויינט, גערויש). אהא, מען געהט: זיינע נאטען, דאס לאז איך מיר. (וויקעלט איין די נאטען, ווישט אויס די אויגען. פינגערהוט, ארבייטער קומען).

פינגערהוט. יא, דאס איז מיין קווארטיר. איך בין דער הערר מאטיוס פינגערהוט. דיעזע פיאנא, איך דארף זי ניט מעהר, איהר קענט זי נעמען. (ארבייטער רוקען אב די פיאנא פון וואנד).

סאפיע. איין מינוט! זאל עס נאך איין מינוט בלייבען אויפ'ן פלאטץ. אט אזוי. איין מינוט, און אדיע. (פאלט צו דער פיאנא און בלייבט שטיל. די ארבייטער שטוינען).

ארבייטער. (צו די קאמעראדען). קאמעדיו לאמאיעט.

סאפיע. (מאכט צו דאס דעקעל). יא, פיניטא לא קאמעדיא, די קאמעדיע האט זיך געענדיגט. (לאכט און וויינט). פריינדע, מיין פאפא דארף ניט מעהר די פיאנא, טראגט זי אוועק, נעהמט זי צו.

(די אַרבייטער טראָגען אַרויס די פּיאַנאָ. סאָפיע קניעט נעבען קאַסטען און קוקט אויף די נאָטען). אַ לעבעדיגע שפּראַך איז דאָס געווען, איצט זענען געבליבען נאָר טוידטע נאָטען... (קושט די נאָטען, לעגט זיי אין קאַסטען. פינגערהוט האָט זיך געגען שפּיגעל פערקעמט).

מ אַ ט י ו ס. סאָפיע, דו ביזט זעהר ראַסטראָיעט? איך האָב געוואָלט רעדען מיט דיר פון געשעפט. (זי זוכט די בערזע). ניין, ניין, ניט קיין געלד. (זי גיעט איהם אַ מטבע, ער נעמט צו). ניט דאָס. איך האָב געוואָלט רעדען טאַקע פון אַ וויכטיגע זאַך. דו ביזט דאָך יאָ מיין טאָכטער, ביזט אַ קלוגע, אַ געראָטענע, וואָס טהוסטו דאָס?

ס אָ פ י ע. איך פּאַק איין די זאַכען.

מ אַ ט י ו ס. איך פערשטעה, אָבער אַזוי אין אַלגעמיין? דו מאַכסט פון דיר אַ תל. מאַטיוס וועט ניט קענען אויף דער עלטער ווערען אַ גראָבער יונג, אַ שטיוועל=פוצער, איך בין דאָך געוואוינט צו לעבען ווי אַן עדעלמאַן.

ס אָ פ י ע. אַי, דאַרפסט זיך ניט זאָרגען. פאַר דער קוואַרטיר איז ביז'ן ערשטען בעצאָהלט. איהר וועט דאָס אַלעס פערקויפען און מאַכען צו געלד. און איך האָף, זעהר גיך אייך צו קענען נעהמען צו זיך.

מ אַ ט י ו ס. איך וויים. אָבער דאָס הייסט געמוטשעט זיך, ניט געלעבט. אין אָדעס קען מען לעבען אַז מען וויל. פערשטעהסטו? חע! איינס, צוויי, און שוין געוואונען די פּאַרטיע. שאַראָם אָט בראָטאַ. זשאָלטי או סרעדיגו. אויב עס האָט זיך שוין יע געטראָפען. (גלעט דען פּליעך). אַזאַ זאַך קען מען שוין ניט פערגלעטען. איצט איז דער עיקר געלד.

ס אָ פ י ע. דיך האָט געשיקט ציינער.

מ אַ ט י ו ס. וואָס איז דער אונטערשיעד? עס איז אַ געשעפט=זאַך און מע דאַרף זיך איבערלעגען.

ס אָ פ י ע. (בעז). דו האָסט מיר געשוואָרען קיין מאָל ניט רעדען מיט מיר דערפון, דו האָסט געשוואָרען! האָסט שוין פערגעסען? האַ? דו ווילסט, עס זאָל געשעהן איין אונגליק?

מ אַ ט י ו ס. (ערשראָקען). איך האָב געשוואָרען, זאָגסטו? הם, ווי קומט עס? איך געדענק ניט. אויף מיין וואָרט. אוי, סאָפיע, איך האָב דיך קיינמאָל ניט געקענט פערשטעהן. ביזט גאָר קיין מענש ניט.

ס אָ פ י ע. זאָ לאַנג איהר זייט די מענשען, געוויס, בין איך קיין מענש ניט... אָי! הפנים, ווען איך וועל אפילו שוין ליגען אין דער ערד, וועט מען אויך קומען טרעטען מיך מיט די פיס און שפּייען אויף מיין קבר. (פויזע).

ט ש ע ר נ ע. (עפענט די טהיר). סאָפיע, אוי וועה איז מיר

(ערשײַנט). זעה וואָס פֿון איהר איז געוואָרען? סאָפּיעלע! וואָס האָב איך דיך געוואָלט פֿרעגען? איך האָב אַ קוק געטוהן אויף דיר און פֿערגעסען. (ווישט אַ טרעהר). נו, טפּוי זאָל עס ווערען. — פֿראַנט מײַנער, דו ביזט דאָ? אפשר וואָלסטו עפּעס געהאָלפֿען? זעה, וואָס עס טהוט זיך אין שטוב.

מ אַ ט י ו ס. איך קען ניט יעצט... אַ מענש וואַרט אויף מיר בײַ פּאַנקאָניןן. (אָב, באַלד צוריק אין טהיר). אַט געהט באָריס, ער וועט דיר העלפֿען, ער איז ניט חולה. איך האָב אַ געשעפֿט. אַ מענש וואַרט אויף מיר... טשערנע, דו האָסט מיר נאָך אַלץ ניט אויסגעפּרעסט מײַן ווײַסען זשילעט? אַ קאָפּ, טפּוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ט ש ע ר נ ע. דער ווײַסער זשילעט ליעגט איהם איצט אין זינען. אוי וואָסערע מענשען עס איז דאָ אויף דער וועלט. (באָריס קומט, ניעדערגעשלאָגען און טרויריג).

ב אָ ר י ס. גאָט העלף, סאָפּיע, וואָס מאַכט איהר, שוויגער?

ט ש ע ר נ ע. (וויינענד). וואָס זאָל איך מאַכען? אוי, פֿינסטער איז מיר. ווען איך גיעב אַ קוק אויף דיר, דערמאָן איך מיך אויף אונזער אונגליקליכע ליזע געבעך. אַזאַ יונג קינד דאַרף שטאַרבען. און איך מיט מײַן אַלטען צודולטען קאָפּ דאַרף מיך נאָך אומשלעפּען אויף דער וועלט. איך דאַרף נאָך פּרעסען ווײַסע זשילעטען... אוי, רבש״ע, מענסט דיך איבערנעהמען, גוטע פּאָריאַדקעס בײַ דיר. טפּוי זאָלסטו ווערען. (אָב).

ב אָ ר י ס. (טרויריג). אַלזאָ, הײַסט עס, איהר פֿאָהרט טאַקע הײַנט?

ס אָ פּ י ע. יאָ, אונבעדינגט. (פּאַקט).

ב אָ ר י ס. דער שווער האָט געזאָגט, מע דאַרף דאָ עטוואָס טהון. קען איך אײַך העלפֿען?

ס אָ פּ י ע. נײן, באָריס, דאַנקע. איך פּאַק נאָר אײַן דעם קאַסטען מיט זאַכען, איך נעהם נאָר וואָס עס איז נויטהיג פֿאַר מיר און פֿאַר זשעניטשקען.

ב אָ ר י ס. (זיפֿצט). ווען זשעניטשקע וואָלט כאָטש דאָ געקענט בלײַבען.

ס אָ פּ י ע. סך הכל? אוי וועה איז מיר! וואָס איז די אָרמע טיאָטיע סאָפּיע אָהן זשעניטשקען?

ב אָ ר י ס. יאָ, עס איז וואהר. איך ווײס, סאָפּיע, אײַך איז יעצט זעהר שווער?

סאָפּיע. איך האָב געוואוסט, איהר וועט הײַנט קומען רעדען מיט מיר. איך מוז דאָך אײַך אויסהערען — איך קען מיר ניט העלפֿען, אָבער דאָס דאַרף איך אײַך זאָגען, איך ווײס פֿון וואָס איהר ווילט רעדען. אײַערע אומזיסטע רייד וועלען מיר נאָר נאָך טיעפֿער מאַכען מײַנע שמערצען, און איך זאָג אײַך פֿריהער, מײַן ענטפֿער וועט זײַן: ניין,

ניין, ניין! ווילט איהר דאָך רעדען?

באָריס. יאָ, סאָפיע, איך בעט אייך, הערט מיך אויס.

סאָפיע. (זעצט זיך). רעדט, איך הער!

באָריס. דאָס וואָס איז געווען דאַרף אויסגעשטריכען ווערען, איך דאַרף עס ניט דערמאָנען.

סאָפיע. אָה, איהר ווילט זיין גרויסמוטהיג געגען מיינע פערגאַנגענע זינד?

באָריס. געגען אייערע זינד? בעוואַהרע גאָט! ניט דאָס מיין איך. איך בין ניט קיין גרויסער פילאָזאָף, אָבער איך פערשטעה, ניט איהר האָט געזינדיגט. איהר האָט געליעבט מיט ריינע, כשר'ה געפיהלע, מען פערדיענט גאָר ניט אַזוי געליעבט צו זיין. ניט איהר, סאָפיע, האָט געזינדיגט, געזינדיגט שווער האָבען די, וועלכע האָבען אַזאַ עדלעס הערץ צערבראָכען, די וועלכע האָבען געקענט אַזאַ סאָפיע פערטוישען אויף אַ ליזע, אויף אַ מאַניטשקע. — ניין, איך זאָג, מיינע פערגאַנגענע זינד דאַרפען פערגעסען ווערען. איך בין געווען אונעהרליך, ווייל איך בין געווען לייכטזיניג. סאָפיע, איך האָב דיך שטענדיג געליעבט. מיר, מענער, קענען נאָר שעצען דאָס גליק, ווען מיר פערליערען עס. מען אָפּפערט אונז דאָס לעבען און מיר מיינען: עס דאַרף אַזוי זיין, עס קומט אונז... די צייט האָט מיך געלערנט... איך פערשטעה יעצט גאַנץ גוט, מיר קומט גאָר ניט, איך האָב קיינע רעכטע, איך וויל נאָר פערדיענען דיין פריינדשאַפט. דו ביזט איצט פערלאַסען, ערניעדריגט, ניעדערגעשלאָגען, ערלויב מיר צו זיין דיין פריינד, דיין קנעכט, דיין דיענער.

סאָפיע. אונמעגליך! איך קען מיך ניט פעראייניגען מיט אַ מענשען, וועלכען איך האָב ניט ליעב. דאָס איז מיין איבערצייגונג, וועלכע האָט מיך זעהר טייער געקאָסט.

באָריס. יאָ, איך ווייס, איהר קענט מיך יעצט ניט ליעב האָבען, אָבער איך האָב דיך ליעב, איך אַכטע דיך, איך פערגעטער דיך. עס קען זיין, ביזט גערעכט, מען דאַרף זיך פעראייניגען נאָר דורך ליעבע, זעהסט דאָך אָבער... די נאַטור האָט דיר געשענקט אַ גאַנצען אוצר מיט ליעבע און דו האָסט עס פערשווענדעט אָהן גליק פאַר זיך. איך פאָדער פון דיר קיינע ליעבע—איך בעט נאָר, ערלויב מיר דיך צו ליעבען, איך וועל זעהן אויסצוהיילען די וואונדען פון דיין הארצען, בערוהיגען דיין קראַנקען גייסט, שטילען דיינע ביטערע געפיהלע. (לאָזט אַראָב דעם קאָפּ, שוויגט).

סאָפיע. אָה, באָריס, ווי פערענדערט איהר זייט געוואָרען.

באָריס. דער בעסטער רעפאָרמאַטאָר איז די צייט.

סאָפיע. ליידער, יעצט איז שוין צו שפּעט.

באָריס. זאָל זיין פון מיר רעדען און דענקען איז שוין צו שפּעט, אָבער דאָס קינד? פערגעסט ניט, דאָס קינד וואַקסט אָהן אַ טאַטען און אָהן אַ מאַמע. פאַר פרעמדע זינד ערוואַרטען זי אין לעבען פערפאָלגונגען און בעליידיגונגען. איך, איך פערדיען ניט מען זאָל אויף מיר רחמנות האָבען, אויף זיך ווילט איהר אויך קיין רחמנות ניט האָבען, אָבער זשעניטשקע?

סאָפיע. (רינגט די הענד). האַ? זשעניטשקע? זשעניטשקע! (זשעניטשקע לויפט אַריין).

זשעניע. טיאָטע סאָפיע, האָסט מיך גערופען? אָ, אָנקעל באָריס? (לויפט צו איהם). איהר ווייסט; מיר פאָהרען אַוועק היינט. איהר וועט בענקען נאָך מיר?

באָריס. איך וועל זעהר בענקען, איך וועל דאָ בלייבען אַליין.

זשעניע. איהר קענט ניט פאָהרען אַהין?

באָריס. ניין, טיאָטע סאָפיע ערלויבט ניט, ווען זי זאָל אויף אונז ביידע רחמנות האָבען, וואָלט איך אויך געפאָהרען. איך וואָלט אין סימפעראָפאָל געפּענט אַ פאָטאָגראַפיע און מיר וואָלטען אַלע געאַרבייט און געלעבט צוזאַמען.

זשעניע. אוי, טיאָטע סאָפיע! (בעמערקט איהר בעזע מינע). וואָס האָסטו מיך גערופען?

סאָפיע. דו וועסט געהן מיט אָנקעל באָריס אויפ'ן אַלעקסאַנדראָווסקי פּראָספּעקט, איך האָב קיין צייט ניט, איך דאַרף נאָך שרייבען אַ פּאָר בריעף, אָנקעל באָריס וועט דיר קויפען אַ וואַרם מאַנטעלע, איך האָב מורא, אויפ'ן שיף וועט זיין קאַלט. (נעהמט געלד פון איהר בעזע).

באָריס. ערלויבט מיר ווענינסטענס זשעניטשקען אַ מאַנטעלע קויפען. קום, זשעניטשקע. (ביידע אָב).

סאָפיע. דאָס קינד? עס וועט אויסוואַקסען אַ שעהן מיידעל אין אַ גרויסע שטאָדט, אַן'אונגעזעצליכעס קינד צווישען אַזעלכע געזעצליכע מענשען ווי מוסיו פינגערהוט און הערר ציינער. וואָס ערוואַרטעט זי?... אָבער ניין, ניין, איך קען יעצט דערפון ניט דענקען, איך וויל ניט און קען ניט דענקען דערפון! איך בין יעצט אַליין, פיליכט וועל איך איהם קענען יעצט אָנשרייבען אַ בריעף; זאָגען איהם מיין לעצטעס וואָרט, מיין לעצטעס „לעבע וואָהל" און דאַן פערצייהען און אַלס פערגעסען. (נעהמט טינט, פעדער, שרייבט און לעזט). „מיין ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן"... (פאַלט צום טיש, וויינט).

מלך. (הינטערן טהיר). שווים, שווים אַריין! זיי וועלען דיך ניט אויפעסען. נישקשה. (סאָפיע ווישט אויס די טרערען). אַז מען זוכט גע־

פינט מען... (מלך און מאַניטשקע קומען).

סאָפיע. (בעז). וואָס איז? וואָס דאַרפט איהר דאָ? ער איז ניטאָ דאָ! ניטאָ!

מלך. מיר ווייסען, אַז ער געהט ניט אַהער, מיר קוקען גוט, נישקשה. אָבער ווי זאָגט מען, אַז עס איז ניטאָ קיין פיש, איז אַ ראַק אויך אַ ריבע, און אַז עס איז ניטאָ קיין גוטע מיטלען, איז אַ באַבסקע זאַך אויך אַ רפואה. (זעצט זיך). סאָפיע, מיר האָבען מיט׳ן בחור אַ גרויסע מאָראָקע...

מאַניטשקע. דו ביזט בייז אויף מיר, איך ווייס, אָבער וואָס בין איך שולדיג? מיינסט מיר איז גוט? ער געהט אום שוואַרץ ווי אַ כמאַרע, רעדט ניט, שפּיעלט ניט, קוקט ניט אויפ׳ן קינד, האָט פערנאַכלעסיגט זיינע אוראָקען. אַמאָל האָב איך געקענט ווערען גוט מיט איהם דורכ׳ן קינד. דו פערשטעהסט? דאָס קינד גיט אַ שמייכעלע—איצט איז דאָס קינד ביי איהם ווי אַ הינטעל, להבדיל. און מיט׳ן טאַטען וויל ער ניט רעדען.

מלך. יאָ, ער זאָגט, ער האָט ניט קיין אָסאָבענע סימפּאַטיעס צו טשובאָן. זאָל זיין אַזוי... אָבער אַז מען איז שוין אין פעסעל, וואָס העלפט דער צאַפּלען זיך, האַ?

מאַניטשקע. גאַנץ פריה געהט ער אַוועק און קומט שפּעט אין דער נאַכט, קעהרט זיך אום מיט׳ן פנים צום וואַנד און רעדט ניט אַ וואָרט. אַזוי צוטראָגען, פערזאָרגט, איך ווייס ניט וואָס זאָל איך טהון? (וויינט).

מלך. איך גלויב ניט אין באַבסקע זאַכען, מען זאָגט דאָס איז אַזאַ וואָראַזשבאַ, אַ אָבגעטאָהנע זאַך. איך ווייס, דו ביזט חלילה ניט קיין וועדמאַ, נאָר טאָמער האָסטו עפּעס אַ סרעדסטוואַ, זיי אַ גוטע און גיב דאָס מאַניטשקען. אוי, איך האָב געוואָלט מיין מיזינקע געבען אַ מאַן, עס זאָל זיין אַ קאַרפּ נאַ אודיוולעניע, און וואָס האָט זי? זי האָט אַליין מורא געהאַט, אפשר דער גרויסער האָספּאָדין מיט׳ן פּליעך, אָדער דו, חלילה, בין איך מיט איהר געקומען. איך בעט דיך, אויב דו האָסט טאַקע אַזאַ וואָלשעבסטוואַ, גיב דאָס אָב.

סאָפיע. איך האָב ליידער קיינע מיטלען. אָה, ווען איך זאָל וויסען וואו מען קען אַזאַ מיטעל קריגען, וואָלט איך אפשר אַליין געגאַנגען.

מאַניטשקע, די צייט איז דאָס איינציגע מיטעל. (קעהרט זיך אָב).

מאַניטשקע. אוי, סאָפיע, מיר איז אַזוי שווער, דורך מיר איז דאָס קינד קראַנק געוואָרען. (וויינט).

מלך. זי וויינט — אַ ווייבערישע ספּעציאַלנאָסט. יעדער חיה, יעדער פיש האָט איהרע ספּעציאַלנאָסט. פרימערנאַ, אַ קאָרעס האָט ליעב מען זאָל איהם בראָטען אויף אַ סקאָווראָדע אין סמעטענע, אַ העכטעל האָט ליעב

מען זאל איהם צושניידען און אנפיהלען, א אידענע האט ליעב צו וויינען...

סאפיע. איהר האט ליעב געפיהלטע העכט און געבראטענע קארעס, זאגט איהר, זיי האבען דאס ליעב... א קארעס וויל נעבעך זיין פריי, שווימען אין וואסער, און איהר בראט איהם און זאגט ער האט ליעב זיך צו בראטען. איהר מיינט, מיר פרויען האבען ליעב צו וויינען? געוויס, או...

פראדי. (דרויסען). וואס זייט איהר דארט פערפאלען געווארען, וואס איז די גדולה דארט אויף אייך?

מלך. קום. דו ווייסט דאך, אז ביי דיין מאמען פלאצט זיך די טערפעניע. אלזא, סאפיע, קענסט ניט געבען קיין סאוועט, ווי אזוי דעם בחור ארויסנעמען צוריק פון דעם כשוף?

מאניטשקע. סאפיע, דו קענסט מיר ניט העלפען?

סאפיע. איך? איך קען מיר אליין ניט העלפען.

מלך. זי האט מורא, אפשר וועט ער מאכען א ויברח צו דיר אהין... ע, איך גלויב ניט, א מוזשטשינע זאל ניט קענען בערעכענען, אז איבער א באבע איז ניט כדאי אזוי צו מאראטשען זיך! יע, עס איז אנ׳אזערע מיט ראזנע פיש; איז ניטא קיין קערטשער הערינג, עסט מען א סקומבריא, א סקומבריא איז אויך ניט קיין שלעכטער הערינג.

פראדי. (עפענט די טהיר). יא, יא, ניין, ניין! וואס האט איהר זיך דא אניעדערגעזעצט טענה׳ן מיט איהר? זעה נאר וואס דא אין שטוב טהוט זיך? אזוי ווי איהר האט צובראכען פרעמדע הערצער, אזוי האט אייך גאט צובראכען און צושטאכען. אוי, אז צובראכען און צושטאכען זאלט איהר...

מלך. שא, שא, האלט איין די מאשין!

פראדי. יא, איך ווייס, דו ביזט דאך אימשטיינס געזאגט אויך א מאנסביל, איהר האלט אלע אט מיט אזעלכע, בעסער ווי מיט אונז. אמאל פלעגט מען אויסשמירען אזא נקבה מיט פעך און מיט ... בעווארפען מיט פעדערען און פיהרען מיט א באראבאן איבער׳ן גאס, און היינט... (שטעמפעל ווארפט זי ארויס. ביידע אב).

מאניטשקע. סאפיע, אויף מיר זיי ניט בייז, איך האב פריהער אויך ניט קיין סך פערשטאנען, און איצט האב איך גאר קיין שכל ניט... אבער איך ווייס ניט. א פנים עס איז דאך אנ׳אבגעמאכטע זאך... דוקא איצט האב איך איהם אזוי ליעב, איך שטארב... (אב).

סאפיע. (קוקט אויף די טהיר). נאך א בעליידיגונג פון דער מומע פראדי. ער בענקט נאך מיר! ער ליידעט, ער קען מיך ניט פערגעסען. אה, טייערער! איך וועל איהם ערצעהלען אין מיין בריעף וואס איך פיהל יעצט, און וואס איך האב די לעצטע צייט איבערגעלעבט. (לעזט וואס זי האט געשריבען). „מיין ליבער, ליעבער אפאלאן". (שרייבט און

לעזט). „ווען דו, מײַן טײַערער, זאָלסט קענען זעהן יעצט מײַן הערץ״ — וואָרום שרײַב איך איהם? האָב איך מיך ניט בעשלאָסען הײַנט אַוועקצופאָהרען און אַלעס ענדיגען? איז דאָס עהרליך, איהם מיט אַזאַ בריעף צו קרענקען, ערוועקען זײַנע געפיהלען, מאַכען שטאַרקער זײַנע לײַדען? נײַן, דאָס איז ניט עהרליך. אַזוי וועט ער זיך גיכער בערוהיגען און גיכער מיך פערגעסען. און איך? מיר איז דאָך שוין אַלעס אײַנס. (גיהט צוריק פּאַקען די · זאַכען). אײַנפּאַקען גיכער די איבריגע זאַכען און מאַכען זיך פערטיג צום וועג. (פּאַקט אײַן פערשיעדענע קלײדער, פערטראַכט זיך און זינגט שטיל די מעלאָדיע פון „מאַטושקאַ האַלובושקאַ״ אָהן די ווערטער, רײַסט איבער, פאַלט צו מיט׳ן קאָפּ צום קאַסטען, און בלײַבט זיצען אויף דער ערד, אַפּאָלאָן קומט שטיל).

אַפּאָלאָן. (שטיל). סאָפיע, איך בין געקומען צו דיר. איך וויים, ווי ניעדריג, ווי געמײן איך האָב געגען דיר געהאַנדעלט. איך האָב מיך זעהר קלײנמוטהיג געגען דיר געצײַגט, דו האַסט מיך, דו פעראַכטעסט מיך, און איך בין דאָך געקומען. אָה, סאָפיע, ווען איך זאָל יעצט ניט קומען צו דיר, וואָלט איך פון זינען אראָב. איך האָב לאַנג ניט געוואַגט, איך בין טויזענד מאָל געגאַנגען פערבײַ, איך האָב ניט געהאַט גענוג מוטה דײַן שוועל אַריבערצוטרעטען — ווּעסט מיר גלויבען? איך בין שטונדען לאַנג געשטאַנען נעבען דײַן הויז און האָב מיר ניט געקענט ערלויבען צו קומען צו דיר. אַלײן בין איך די טעג געזעסען בײַם מעער דאָרט, נעבען לײַכט־טהורם אויפ׳ן גרויסען פאָנטאַן, דאָרט וואו מיר פלעגען בײדע צוזאַמען זיצען; איך בין אויך געוועזען דאָרט... אין יענעם הויז... די דאַטשע איז פערלאָזט, אַלעס איז דאָרט פוסט און לעער ווי בײַ מיר אין הארצען — וואָס טהוט זיך דאָ? וואו איז די פּיאַנאָ?

סאָפיע. (צווינגט זיך צו זײַן רוהיג). די פּיאַנאָ האָט מען צוגענומען. איך פאָהר הײַנט קײן סימפעראָפּאָל.

אַפּאָלאָן. איך האָב אַלעס דאָ אין דעם הערליכען נעסט צערבראָכען, צערשטערט, פערניכטעט. אָה, ווען איך דערמאָן מיך אָן יענע שענדליכע סצענע! אין דײַן הויז האָבען זײ אַ ווילדען פּאָגראָם געמאַכט, און איך האָב קײן מוטה געהאַט דיך צו בעשיצען. זײ האָבען דיך בעלײדיגט, ערנידריגט, און איך בין געלאָפען ווי אײַן פײַגלינג, ווי אַ פערברעכער.

סאָפיע. (שטעהט אויף). וואָס זאָל מען טהון? אין לעבען קומען פאָר פיעלע טרויעריגערע פּאָגראָמען, מען בעשמוצט און ערנידריגט פיעלע הײליגערע זאַכען. וואָס עס איז געשעהן איז געשעהן, עס איז איבריג צו רעדען דערפון. איך פאָהר הײַנט און אַלעס איז געענדיגט.

אַפּאָלאָן. דו ווּעסט אַוועקפאָהרען, און וואָס וועט זײַן מיט מיר?

סאָפֿיע. דו ביזט אײן אַרטיסט, אײן מאַן, אײן פֿאָטער, דו זועסט זעהן צו טהון דײנע פֿפליכטע, בערוהיגען דיך און אַלעס פֿערגעסען.

אַפּאָלאָן. נײן. איך וועל ניט פֿערגעסען. מײן גליק, וועלכעס איך האָב אַלײן פֿערניכטעט, איז געווען צו גרויס. איך וועל ניט פֿערגעסען. איך וועל בלײַבען אַלײן אין דער גרויסער שטאָדט ווי אין אַ וואַלד. אַ פֿרעמדער צווישען פֿרעמדע, אַנ'עלענדער... סאָפֿפֿאָה, ווער וועט זײן יעצט מײן פֿרײַנד? צו וועמען וועל איך קומען מיט מײן טרויער? וועמען וועל איך ערצעהלען מײנע שמערצען? ווער וועט פֿערשטעהן מײנע שטרעבונגען? פֿאַר וועמען וועל איך קענען שפּילען מיט ליעבע און בעגײַסטערונג? איך וועל דאָס ניט איבערלעבען.

סאָפֿיע. (רוהיג). דומהײַטען — איהר וועט אײַך שפּעטער בערוהיגען.

אַפּאָלאָן. סאָפֿפֿאָה, מײן סאַפֿפֿאָה, פֿערלאָז מיך ניט...

סאָפֿיע. עס איז בעשלאָסען — איך פֿאָהר הײַנט.

אַפּאָלאָן. דאַן נעהם מיך מיט. איך פֿערלאָז אַלעס! איך וויל געהן מיט דיר! מיך קען יעצט קײן זאַך צוריקהאַלטען, מיך שרעקען ניט די רעזולטאַטען, די צוקונפֿט.

סאָפֿיע. (מיט אַ שמײכעל). ווען איהר זאָלט זאָגאַר האָבען די בעשלאָסענהײַט צו געהן מיט מיר, וועלכען זין האָט אַזאַ שריט? איהר וועט עס גיך בערײַען. אײַער גרויזאַמע האַנדלונג געגען אײַער געזעצליכע פֿרוי און קינד, וועט אײַך פֿערגיפֿטען דאָס לעבען. איהר וועט ניט קענען גליקליך און רוהיג זײן. אָנשטאָט צו ליעבען, וועט איהר האַסען די, וועלכע איז געווען די אורזאַכע פֿון אײַער אונאָרענטליכע האַנדלונג — און איך? ווען איך זאָל זאָגאַר אײַך ליעבען, וואָלט איך מיר ניט ערלויבט צוליעב מײן גליק רויבען בײַ אײן אונשולדיגע פֿרוי און בײַ אַנ'אונשולדיגען קינד זײער מאַן און פֿאָטער. נײן, ווען זאָגאַר איך וואָלט אײַך געליעבט, וואָלט איך אײַך ניט ערלויבט צו געהן מיט מיר.

אַפּאָלאָן. אָה, איך פֿערשטעה. דו ליעבסט מיך ניט מעהר. (זעצט זיך צום טיש און זיפֿצט). נו, דאַן איז געוויס איבריג צו רעדען דערפֿון. (בעמערקט דען בריעף). הא, דאָס האָסטו מיר געוואָלט שרײַבען. מיר, מיר! (לעזט). „מײַן ליעבער, ליעבער אַפּאָלאָן, ווען דו מײַן טײַערער" — איך ווייס, דו האָסט מיך ליעב! דו ווילסט מיט געוואַלד דיך שײדען פֿון מיר. ווילסט אַלײן לײַדען און ערטראָגען. ווילסט נאָך אײן נאָבלעס אָפּפֿער ברענגען! נײן, נײן! איך וועל דיך ניט לאָזען. (געהט צו איהר, זי טרעט אָב). דו ווערסט בלײַבען דאָ! דו ווערסט בלײַבען מיט מיר! (חאַפּט איהרע העַנד). מײן געליעבטע! מײן סאַפֿפֿאָה! מײן הײליגע מאַדאָנאַ. (קושט איהרע הענד. געריוש).

סאָפֿיע. איך הער מען געהט. (ווייל זיך בעפֿרייען). עס קען זיין אייערע געהן אהער. זיי זענען שוין דאָ געווען.

אַפּאָלאָן. (לאָזט זי ניט אָב). עס מעג זיין ווער עס וויל, איך וועל מיך יעצט ניט איבערשרעקען, איך וועל מיך ניט שעמען מיט דיזע געפֿיהלע, וועלכע געבען גליק און פֿריידע. עס מעג יעצט קומען די גאַנצע וועלט.

סאָפֿיע. אָה, אַפּאָלאָן ווען דו זאָלסט דאַן זאָ וואָס זאָגען...

אַפּאָלאָן. איך זאָג עס יעצט און וועל עס ווידערהאָלען ביז מיין טויט.

סאָפֿיע. ניין, אַפּאָלאָן, יעצט... יעצט איז שוין צו שפּעט.

אַפּאָלאָן. שפּעט? וואָרום? (זשעניטשקע מיט אַ נייעם מאַנטעלע און באָריס קומען). אָה, איך פֿערשטעה! ער, זיי!...

סאָפֿיע. (דריקט מאַניטשקען צו זיך, ביידע מענער קוקען זיך אָן פֿיינדליך).

זשעניע. טיאָטע, טיאָטע סאָפֿיע, אָנקעל באָריס האָט מיר געקויפֿט דאָס שעהנסטע מאַנטעלע וואָס איז געווען אין מאַגאַזין. און ווען ער האָט מיר אָנגעמאָסטען, האָט ער געוויינט.

באָריס. ווען, זשעניטשקע? דאָס איז ניט וואַהר...

זשעניע. יאָ, אַלע האָבען געזעהען. איך האָב פֿיינד אָנקעל אַפּאָלאָן, ער האָט דיך געמאַכט אונגליקליך. האָסט אַזוי פֿיעל געוויינט, איז ער ניט געקומען, איצט איז ער דאָ.

סאָפֿיע. זשעניטשקע, זשעניטשקע!

זשעניע. טיאָטע סאָפֿיע, דו מיינסט איך ווייס ניט ווער מיין מאַמע איז און ווער מיין פּאַפּאַ איז? די קינדער האָבען מיר שוין לאַנג אַלעס ערצעהלט, איך האָב מיר נאָר געמאַכט ניט וויסענדיג, ווייל דו האָסט ניט געוואָלט. יאָ, איך ווייס שוין לאַנג פֿאַר וואָס מען רופֿט מיך ממזר.

סאָפֿיע. אוי! קינד, קינד! (וויינט, דריקט זי צו זיך). מיין קינד!

מאַטיוס. (דרויסען). וואָסער קאַרפּ? וואָסער העכט? אַז מאַטיוס פֿינגערהוט זאָגט ניטאָ, איז ניטאָ. (ערשטוינט). אָה! ווי איך בין אַ יוד, דאָ איז דאָך ווידער אַלאַ גאַריבאַלדי דע פּאָמפּאַדור. (שטעמפּעל, פֿראַדי, מאַניטשקע קומען).

אַפּאָלאָן. (זעצט זיך ביים טיש און פֿערדעקט זיין געזיכט).

פֿראַדי. אַז מאַשע הוזיק זאָגט מיר, אַז זי האָט איהם ערשט געזעהן מיט איהרע אויגען געהענדיג אהער, ווייל ער מיר איינרעדען פֿייגעלעך אין בוזים. זעהסטו, זיי זיצען ביידע אַזוי ווי במחילה... (טשערנע מיט אַ ווייסען זשילעט).

טשערנע. נאַ דיר דיין ווייסען זשילעט, פֿראַנט מיינער. אַ פּנים איך וועל דיר וואַשען און פּרעסען ביז וואַנען איך וועל אַמאָל פֿאַלען פֿון די פֿיס און וועל שטאַרבען. אוי! ווידער די שעהנע געסט? נאַ! טפֿוי זאָל עס ווערען!

מלך. איך וואלט געוואלט וויסען איצט, וואס איז דאס? איז דאס פרימערנא א נייע ריבאלאוסטווא ביי אייך, אדער אנ׳אלטע פארלאסט?

אפאלאן. (קלאפט און טיש) ווער עס וועט וואגען צו זאגען דא איין גראב ווארט, דעם וועל איך מיט מיינע הענד דערשטיקען ווי א הונד!

מאניטשקע. אוי! סאפיע, זאג דו מיר וואס זאל איך טהון? האב אויף מיר רחמנות.

פראדי. זעהסט א גזלנות אין איהם! איך פערשטעה, ער פאהרט מיט זיין ליובאוניצע!

סאפיע. (שוואך). זייט רוהיג — ער קען ניט פאהרען מיט מיר, ער איז א פאטער פון זיין קינד, ער האט א פרוי... ער האט געוויסע אויפגאבען אין זיין לעבען. און איך? עס איז קיין סוד פאר אייך, איך האב אויך א קינד, איך בין א מוטער און איך מוז זעהן דאס קינד זאל פאר דער גאנצער וועלט וויסען אפען ווער איהר פאטער איז. (גיעבט באריסען די האנד, ער קושט זי מיט בעגייסטערונג, זי לאכט און וויינט). באשערט דעם סימפעראפאלער ראבינער פערדיענען ביי אונז א פאר רובל פאר א קאזיאנע פעטשאט.

מאטיוס. ער נאר? עס איז ניט אויסצוהאלטען פון די קבצנים, א רוח׳ן זייער טאטענס ערד אריין. (פראדי רעדט צו מאניטשקען און מאכט מיט די הענד. מלך גיט באריסען די האנד).

טשערנע. (גערירהרט). מען קען ניט לעבעדיג מאכען די וואס ליגען נעבעך אין קבר, אבער פאר וואס זאלען ניט לעבען חאטש ווי אזוי עס איז די, וואס מוטשען זיך נאך אויף דער וועלט? טפוי זאל עס ווערען! (ווישט מיט׳ן פארטוך די טרעהרען, קושט מאניטשקען).

סאפיע. דו פרעגסט וואס דו זאלסט טהון? (לאכט היסטעריש). האב איהם ליעב, שטארק, שטארק, וועט ער דיך מוזען ליעב האבען. און איצט ענטשולדיג מיר, איך וועל מיר ערלויבען דא פאר אלע מיט איהם אבגעזעגענען זיך, פאר אימער — און עוויג. (געהט צו איהם, קושט לאנגזאם זיין שטערן, זאגט פערשטיקט) לעב וואהל, אפאלאן! זיי געזונד! זיי גליקליך!

אפאלאן. און דו, סאפיע?... (פאלט צום טיש און וויינט פערצווייפעלט).

סאפיע. איך? פאר מיר, ווי עס זעהט אויס, איז נאך ניטא קיין גליק... אבער מיין זשעניטשקע... דער, דא... (ציינט אויף באריסען). דיין מאניטשקע... דיין קינד... זייט איהר אלע גליקליך, דאס וועט זיין מיין איינציגע טרויסט... (קעהרט זיך אב און ווישט אב איין טרער).

(פארהאנג פאלט לאנגזאם).

פערלאַג „צענטראל“ ווארשא, נאָוואָליפקי 7.

Tow.-Wyd. „CENTRAL“ Warszawa, Nowolipki 7